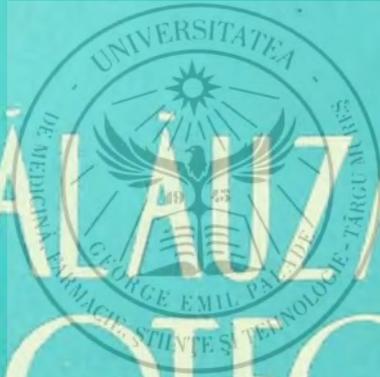

CALAUZA

BIBLIOTECARULUI

3
1964

GĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

	Pag.
★	
In întâmpinarea mării sărbători naționale	129
DESPRE CĂRȚI ȘI LECTURĂ (De ziua internațională a femeii)	
Florența ALBU : Oameni și cărți	132
Nina CASSIAN : A citi o carte	133
Letiția PAPU : Ce a însemnat cartea mentru mine	134
★	
Marcela CONSTANTINESCU : Cresc oamenii	135
Gheorghe KERTÉSZ : Completarea fondurilor de cărți în regiunea Cluj	136
Consfătuire la Comitetul de stat pentru cultură și artă	140
Anca BĂLAȘA : Cartea la locul de muncă	141
Stela VESA, Ioana KERESZTES : Reinscrierea cititorilor	143
Cornelia TAUTU : Cum am organizat fototeca	145
Ion MILEA : mijloace audio-vizuale în biblioteca școlară	146
Valerian GHEORGHIU : În cercurile de citit	147
L. ERNEST : Informarea bibliografică a specialiștilor din agri-cultură	149
★	
CONCURSUL NOSTRU	
Maria DRAGULINESCU : Printre cititori	152
Ernest BAKO : Aplicație practică	152
Sabina VASILESCU : Pentru cea mai reușită manifestare de masă	153
Ion BELDEANU : Zile ale bibliotecii	154
Ana CANEA, Haralambie ȚUGUI : Curs de calificare pentru bibliotecari	155
★	
COPILUL ȘI CARTEA	
Viniciu GAFIȚA : Fiecărei vârste — cartea cea mai potrivită	156
Camelia TEODORESCU : Despre unele probleme privind lectura particulară a elevilor	161
Beatrice ARION : Mai multă atenție acțiunilor pentru copii	163
Aurelia IACOB : Consfătuire cu cititorii revistei „Luminița”	165
★	
Alexandru DUȚU : Instrumente de lucru necesare valorificării moștenirii literare (II)	166
Arh. Nicolae GABRIELLI, Paul CARAVIA : Biblioteca comunală — amenajarea spațiului (Amenajarea bibliotecilor)	169
Ioan LUPU : În legătură cu clasificările din fișele tipărite	176
★	
TRIBUNA BIBLIOTECARULUI	
Zoltan BARTHA : Părerii și sugestii despre minimum de tehnică de bibliotecă	179
★	
Ghedeon STOICESCU : Ivan Fiodorov — tipograf, umanist, patriot	182
★	
Recenzii	184
Aniversări și comemorări (ȘTEFAN GHEORGHIU, TARAS ȘEV-CENCO, ALBERT EINSTEIN)	188
Calendar	191

ANUL XVII
nr. 3

MARTIE
1964

41 000

● REDACȚIA : Str. Bis. AMZEI 5-7 — B

5 500 014 043 *

În întâmpinarea marii sărbători naționale

Insufleșiți de dorința de a sărbători, prin noi succese în producție, cea de a XX-a aniversare a eliberării patriei, oamenii muncii și-au luat angajamente mobilizatoare în întrecerea socialistă, pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, creșterea continuă a productivității muncii și îmbunătățirea calității produselor, obținerea de economii și beneficii suplimentare cât mai importante.

Sub conducerea organizațiilor de partid, în întreprinderi, în instituții, în unitățile agricole socialiste, se desfășoară o permanentă activitate politică de sprijinire a colectivelor de muncă în vederea împlinirii importantelor obiective care le stau în față. „În ce privește munca politică de masă — sublinia tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în Cuvîntarea la conferința organizației de partid a orașului București, în centrul ei trebuie să se afle lupta pentru realizarea sarcinilor planului de stat pe anul 1964, pentru îndeplinirea cu succes a angajamentelor luate de oamenii muncii în cadrul întrecerii socialiste în cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei. Orientarea spre cele mai arzătoare și actuale probleme ale producției, contribuția activă la răspîndirea experienței înaintate, la înlăturarea deficiențelor, sînt trăsăturile care trebuie să caracterizeze și de acum înainte munca noastră politică de masă pentru ca ea să-și împlătească din plin rolul ei mobilizator și educativ“.

Puternic instrument de educație socialistă, așezămintele de cultură, orientîndu-se după aceste indicații, se preocupă de îmbunătățirea și îmbogățirea conținutului de idei al activității lor, de ridicarea continuă a calității întregii munci de masă pe care o desfășoară în rîndul oamenilor muncii de la orașe și sate. În case de cultură, cîmine, cluburi, biblioteci, se desfășoară în întâmpinarea aniversării eliberării, o bogată activitate cultural-artistică, într-o gamă variată de forme și la un nivel de realizare superior.

Sarcinile de răspundere care revin întregii munci politice de masă deschid largi perspective activității bibliotecilor de lectură publică și bibliotecilor sindicale. Încă de la începutul acestui an, în biblioteci s-a trecut la organizarea unor acțiuni menite să ilustreze mărețele realizări ale poporului nostru în cei 20 de ani de viață liberă. Cunoșcînd preocupările de producție și angajamentele luate de către colectivele de muncă din întreprinderi în cinstea sărbătorii eliberării, bibliotecarii au pregătit de asemenea diferite manifestări cu cartea în specialitatea cititorilor lor.

Din inițiativa Comitetului de cultură și artă al Capitalei, la Biblioteca orașenească „Mihail Sadoveanu“ și la alte numeroase biblioteci de masă din București s-a organizat expoziția permanentă Cartea — factor important în îndeplinirea planului de stat pe 1964. Bazată pe principalele probleme subliniate de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în Cuvîntarea la conferința organizației de partid a orașului București, expoziția grupează cele mai importante lucrări apărute în ultimii ani în domeniul științelor sociale, al tehnicii, agrotehnicii și literaturii, ilustrînd în mod convingător creșterile înregistrate în diferitele sectoare de activitate ale economiei și culturii, succesele obținute de poporul nostru în construcția socialistă.

La Biblioteca raională „Grivița Roșie“ din Capitală, a avut loc o seară de poezie pe tema Cîntare partidului, deosebit de apreciată de participanți, iar la Casa de cultură a tineretului din raionul „Grivița Roșie“, biblioteca populară „Petre Ispirescu“ a organizat, în colaborare cu organizația U.T.M., o interesantă seară literară intitulată Să cunoaștem eroii uteciști. În raionul Tudor Vladimirescu, biblioteca raională și biblioteca sindicală a clubului Întreprinderii „Montaj-construcții“ nr. 1, au pregătit cu muncitorii constructori, o consfătuire pe marginea unor lucrări care prezintă procedee moderne de lucru în construcția de locuințe. Colectivii din satul Glina au luat parte la un concurs „Cine știe, câștigă“ pe teme agrozootehnice, avînd drept scop popularizarea — la începutul campaniei de primăvară — a noutăților primite de bibliotecă în domeniul legumiculturii și zootehnicii, principalele sectoare ale gospodăriilor colective.

Numeroase manifestări au avut loc și în bibliotecile sindicale. La uzinele „Semănătoarea” de exemplu, biblioteca sindicală, în colaborare cu biblioteca tehnică și comisia de ingineri și tehnicieni, a organizat, în primele luni ale anului, concursul „Cine știe, răspunde” pe tema Bucureștii în anii regimului de democrație populară și concursul „Cine știe meserie, ciștișă”, pentru controlorii de calitate. Cu muncitorii turnători, montatori și lăcătuși, s-au purtat interesante discuții în legătură cu unele procedee de tehnologie modernă, expuse în cărțile apărute recent în Editura tehnică și în materiale ale Institutului de documentare tehnică. Organizate în sectoare, la locul de muncă, aceste acțiuni s-au dovedit eficiente și s-au bucurat de o largă participare.

În lunile ce urmează, în biblioteci va spori numărul manifestărilor organizate în întîmpinarea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei, și se vor îmbogăți formele de realizare a acestor acțiuni. Printre manifestările aflate în pregătire la numeroase biblioteci de masă și biblioteci sindicale din țară, un loc de frunte îl ocupă acele prin care, cu ajutorul cărților, cititorii vor avea posibilitatea să răsfoiască istoria unor importante perioade din existența poporului nostru: lupta maselor populare conduse de partid împotriva fascismului, momentul insurecției armate de la 23 August 1944 și cucerirea puterii de către cei ce muncesc, anii construcției socialiste, industrializarea, transformarea socialistă a agriculturii, revoluția culturală, succesele înregistrate în diferite sectoare de activitate.

În regiunea Brașov, bibliotecile raionale, comunale și sătești vor organiza, pe baza materialelor întocmite de biblioteca regională, manifestări pe teme ca: Pagini din lupta clasei noastre muncitoare oglindită în literatură, Din cele mai frumoase poezii închinată partidului, Din literatura despre insurecția armată, 23 August — izvor de viață nouă în satele patriei noastre, Bucuria vieții noi oglindită în creația populară actuală, Chipul constructorului socialismului în reportajul de actualitate etc. Bibliotecile din regiunea Maramureș pregătesc pentru cititorii lor o serie de acțiuni, printre care: Poezii noastre cîntă partidul, Din istoria patriei socialiste, Orașe noi pe harta patriei, Oamenii muncii dau viață Directivelor Congresului al III-lea, Luminile lui August și altele.

Colectivul bibliotecii regionale Oltenia lucrează la dramatizarea unor lucrări beletristice apărute în ultimul timp, cu tematică inspirată din viața nouă a satelor noastre colectivizate. Se elaborează de asemenea materialul pentru simpoziunile Din realizările regimului nostru democrat-popular și Dezvoltarea literaturii în R.P.R. și pentru seriile literare: Ev nou pe plaiurile Olteniei, Generația lui August 1944, Viață nouă în Valea Jiului.

Preocupîndu-se de îmbunătățirea continuă a servirii cititorilor și a îndrumării lecturii acestora, bibliotecarii din Capitală pregătesc noi unități pentru deschiderea accesului liber la raft. Pînă la 23 August, 28 de biblioteci raionale și populare vor trece la sistemul de împrumut pe baza raftului liber, iar numeroase alte biblioteci vor deschide acces liber parțial — la fondul de lucrări social-politice. Demnă de amintit este și inițiativa multor bibliotecari de a întocmi fișierul tematic al volumelor de Articole și cuvîntări ale tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, indexul alfabetic al Operelor lui K. Marx și Fr. Engels, fișierul tematic intitulat Aceste cărți vorbesc despre frumusețile patriei și bogățiile ei etc.

Un obiectiv important al activității bibliotecilor este realizarea unei intense propagande a cărții de specialitate, în ajutorul muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor și colectivităților, al oamenilor muncii de diferite profesii. În sprijinul îndeplinirii angajamentelor luate de colectivele de muncă din întreprinderi în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării țării, bibliotecile sindicale au în pregătire numeroase acțiuni pe marginea cărților tehnice, a lucrărilor de răspîndire a cunoștințelor economice.

La o consfătuire recentă, bibliotecari din marile întreprinderi ale Capitalei au discutat despre manifestările pe care le pregătesc în întîmpinarea mării sărbători, s-au sfătuit asupra metodelor de muncă folosite, asupra necesității de a asigura o cît mai mare eficiență întregii activități cu cartea în răspîndirea tehnicii noi și a tehnologiei înaintate în producție. În uzinele „23 August”, „Republica”, „Semănătoarea”, „Autobuzul”, la clubul uzinelor „Grivița Roșie” se organizează consfătuiri, recenzii, prezentări de cărți tehnice, jurnale vorbite și simpoziune. Pentru frunțașii în întrecerea socialistă, la Uzinele de mașini electrice București se întocmesc „fișe de onoare” iar experiența muncitorilor care au înregistrat succese în producție este prezentată în cadrul unor consfătuiri unde se subliniază felul în care studiul cărților de specialitate i-a ajutat în obținerea acestor rezultate. Dezvoltarea întreprinderilor în cei 20 de ani de la eliberare, va fi ilustrată prin mari expoziții de cărți organizate

în cluburi, biblioteci, secții sau ateliere, la care vor fi prezentate și cele mai bune produse realizate de către colectivele de muncă respective.

În preajma zilei de 23 August, muncitorii din numeroase uzine, fabrici, mine, vor participa la emoționante acțiuni intitulate Din filele unei istorii plină de măreție — evocări ale momentelor mai importante din experiența întreprinderilor respective în ultimele două decenii. Cu acest prilej, vîrstnicii vor povesti celor tineri din amintirile lor legate de zilele din august 1944, despre actul naționalizării, despre munca plină de abnegație depusă de muncitori după alungarea patronilor pentru dezvoltarea producției industriale. Vor fi trecute în revistă succesele obținute de colectivele de muncitori, ingineri și tehnicieni în îndeplinirea planurilor de producție, creșterea întreprinderilor de la un an la altul, se va sublinia prestigiul de care se bucură peste hotare o serie de produse ale industriei noastre. În cadrul acestor întilniri, se vor face lecturi din cele mai frumoase pagini de versuri și proză în care sînt înfățișate prefacerile revoluționare care au avut loc în patria noastră. Se va arăta de asemenea, aportul propagandei tehnice la creșterea nivelului de pregătire a muncitorilor și la avîntul neîncetat al producției.

Manifestări cu cartea tehnică se pregătesc și în bibliotecile de masă, organizate diferențial, pentru cititori de diferite profesii. În bibliotecile din regiunea Oltenia se vor organiza, în colaborare cu cabinetele tehnice ale întreprinderilor, acțiunile: Tehnica nouă, factor important în îndeplinirea planului de producție, În ajutorul constructorului de mașini agricole, Cărți în ajutorul strungarilor, frezozorilor electricienilor și altele. În colaborare cu biblioteca sindicală de la Filatura Romînă de Bumbac, biblioteca populară „C. Negruzzi” din Capitală pregătește o consfătuire cu muncitorii pe tema Cum ne ajută cartea tehnică în rezolvarea sarcinilor de producție, iar biblioteca populară „Gala Galaction” va organiza la clubul uzinelor „Republica” consfătuirea Ajutorul pe care mi l-a dat cartea în munca mea de inovator, cu inovatorii și raționalizatorii în producție.

Asemenea acțiuni vor avea loc, în lunile care urmează, pe întreg cuprinsul țării. Bibliotecile regionale, raionale, comunale și sătești, antrenate în cel de-al III-lea Concurs bial „Biblioteca în slujba construcției socialiste” și bibliotecile sindicale legate nemijlocit de procesul de producție din fabrici, uzine, șantiere, sprijină prin aceste forme de activitate efortul întregului nostru popor unit în jurul partidului, pentru făurirea societății socialiste. Alături de toți cei ce muncesc în patria noastră, colectivele de bibliotecari își aduc astfel omagiul lor măreței aniversări a eliberării din August 1944.

De Ziua Internațională a Femeii

DESPRE CĂRȚI ȘI LECTURĂ

*R*olul cărții în viață, în activitatea oamenilor — temă mereu actuală, preocupare continuă pentru bibliotecari.

Gîndurile femeilor, părerile cititoarelor despre cărți, despre rostul lecturii în viața și munca lor, în îmbogățirea orizontului lor spiritual formează tema multor discuții și consfătuiri cu prilejul Zilei de 8 Martie, Ziua Internațională a Femeii. Muncitoare, colectiviste, intelectuale, mama, soții, pe care le-am ajutat cu sfatul cărții, le-am oferit momente plăcute de destindere cu o carte îndrăgită își spun părerile despre biblioteci, despre munca noastră, iar bibliotecarele, care dețin în mod firesc majoritatea în cadrul vastului detașament al lucrătorilor cu cartea, sînt feliitate cu acest prilej de către colegi și cititori.

Revista noastră s-a adresat cu această ocazie unor scriitoare îndrăgite de cititori, care — e firesc — sînt și cititoare pasionate, pentru a face cunoscute aprecierile lor despre cărți, despre înriurirea lecturii în formarea personalității. Ideile lor pot să inspire și alte discuții fructuoase pe această temă cu cititoarele noastre.

OAMENI ȘI CĂRȚI

Februarie — luna cărții la sate. Schimburi de experiență firești; țărani colectivisti și poeți, sfînd de vorbă, sfătuindu-se, învățînd unii de la alții. Se apropie primăvara. Treci prin cîmp și maeștrii recoltelor bogate îți arată pămîntul lor; le arăți cărțile tale, le citești din ele și ei cercetează adîncimea brazdei, în cîmpul acesta al tău, și-și spun părerea — de laudă ori de exigentă.

Eroii cărților sînt confrunțați cu modelele care le-au dat viață și din confruntarea aceasta se nasc alte cărți. Căci iată, între timp, oamenii despre care ai scris au crescut, sînt alții. Îi știai mai sfîngaci, mai timizi, mai neîncetători în ei. Dibuiau firul gîndului, poticnindu-se în cuvinte. Și acum se ridică — dintr-o sală de oameni gravi, maturi, dintr-o tăcere care păstrează în ea ceva din solemnitatea muncilor în anotimp — un om care-ți vorbește despre cartea pe care ai scris-o; o judecă și o confruntă cu viața și tu stai în fața sălii aceleia de oameni, ca-n fața unei comisii de examen.

„Sînt cititor al bibliotecii din sat, de 7 ani de zile — spune fierarul gospodăriei colective din comuna Lupșanu, raionul Lehliu — Marin Năstase. De multe ori am stat de vorbă cu cărțile dvs. despre oameni și despre zilele noastre. Acum, că sînteți aici, aș vrea să stau de vorbă și cu dvs. Să vă mai spun și eu de pe la noi, poate găsiți și aici sămînța bună pentru alte cărți...”

„Azi, comuna noastră stă în clipe de mare sărbătoare — spune Florea Cojocar — colectivist din comuna Independența, raionul Călărași; sînt în mijlocul nostru scriitorii care-au scris și despre noi, despre viața noastră, despre realizările noastre. Cine nu-și aduce aminte că în urmă cu 20 de ani, omul învăța ce învăța și intra slugă sau se apuca să muncească pe brînci, să-și tină zilele — că nici la soare n-avea vreme și inimă să se mai uite, dar să mai și citească”¹.

„Veniți să scrieți și despre noi — spun colectivisti din comuna Slobozia Nouă — raionul Slobozia Gospodăriea noastră e, de mulți ani în șir, fruntașă la producțiile agricole”.

„Acum citiva ani — de ce să nu recunosc? — predam lecțiile la cercul

agrotehnic, fără să fiu prea mult preocupat de documentarea științifică a cursurilor — spunea agronomul Constantin Pietreanu, de la G.A.C. Jegălia, raionul Fetești. Acum lecțiile acestea decurg cu totul altfel. Sînt mulți oameni care pun întrebări, ridică probleme — trebuie să le răspund după o documentare serioasă. Tineri ca Ion Ion, Ghiță Manea sau Lazăr Niculae citesc tot materialul bibliografic, remarcîndu-se printre primii. Vreau să spun, de fapt, că, în ultimii ani, cartea nu mai e un musafir la sat, ci un tovarăș de muncă...”

De citiva ani, S.M.T.-ul Balaciu, raionul Urziceni începe să se afirme, prin producțiile mari și prin calitatea lucrărilor, tot mai mult. Anul 1962 le-a adus recunoașterea acestor merite, prin conferirea titlului de Erou al Muncii Socialiste, tînărului șef de brigadă Ene Gheorghie, mecanizator de frunte, exemplu pentru ceilalți tractoriști.

Iată oameni și fapte din Bărăganul de astăzi. Mergem prin sălile noilor cămine culturale și cluburi din G.A.S.-uri, citim în fața creatorilor pîinii, din creațiile noastre. Și din confruntarea cu viața a cărților scrise cu un an doi în urmă aflăm lucruri de seamă care pot să-ți inspire alte cărți.

Oamenii-ți cer să scrii despre ei — conștienți mai mult decît oricînd de însemnătatea muncii lor și de caracterul viu, adevărat al artei de azi.

Nu pot să nu-mi aduc aminte ce ne-a spus un bătrîn — Tudorică Ghiocel, din satul Jilavele, raionul Urziceni, după o asemenea șezătoare. Ne-a vorbit moș Ghiocel despre basmele cu împărați hapsini și feți frumoși, împărțitori de dreptate. „Vedeți? — ne spunea — adevărul și frumusețea le-au tinut vii, pînă la noi. Și astea sînt basme, se mai amestecă și inchipuirea. Să scrieți și dumneavoastră cărți care să rămînă vii, cit basmele și mai mult ca ele. Că acum puteți să spuneți în cărți, așa cum n-au știut și n-au putut să spună basmele de altă dată...”

Avea dreptate moș Tudor din Bărăgan: despre oamenii satelor noastre de azi trebuie să scrii cărți care să trăiască sute de ani.

NINA CASSIAN

A CITI O CARTE

Despre carte s-a spus, adeseori, că e „un prieten al omului“, „o fereastră spre lume“ și, desigur, toate acestea sînt adevărate. Nu știu ce aș putea spune nou despre această activitate omenească — lectura — dătătoare de atîta bucurie, înțelepciune și putere.

Și, totuși, sînt încă destui care se adresează rar paginilor scrise, fie „din lipsă de timp“, fie din pricină că n-au descoperit încă importanța vitală pe care acestea o au pentru formarea unei personalități.

Nu e vorba nicicum despre o obligație cu caracter didactic, despre o împovărare a minții cu date mai mult sau mai puțin necesare; o carte adevărată, o carte bună te ajută să trăiești, să înțelegi mai bine ceea ce se întîmplă, zilnic. În tine și în afara ta, te ajută să iubești mai frumos, să gîndești mai exact, te ajută să fii mai ferocit.

Ce strălucit manual despre reacțiile sufletești ale oamenilor celor mai diverși este opera lui Cehov! Ce magic instrument de șlefuire a minții și a inimii este cuvîntul lui Shakespeare! Ce vrăjite ceasuri oferă cititorului melodia nîntrecută a versului eminescian!

Ceea ce trăiește un om într-o viață, oricît de complexe și de adînci ar fi experiențele lui, rămîne, totuși, unic și relativ limitat; pe cînd viața unui erou dintr-un mare roman de Tolstoi sau de Thomas Mann are un coeficient de generalitate mult sporit. În *Ion* al lui Rebreanu se poate recunoaște o întreagă categorie de țărani din trecut, cu măreția și tragismul luptei lor pentru pămînt. Pe de altă parte, în cartea de literatură, astfel de vieți reprezentative sînt întrupate în personaje vii, convingătoare, pline de farmecul autenticității, astfel că nu asistăm la o lecție uscată, ci la un atrăgător spectacol al umanității în plină mișcare.

Dar versurile — versurile care se citesc încă cu dificultate și în cantitate insuficientă? Ce splendidă trezire la viața a unor priveliști pe lingă care trecem, uneori, nepăsători, reprezintă interpretările marilor poezi! Cărgărița, sau ochiul bouului, banala ginganie cu spinarea roșie pe care o privim, în trecut, luîndu-și zborul de pe vîrfurile degetului nostru, devine în versurile lui Tudor Arghezi, „un nod de broderie“, aripile ei sînt „coji cu căptușeală“ pe care sînt zgrăvite „patru puncte, ca de zar“. Totul se transformă în feerie colorată, ochiul nostru e stimulat să vadă mai bine, și inima să se bucure mai din plin de ceea ce ne înconjoară.

Mi s-a întîmplat să aud, din diverse consfătuiri, că lectura ar fi „un prilej de destindere“. Desigur că este așa, într-o măsură. Dar aș spune că este, mai degrabă, un *alt tip* de efort decît cel pe care oamenii îl fac, zi de zi, în profesia lor (nu e odihnă *totală*, ci *schimbarea* de activitate — și a face altceva regenerează forțele mai mult decît a nu face nimic).

Acest alt tip de efort pe care îl reprezintă pătrunderea în lumea artei, a frumosului, este o posibilitate de a comunica cu universul mare și mic, care regenerează puterea noastră de a simți și de a înțelege, o lărgeste și o nuanțează, nobilîndu-ne și făcîndu-ne mai eficienți în societate.

Nu am pretenția că am spus aici lucruri foarte noi. Despre valoarea și utilitatea cărții s-ar putea scrie... cărți întregi. Au existat cărți care au revoluționat gîndirea, cărți ai căror eroi au devenit modele înflăcărâte pentru cititorii lor, cărți care au modificat și au rezolvat destine. Nu pot decît să adaug modesta mea laudă la adresa celor care au împodobit cu genul, cu emoția și clarviziunea lor, bibliotecile lumii!

CE A ÎNSEMNAT CARTEA PENTRU MINE

Iată o întrebare la care pot răspunde printr-un singur cuvânt. A însemnat și înseamnă o necesitate. Dar fiindcă un cuvânt — oricât de cuprinzător ar fi el — nu poate forma materialul unui articol, dați-mi voie să vă spun cum am ajuns aici, adică să povestesc unele din primele mele amintiri legate de carte. Pasiunea aceasta este destul de veche. Copil de cinci ani, priveam cu fascinație semnele negre, pentru mine încă necunoscute, peste care vedeam cum se adinceau seara părintii mei. Am hotărât să le dezleg taina. Pe ascuns, cu complicitatea unei fetițe mai mari din vecini, m-am pus pe muncă. Într-o bună zi, când mama se întorcea de la lucru i-am făcut surpriza să-i arăt că știu să citesc. Prima carte cu care am făcut cunoștință (dacă nu mă înșel, o culegere de istorioare morale) a fost mai degrabă o dezamăgire. Nu din vina autorului. Literile cu care mă războiam — în special *d*, *b* și *g* — mă împiedicau să urmăresc firul narațiunii. Dacă nu mă prea pot lăuda că am înțeles mare lucru din ea, în schimb misterul slovelor mi s-a dezlegat pe de-antregul.

Printr-un noroc, destul de rar în vremea aceea, cărțile nu-mi lipseau. Părintii mei, deși oameni săraci și fără școli înalte, aveau gustul cititului și tata își formase o bibliotecă din care mă mai hrănesc uneori și acum. Nu mai exista, așadar, nici o stavilă între mine și universul vrăjit al basmelor și romanelor de aventuri.

Aș vrea să precizez că, pe atunci, aveam un fel destul de puțin respectuos de a colabora cu autorii. Multe dintre povești îmi plăceau dar nu pe de-antregul. Cu senina îndrăzneală a vârstei, mă apucam să le refac în minte, înlocuind episoadele care nu mă mulțumeau destul cu altele mai pe gustul meu. Mă supărau îndeosebi, în romanele de aventuri, pasajele în care eroul suferea din dragoste. Cu o implacabilă severitate de cenzor le dam la o parte (din versiunea mea) și sileam personajul preferat să se lepede de orice slăbiciune sentimentală.

Se mai întîmpla încă ceva. Chiar dacă lectura poveștii mă încînta de la început pînă la sfîrșit, tot nu socoteam că e destul atît. Mi se părea — deși, bineînțeles, n-aș fi știut să mă

exprim astfel — că o carte nu e făcută numai ca să fie citită, ci și ca să fie apoi trăită. Poate că aveam mai multă dreptate decît îmi închipuiam. Partea, însă, cea mai palpitanță, pe atunci, a vieții mele se desfășura la joacă. Împreună cu alți copii din vecini, am inventat un joc care se urzea pe baza peripețiilor inspirate din romanele de aventuri. Participam astfel la bătălii, dueluri, rapturi, descoperiri și pedepsiri de criminali, traversam deșerturi și păduri virgine, pe cai sau cămile, urmăriți de dușmani misterioși. Acțiunea se țesea spontan la inspirația fiecărui jucător, preluată în continuare de altul, iar sfîrșitul era invariabil fericit.

Firește că un gust atît de viu pentru carte avea ca urmare să-mi trezească dorința de a scrie și eu. Am încercat, dar, spre surprinderea mea, mergea foarte anevoie. Orice ar spune unii, vă asigur că e mai ușor să fi cititor decît scriitor, după cum mi-am dat seama de timpuriu. Ambiția mea era să scriu un basm. Trebuie să recunosc că n-am reușit (nici pînă în ziua de azi). Am tras concluzia, poate justă, că basmul e unul din cele mai grele genuri. Ceva mai mult succes — în propriii mei ochi — am avut cu o schiță, hai să-i zicem realistă. Era vorba de un copil și de un cățel. Unul din doi era schiop, nu-mi mai amintesc care. Cățelul a murit cumva, parcă înecat în mare, iar copilul, bineînțeles, a plîns. Povestea era tare duioasă, dar nu m-a stimulat nici s-o arăt, nici să continuu. O bună bucată de vreme am renunțat la scris.

Între timp, se petrecuseră oarecari schimbări în atitudinea mea față de carte. N-am să le înfățișez. Nu vă voi spune, cum pe nesimțite, în loc să disprețuiesc episoadele amoroase le căutam cu emoție. Nu vă voi arăta că de unde pînă atunci priveam autorii cărții ca pe o simplă abstracție, un nume scris pe copertă și înregistrat mecanic de memoria mea, am căpătat un interes pasionat pentru unii din ei, că umblam după amănunte biografice și fotografiile lor și că visam să cunosc personal măcar un scriitor (iață un vis, care pe parcurs mi s-a realizat cu prisosință). Nu voi analiza cum începeam să dibui — dincolo de acțiunea și aventura din carte — un înțeles mai general (aș zice

azi un îndreptar moral) și să încerc, cu stângăcie, să-l aplic în comportarea mea. Dar toate acestea nu erau semne că mi se încheia copilăria? Și ca atare și un semn că trebuie să închei rîndurile de față despre primele impresii în fața cărții.

Aș vrea să precizez numai un singur lucru. Aspirația de a traduce în viață, de a pune în practică sentimentele și atitudinile pe care le-am admirat la

lectură nu m-a părăsit, de la primele cărți luate în mînă și pînă azi. Firește că discernămintul, înclinațiile, posibilitățile, metodele s-au schimbat în funcție de anii care treceau, de propria mea evoluție. Cred însă și acum că singurul fel viu și adevărat de a iubi cartea e de a-i incorpora mesajul în propria ta fibră, în faptele tale de zi cu zi, făcînd-o astfel să trăiască prin tine.

CRESC OAMENII

A cum doisprezece ani am trecut pragul bibliotecii raionale Rm. Sărat în calitate de bibliotecară. Ca la orice început mă frămîntau o serie de îndoieli, nu știam în ce măsură munca mea își va da roadele.

Anii au trecut, biblioteca a crescut și o dată cu ea s-a îmbogățit experiența mea și a colectivului în care lucram. Alături de noi au crescut pe nesimțite și cititorii noștri. Cel maturi și-au lărgit orizontul de cunoștințe, copiii au crescut, au plecat pe la școli, iar azi sînt oameni în puterea cuvîntului, apreciași la locurile lor de muncă. Îmi amintesc de mulți dintre ei. Copii setoși de învățură treceau tîmizi pragul bibliotecii, legîndu-se tot mai mult de aceea care le devenise o prietenă nedespărțită — cartea.

Mircea Tudorache, Liviu Scarlat, Vișan Gheorghe, Veronica David și mulți alții erau nelipsiți de la bibliotecă: fie că împrumutau cărți, fie că participau la una din manifestările de masă organizate pentru ei.

Anii au trecut însă, copiii au devenit adolescenți, au plecat la Studii în alte orașe și locul lor l-au luat alți copii, care, ca și ei, au devenit prietenii nedespărțiți ai bibliotecii, pregătesc materiale pentru cei mici, albume, ne ajută la organizarea unor acțiuni, fac doar parte din colectivul obștesc de pe lângă bibliotecă.

Astăzi Liviu Scarlat este inginer geolog, Mircea Tudorache inginer hidrolog, Vișan Gheorghe medic și Veronica David inginer agronom.

Cînd vin în orașul natal unul din primele drumuri îl fac la bibliotecă, interesîndu-se ce mai este nou, amintindu-și cu plăcere de anii copilăriei. Și de fiecare dată simt că se bucură găsind la masa de servire bibliotecara din anii copilăriei.

Cînd biblioteca noastră în urma celui de al II-lea Concurs bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste“ a obținut locul I pe țară, printre cei care și-au manifestat bucuria au fost și cei patru de care am pomenit mai sus. Prin cuvînte simple, calde așternute pe filele scrisorilor își exprimau mîndria că au citit și ei la această bibliotecă ani întregi și au crescut o dată cu ea.

Marcela Constantinescu

COMPLETAREA FONDURILOR DE CĂRȚI ÎN REGIUNEA CLUJ

Articolul *Să asigurăm creșterea planificată a fondurilor de cărți*, apărut în numărul 11/1963 al revistei „Călăuza bibliotecarului”, oferă un bun prilej bibliotecilor regionale, dar și altor categorii de biblioteci de a-și analiza o latură importantă a activității lor — completarea fondurilor de publicații.

Au trecut aproape doi ani de cînd, în regiunea Cluj, bibliotecile de la sate se asigură cu cărți printr-un sistem deosebit față de alte regiuni. În acest timp, am cîștigat o experiență însemnată, ne-am cristalizat concluzii numeroase, pe care dorim să vi le înfățișăm, ținînd seama de problemele dezbătute în sus-amintitul articol.

Ce ne-a determinat să trecem la noul sistem de completare, ce neajunsuri ne-am propus să înlăturăm?

În regiunea noastră (și probabil nu numai aici), s-au manifestat unele paralelisme în completarea fondurilor de cărți. Alături de expedițiile de la colectura bibliotecilor — acoperite din alocațiile bugetare — bibliotecile de la sate mai primeau cărți și de la cooperativele de consum din localitățile respective, achitate din fondurile culturale ale cooperativei, gospodăriilor colective și sindicatelor. Deoarece achizițiile din aceste fonduri locale au scăpat controlului bibliotecii regionale și celor raionale, deseori bibliotecile au fost puse în situația de a primi cărți nepotrivite cititorilor de la sate, cît și prea multe exemplare dintr-un titlu, ceea ce a dus la formarea a numeroase dublete.

Bibliotecarii de la sate și, deseori, cei raionali nu au participat la activitatea de completare chiar dacă au fost consultați la întocmirea precomenzilor. Practic, întreaga muncă de selecționare a titlurilor și de urmărire a respectării comenzilor a revenit lucrătorilor bibliotecii regionale. Or, așa cum se subliniază în articolul la care ne referim, prezența bibliotecarilor de la sate sau a bibliotecarilor raionali în acțiunea de completare a fondurilor este absolut necesară, căci, cităm: „oricît de priceput ar fi un bibliograf de la biblioteca regională, el nu poate cunoaște atît de bine cerințele de carte ca aceia care lucrează efectiv cu cititorii”.

În regiunea Cluj, colaborarea între biblioteca regională și colectură a fost, în general, bună; lucrătorii de la colectură au soluționat cu competență și permanent problemele ridicate de noi. Cu toate acestea, deficiențele arătate mai sus nu au putut fi înlăturate.

Biblioteca regională a considerat binevenită propunerea făcută în 1962 de Ministerul Învățămîntului și Culturii și Centrocop cu privire la experimentarea, în regiunea Cluj, a noului sistem de completare a fondurilor de cărți ale bibliotecilor. După cîteva analize mai aprofundate, s-a ajuns la concluzia că, pentru a elimina unele deficiențe care au persistat în completarea fondurilor de cărți ale bibliotecilor de la sate, trebuie apropiate centrele de aprovizionare — depozitele — de aceste biblioteci. Și astfel, începînd din luna aprilie 1962, în regiunea noastră s-a trecut la noul sistem de achiziții: biblioteca regională și cele 9 biblioteci raionale își completează, în continuare, fondurile de cărți prin colectura regională, iar cele 153 de unități comunale și 404 unități satești prin întreprinderile comerciale raionale ale cooperativei de consum. Forma nouă de aprovizionare creează posibilitatea folosirii în mod planificat a tuturor fondurilor destinate procurării de cărți. Alocațiile bugetare, o parte din fondurile culturale ale cooperativei, gospodăriilor agricole colective, comitetelor sindicatelor pot fi mai bine dirijate la nivelul raionului, asigurîndu-se astfel o creștere planificată a fondurilor de cărți.

Cum se realizează practic acest lucru? Indiferent de proveniența fondurilor bănești (alocații din bugetul de stat și cele extrabugetare), contractele se încheie cu același furnizor — întreprinderea raională comercială a cooperativei de consum. Acolo unde cooperativa sau gospodăria colectivă contractează o sumă mai importantă pentru completarea fondului de cărți (3 000—4 000 de lei), bibliotecii respective nu i se mai alocă fonduri și din buget; sumele rămase astfel disponibile se dirijează înspre alte biblioteci, asigurîndu-se în acest mod fonduri bănești relativ egale pentru aceeași categorie de biblioteci, fără să scăpăm din vedere alte criterii, cum ar fi: numărul populației, numărul filialelor, fondul de cărți existent etc. Așa de exemplu, Bibliotecii comunale din Jibou, raionul

Zalău i-au fost alocate din partea cooperăției locale suma de 8000 de lei din fondurile culturale în scopul completării colecțiilor de cărți, așa încît suma cuvenită prin bugetul de stat a fost dirijată în alte comune. Menționăm că și serviciile de carte ale cooperativelor sînt interesate în folosirea fondurilor extra-bugetare pentru înzestrarea bibliotecilor cu cărți. Delegații acestor servicii se deplasează la unitățile economice pentru încheierea contractelor. S-a reușit astfel ca, în cursul anului 1962, să atragem pentru completarea fondurilor de cărți ale bibliotecilor sume din alte surse în valoare de peste 300 000 de lei, ceea ce reprezintă 30% față de suma contractată din bugetul de stat. În anul 1963, aceste sume din fondurile culturale s-au ridicat la peste 400 000 de lei, dublînd aproape alocațiile bugetare contractate pentru bibliotecile comunale și sătești (477 000 de lei). De pildă, Biblioteca comunală Ocoliș (raionul Turda) care, în 1961, a primit doar 247 de volume, în 1963, cînd completarea a fost asigurată de-a lungul întregului an de către cooperăție, în această bibliotecă au intrat 609 volume. Situația este asemănătoare în foarte multe alte biblioteci de la sate.

În articolul la care ne referim, sînt criticate unele regiuni în care alocațiile pentru cărți sînt descentralizate la nivelul raioanelor, afirmîndu-se că „descentralizarea bugetului determină o dezechilibrare a acestuia, împiedicînd controlul și îndrumarea de care este nevoie în completarea fondurilor”. La noi, descentralizarea fondurilor, în cadrul sistemului actual de completare, se impune cu necesitate, tocmai pentru a se asigura controlul și îndrumarea la nivelul raionului. Alocațiile bugetare sînt repartizate pe raioane numai după ce Comitetul regional de cultură și artă studiază și aprobă propunerile bibliotecii regionale, propuneri care țin seama de o serie de criterii științifice, de altfel menționate în articolul amintit.

Pe de altă parte, sistemul actual de completare oferă posibilitate bibliotecarilor raionali de a lua parte activă în acțiunea de completare a fondurilor de publicații. Prezența lor în această acțiune este nu numai necesară, ci și obligatorie. Directorii bibliotecilor raionale controlează toate stocurile de cărți ce se trimit bibliotecilor din satele raioanelor, de multe ori iau parte activă la repartizarea publicațiilor pe unități. În activitatea de completare, participă uneori chiar și bibliotecarii comunali sau sătești, care vin deseori la centrul de raion, vizitează depozitele de cărți, își aleg singuri publicațiile sau remediază pe loc unele neajunsuri ivite în completare. Ei se întîlnesc cu lucrătorii serviciilor de carte și la seminariile raionale ale activiștilor culturali, la diferite consfătuiri unde se dezbate de multe ori probleme ale completării fondurilor de cărți din biblioteci.

Este cunoscut faptul că, la nivelul raioanelor, poate fi organizată o documentație mult mai concretă asupra specificului economic și cultural al fiecărei localități în parte. Fiind vorba de un număr mai redus de unități, se poate ține seama mai ușor de aceste condiții, se poate accelera expedierea cărților la intervale mai scurte (lunar la bibliotecile comunale și din două în două luni la cele sătești), eliminîndu-se mai operativ unele lipsuri ivite pe parcurs.

O dată cu trecerea la noul sistem de completare, a apărut necesară luarea unor măsuri organizatorice menite să asigure condițiile corespunzătoare la întreprinderile comerciale raionale. Comitetul executiv al Sfatului popular al regiunii Cluj, în colaborare cu Uniunea regională a cooperativelor de consum, a elaborat o decizie, precum și instrucțiunile de aplicare a noului sistem de completare. S-au stabilit sarcinile unităților cointeresate și s-au precizat sumele ce urmau să fie alocate de cooperăție din fondul cultural, din cotele cuvenite căminelor culturale, pentru înzestrarea bibliotecilor cu cărți. Astfel, s-a prevăzut ca, din fondul cultural al cooperativelor afectat căminelor culturale, 50% să fie destinat achizițiilor de publicații. S-a rezolvat, de asemenea, în centrele de raioane, problema localurilor pentru depozitele de cărți, a fost încadrat un număr suficient de lucrători cu pregătire corespunzătoare. În prezent, serviciile Centrococ din regiune care se ocupă de difuzarea cărții numără 50 de salariați. Unii dintre ei au lucrat în cadrul bibliotecilor raionale sau la C.L.D.C., avînd o experiență îndelungată în propaganda și difuzarea cărții. Sub îndrumarea organelor raionale de partid și de stat și prin grija U.R.C.C., s-a reușit ca, într-un termen relativ scurt (o lună de zile), să fie asigurate la toate raioanele condiții pentru desfășurarea acestei activități.

Sarcina imediată ce s-a trasat personalului încredințat cu munca de completare a fondurilor bibliotecilor a fost amenajarea depozitelor, înzestrarea acestora cu rafturi și casete suficiente, astfel ca fiecare bibliotecă să aibă caseta ei. S-au

întocmit apoi evidențe privind specificul economic, agricol, numărul și componența națională a populației, numărul bibliotecilor afiliate la bibliotecile comunale, precum și alte diferite evidențe necesare bunei desfășurări a muncii.

Se pune întrebarea dacă biblioteca regională are posibilitate să-și exercite controlul în cadrul acestui sistem de completare asupra creșterii planificate a fondurilor de cărți în bibliotecile de la sate. Considerăm că da.

În regiunea noastră, prin grija Centrocoop, planurile editoriale pe anul 1964, au ajuns la fiecare raion încă în cursul lunii septembrie a anului trecut în câte două exemplare, iar buletinul „Cărți noi” este trimis lunar la toate bibliotecile de la sate. Pe baza planurilor bibliotecile raionale au întocmit precomenzile atât pentru necesitățile proprii, cât și pentru bibliotecile comunale și sătești. Menționăm că atât la bibliotecile raionale, cât și la depozitele de carte ale întreprinderilor comerciale raionale se păstrează câte un exemplar din precomenzi, înlesnindu-se astfel urmărirea apariției și repartizării titlurilor. Biblioteca regională, la rîndul ei, a trimis la raioane planurile editoriale, însoțite de o notă explicativă privitoare la întocmirea precomenzilor, în care au fost specificate și sumele aproximative pentru procurări de cărți pe raioane. Aceste sume au cuprins alocațiile de la buget aprobate de Comitetul regional pentru cultură și artă încă de la sfîrșitul anului trecut — și, cu aproximație, fondurile bănești ce vor proveni din alte surse. Directorii bibliotecilor raionale au înaintat precomenzile pentru bibliotecile raionale direct Colecturii regionale a bibliotecilor, iar comenzile pentru bibliotecile comunale și sătești, uniunilor raionale ale cooperativeelor de consum care apoi le-au trimis Uniunii regionale a cooperativeelor de consum.

Cu ocazia centralizării acestor precomenzi, la nivelul regiunii au avut loc largi consultări între biblioteca regională și cooperative. Atît la ședința organizată de Uniunea regională a cooperativeelor de consum cât și la Oficiul difuzării cărții al Centrocoop din București unde s-au discutat precomenzile, au participat delegați ai bibliotecii regionale. Metodistii bibliotecii regionale, împreună cu șeful serviciului de carte al Uniunii regionale a cooperativeelor de consum, au analizat în comun aceste precomenzi, timp de câteva zile, făcînd și unele rectificări unde era cazul, înainte de a le definitiva. Cu acest prilej, s-a întocmit pentru fiecare titlu de carte câte o fișă de precomandă. Pe această fișă se lipește adnotarea cărții (decupată din plan), iar pentru titlurile nefixate în planul anual editorial se completează datele bibliografice publicate în planurile trimestriale de apariție. Această fișă conține date privind: editura, autorul, titlul cărții, prețul, colecția, tematica, ediția, necesarul total pe regiune, data apariției cărții, precomenzile pe fiecare raion în parte (pentru bibliotecile comunale, sătești și școlare), repartizarea volumelor pe unități, valoarea cărților, livrările pe trimestre către beneficiari. Astfel alcătuită, fișa realizează o evidență de amănunt asupra repartizării cărților la sate, servind la corectarea unor deficiențe cu prilejul primirii planurilor editoriale trimestriale.

Centrocoop, pe baza precomenzilor și a planurilor de apariție, trimite cărțile direct și aproape zilnic depozitelor raionale, conform repartiției întocmite în prealabil în colaborare cu bibliotecile raionale. Cărțile se depun în casetele destinate bibliotecilor, după care sînt expediate. (De remarcat că publicațiile ajung în bibliotecă fără nici o cheltuială, cooperative difuzîndu-le cu ajutorul mijloacelor de transport de care dispune și care circulă mult prin satele din regiune). Depozitele de carte țin următoarele evidențe: specificul economic-cultural al localităților; sumele contractate, defalcate pe unități și trimestre, fișa de repartizare a fiecărei cărți apărute, cu patratele numerotate de la 1—100. (Evidența a fost preluată de la Colectura regională a bibliotecilor). În această fișă se înscriu datele bibliografice ale cărții, cantitatea precomandată, cantitatea primită, unitățile cărora li se repartizează cărțile (bibliotecă sau cooperative), numărul de exemplare pentru fiecare unitate, situația valorică a livrărilor pe unități. Directorii bibliotecilor raionale avizează expedierea cărților prin semnarea fișei de repartizare și a specificațiilor ce însoțesc coletele trimise la bibliotecă, asigurînd și pe această cale controlul asupra livrărilor de cărți.

Intrucît întreg sistemul de difuzare a cărții în mediul rural este încredințat cooperativeelor, iar achizițiile lor de cărți sînt axate pe specificul satului, inclusiv al specialiștilor care lucrează aici, profilul activității lor coincide în acest domeniu cu profilul de activitate al bibliotecilor comunale și sătești. Prin aceasta, coope-

rativale și bibliotecile își coordonează munca, în sprijinul ridicării nivelului ideologic, cultural și de cunoștințe agrozootehnice ale colectivităților. Astfel, o parte a bibliotecarilor comunali sînt difuzori procentuali de cărți ai unităților cooperatiste. În prezent, în regiunea noastră există 820 de asemenea difuzori de carte, o parte din ei bibliotecari. Procentul de 12% pe care îl primesc din vînzarea cărților este un stimulent material ce contribuie la asigurarea stabilității în muncă a bibliotecarilor respectivi.

O colaborare rodnică s-a statornicit între Biblioteca regională și Uniunea regională a cooperativelor de consum în organizarea diferitelor acțiuni de masă. De pildă, în cadrul „Lunii cărții la sate”, au avut loc zece întîlniri cu scriitorii, 20 de concursuri „Cine știe, cîștigă” pe tema *Întărirea sectorului zootehnic în G.A.C.* Au fost dezbătute, în consfătuiri cu cititorii, numeroase cărți prevăzute în bibliografia concursului „Iubiți cartea”. Premiile pentru aceste concursuri au fost asigurate de cooperativele de consum. Cu ocazia diferitelor acțiuni de masă, se organizează expoziții și standuri de cărți cu vînzare, precum și alte acțiuni de difuzare a cărții.

Față de anul 1962, cînd completarea fondurilor de cărți ale bibliotecilor a fost pentru cooperatie o muncă nouă, situația s-a îmbunătățit mult. Cu toate acestea, se manifestă încă unele lipsuri în ceea ce privește justa repartizare pe biblioteci a sumelor bănești provenite din diferite surse, aprecierea unor titluri ce urmează să intre în biblioteci și ritmicitatea livrărilor de cărți. Deși s-a stabilit ca, pentru bibliotecile comunale, livrările să se facă lunar, iar pentru bibliotecile satești de două ori sau o dată pe trimestru (în funcție de fondurile alocate), această cerință nu a fost respectată în toate raioanele nici în anul 1963. Lipsurile s-au manifestat mai ales în raioanele în care bibliotecarii raionali nu se preocupă în suficientă măsură de problemele completării și nu sînt destul de exigenți față de lucrătorii din depozitele de cărți ale cooperatiei. Asemenea cazuri au fost, totuși, puține și ușor de rezolvat pretutindeni unde s-au semnalat. De altfel, înșiși bibliotecarii comunali sesizează frecvent orice deficiență și intervin pe loc pentru remedierea lor.

În ultimul timp, ne-am îndreptat atenția în spre completarea seriilor de opere în mai multe volume în bibliotecile noastre, în primul rînd a operelor clasice ale marxism-leninismului, deoarece s-a constatat că aceste colecții nu sînt complete în toate unitățile, din cauza aprovizionării defectuoase din anii trecuți. Ne străduim, de asemenea, să asigurăm în fiecare bibliotecă toate documentele de partid și de stat, seria completă din *Articole și cuvîntări* de Gheorghe Gheorghiu-Dej, cît și bibliografia prevăzută la diferite forme de învățămînt politic. În acest scop, am elaborat și am difuzat unităților fișe-chestionar, în care urmează să fie menționate titlurile și volumele existente. Pe baza acestei evidențe, care va fi păstrată atît la nivelul raioanelor, cît și al regiunii, vom organiza schimbul de dublete și completarea volumelor lipsă, în măsura apariției lucrărilor respective și a existenței aflat în depozite.

În concluzie, putem afirma că acest sistem de completare a dus, în regiunea noastră, la rezultate bune, atît în privința atragerii fondurilor culturale, cît și a îmbunătățirii calității muncii de completare — fapt exprimat și în aprecierile făcute de lucrătorii bibliotecilor raionale, comunale și satești. Rămîne în preocuparea noastră și a organelor cooperatiei de consum îmbunătățirea și perfecționarea permanentă a acestui sistem.

Organele regionale de partid și de stat au îndrumat și au controlat în permanență introducerea noului sistem, ajutîndu-ne și la înlăturarea carențelor ivite pe parcurs. Anul trecut, Biroul Comitetului executiv al Comitetului regional de cultură și artă a analizat problema completării fondurilor de cărți ale bibliotecilor din regiune și a stabilit măsuri pentru înlăturarea neajunsurilor constatate.

Convingerea noastră este că o primă condiție a unei activități și a ridicării muncii cu cartea la sate este formarea unor colecții de cărți cît mai variate, care, răspunzînd exigențelor formării culturale multilaterale, informării și ridicării cunoștințelor agricole ale colectivităților, să satisfacă cît mai deplin cerințele locale, gusturile cititorilor. Și aceste gusturi nu pot fi dirijate după anumite criterii generale. Credem că, țînînd seama de bogăția producției noastre editoriale, de condițiile materiale ce ne-au fost oferite și de formele de completare adoptate, sîntem pe calea cea bună de a realiza în măsură cuvenită acest deziderat.

Gheorghe Kertész

CONSFĂTURE LA COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

În ziua de 24 februarie a.c., a avut loc la București consfătuirea organizată de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă cu președinții și secretarii comitetelor raionale și orașenești de cultură și artă. În referatul prezentat de tovarășul Ion Moraru, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă — au fost analizate în detaliu realizările comitetelor raionale și orașenești de cultură și artă, formele de organizare și stilul lor de muncă în antrenarea unor largi active obștești de intelectuali la sprijinirea și îndrumarea activității culturale.

Participanții la discuții — vicepreședinți ai sfaturilor populare regionale cu problemele de cultură, președinți și secretari de comitete de cultură și artă — au înfățișat diferite aspecte privind: formele propagandei științifice, activitatea formațiilor artistice de amatori, conducerea muzeelor etc. Ei au remarcat, de asemenea, grija și atenția pe care o acordă comitetele de cultură și artă muncii cu cartea.

Tovarășa Virginia Dima, președinta Comitetului raional de cultură și artă Tulcea a arătat că dublarea indicelor de lectură în raion, creșterea interesului cititorilor pentru cartea științifică, politică se datorează și metodelor de muncă folosite de comitet. În raion au fost constituite diferite colective obștești, printre altele și un colectiv cu problemele bibliotecilor, în vederea studierii situației de pe teren și a indicării măsurilor ce se impun.

Tovarășul Nicolae Ciubotă, secretarul Comitetului raional de cultură și artă Alba, a vorbit despre măsurile luate pe linia muncii cu cartea la plenara Comitetului din 11 octombrie 1963. Bunăoară, s-a dat indicația de a se întreprinde studii în legătură cu pătrunderea cărții în fiecare casă de colectivist și cu activitatea centrelor metodice culturale din comune. Fiecare membru al biroului executiv răspunde de îndrumarea muncii culturale într-un astfel de centru metodic. Ca urmare, aici au fost organizate seri de calcul comparative, concursuri pe tema *Cine știe zootehnie, câștigă* etc. și manifestări de masă mai complexe cu cartea, care au dus la desfășurarea în bibliotecă a unor activități legate mai mult de specificul și preocupările colectivităților.

Scritorul Mihai Davidoglu, președintele Comitetului raional de cultură și artă „30 Decembrie” (București) a subliniat avantajele pe care le-a adus reorganizarea conducerii muncii cultural-artistice pentru activitatea cu cartea. După constituirea comitetului raional de cultură și artă, în bibliotecă a fost introdus accesul direct la raft, metodă modernă deosebit de eficace în servirea cititorilor și în îndrumarea lecturii lor. În satele aparținătoare raionului au fost reorganizate bibliotecile, care desfășoară o activitate bună.

Tovarășul Ion Mihăilescu, vicepreședintele Comitetului executiv al Sfatului popular regional Argeș și tovarășul Enghel Emanoil, secretarul comitetului regional de cultură și artă Crișana au relevat grija sfaturilor populare pentru asigurarea condițiilor materiale și îndrumarea activității culturale, prezentând o serie de propuneri privind bunul mers al muncii căminelor culturale și bibliotecilor, studierea și sistematizarea științifică a experienței muncii culturale, reglementarea cât mai justă a colaborării între bibliotecile, evitarea paralelismelor.

Tovarășa Popescu-Brădiceni Angela, directoarea Bibliotecii Centrale de Stat a R.P.R. s-a referit mai ales la problema completării fondurilor de cărți — care reprezintă, între altele, premiza unei bune activități a bibliotecilor — și a cerut sfaturilor populare să creeze tuturor bibliotecilor condiții cât mai bune de desfășurare a activității, să asigure bugetul necesar procurării cărților. Eforturile trebuie îndreptate acum — a arătat vorbitoarea — spre consolidarea succeselor obținute, în primul rând prin permanentizarea cititorilor înscrși la bibliotecă, prin îmbunătățirea metodologiei propagandei cărții, curmarea oricărui formalism.

În încheierea consfătuirii, tovarășa Constanța Crăciun, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, a apreciat contribuția valoroasă a comitetelor de cultură și artă la realizarea directivelor partidului în domeniul construcției culturale. Apoi a subliniat principalele sarcini care stau în fața comitetelor în perioada actuală. În centrul muncii trebuie să stea sprijinirea oamenilor muncii în realizarea planului anului 1964, asigurarea în instituțiile culturale a unei activități concrete, eficace, pregătirea căminelor culturale și a bibliotecilor pentru întimpinarea cu noi realizări a marii sărbători a Eliberării. Tovarășa Constanța Crăciun a scos în evidență posibilitățile ce există pentru îmbunătățirea continuă a activității cultural-educative de masă, pentru legarea ei tot mai strânsă de sarcinile politice și economice actuale, pentru ridicarea continuă a conștiinței socialiste a oamenilor muncii.

CARTEA LA LOCUL DE MUNCĂ

Dacă este întrebat despre activitatea sa ca bibliotecar voluntar, muncitorului vopsitor Gheorghe Bejan îi place să spună că aceasta este „a doua specialitate” a sa. Pentru că, într-adevăr, de când răspunde de biblioteca mobilă din secția capotaj a Uzinelor „Steagul roșu”-Brașov, a îndrăgit munca de bibliotecar și o cunoaște din ce în ce mai bine.

Biblioteca a devenit o prezență necesară în activitatea secției. Dacă s-a iscat o discuție în legătură cu vreo problemă tehnică sau dacă este necesar să se verifice exactitatea unui calcul și trebuie consultate lucrări de specialitate; dacă în timpul pauzei cineva vrea să-și reamintească un vers de Eșenin ori vrea să vină cu exemplificări de texte într-o dispută despre descrierile de natură ale lui Sadoveanu; sau dacă muncitorii vor să vadă „ce mai e nou” și să împrumute acasă o lucrare tehnică, o carte de istorie, un roman sau un volum de versuri, biblioteca mobilă le poate oferi toate acestea.

Toți muncitorii secției sînt acum înscrși la bibliotecă și mulți dintre ei au deja pe fișele de cititori un număr mare de cărți. Fruntașii în producție Traian Tănase, Victor Lucaci, Nicolae Tănase, sînt printre aceștia.

Gheorghe Bejan are grijă să împrăpăteze mereu fondul de cărți, să se aprovizioneze cu noutăți. El este „reprezentantul” în secție al bibliotecii sindicale și al celei tehnice. Trebuie deci să aducă tovarășilor săi de muncă lucrări din cele mai diferite domenii: ideologie, istorie, relații internaționale, știință, muzică, pictură, literatură beletristică, sport, geografie, călătorii și, bineînțeles, cărți de specialitate.

Cititorii devin tot mai pretențioși și alegerea cărților nu este de loc o treabă ușoară, așa că Gheorghe Bejan primește, în această direcție, ajutorul necesar, atât la biblioteca sindicală, cît și la cea tehnică. Deosebit de folositor este „caietul de sugestii” expus în secție, pe coperta căruia este înscrisă invitația: „Tovarăși muncitori, comunicați din timp titlurile cărților pe care doriți să le citiți”. Și „comenzile” nu întîrzie să sosească: *Poezii de Eminescu, Calculul integral, Calculul diferențial, Risipitorii, Magnetofonul, Război și pace, Cartea automobilistului, Călătoriile căpitanului Cook ș.a.m.d.*, încît, după cum mărturisește Gheorghe Bejan, el „abia

prididește să facă față” tuturor cererilor. Pentru lucrările foarte solicitate, se fac adevărate programări și cărțile unor scriitori ca Zola, Feuchtwanger, Sadoveanu, Creangă, Dostoievski, trec, literalmente, din mină în mină.

Numai cererile privind literatura tehnică în specialitatea muncitorilor secției sînt mai greu de satisfăcut. Preocupați să îmbunătățească mereu calitatea lucrărilor pe care le efectuează, muncitorii solicită mereu cărți sau articole referitoare la vopsele și lacuri. Însă noutăți în această direcție apar destul de rar, iar lucrările existente la biblioteca tehnică, sînt deja cunoscute.

★

Muncitorii, inginerii și tehnicienii Uzinelor „Steagul roșu”-Brașov au la dispoziție un bogat fond de cărți de specialitate și din alte domenii. Biblioteca sindicală, cu cele aproape 35 000 de volume ale sale și biblioteca tehnică, în care sînt peste 27 000 de cărți și 730 colecții de reviste tehnice, le oferă posibilități multiple pentru a-și ridica neîncetat nivelul calificării, pentru a se informa cu rapiditate asupra noutăților într-un domeniu sau altul al tehnicii, pentru a-și forma și desăvîrși o cultură multilaterală.

Aducerea cărții la locul de muncă, prin organizarea de biblioteci mobile,

În timpul pauzei bibliotecara voluntară Florescu Ana (stînga) împrumută cărți

este un principiu de bază în activitatea bibliotecii sindicale și a acelei tehnice. Prin intermediul celor 29 de biblioteci mobile ale bibliotecii sindicale și al celor 39 biblioteci de secții — organizate de biblioteca tehnică în ateliere, acolo unde se hotărăște soarta producției, sint puse la dispoziția muncitorilor mii de cărți, din cele mai variate domenii. Asemeni lui Gheorghe Bejan, numeroși bibliotecari voluntari lucrează cu tragere de inimă, își ajută tovarășii în alegerea cărților celor mai potrivite, colaborează la pregătirea diferitelor acțiuni cu cartea.

La sfârșitul anului 1963, bilanțul activității bibliotecii sindicale era de 7 799 cititori — dintre care — 6 500 muncitori și 31 220 cărți citite. Față de anii precedenți, cifrele acestea reprezintă creșteri însemnate și demonstrează faptul că la „Steagul roșu” cartea face parte integrantă din viața uzinei.

Un rol important în obținerea acestor rezultate au avut bibliotecile mobile. Sint secții ca șasiu, vopsitorie, uzina electrică, unde toți muncitorii sint înscrși la bibliotecă și s-au obișnuit deja cu lectura sistematică, în care își găsesc loc atât cartea de specialitate cât și cea din alte domenii.

În anul 1963, bibliotecile mobile au înscris peste 4 000 de cititori, care au citit aproape 12 000 de cărți. Aceste rezultate, comparate cu cele obținute de biblioteca sindicală la sediu: 3 000 cititori — 20 000 cărți citite, explică de fapt, rolul bibliotecilor mobile și ponderea activității lor în munca de propagandă a cărții în uzină. Este de la sine înțeles, că numai la biblioteca de centru se poate realiza o îndrumare continuă a lecturii cititorilor, deoarece există cadre calificate să ducă această activitate și totodată, cititorului i se pune la dispoziție întreaga bogăție a fondului de cărți al bibliotecii.

Bibliotecile mobile au menirea să atragă spre carte noi cititori, să le formeze acestora interesul pentru lectura anumitor cărți. Pe măsura creșterii cerințelor cititorilor, bineînțeles că numărul de cărți existente la bibliotecile mobile — deși improspătat cu regularitate — nu este suficient. Atunci, acești cititori se înscriu la biblioteca sindicală, unde li se oferă posibilități de dezvoltare mult mai mari. În acest proces, înseși bibliotecile mobile reprezintă o treaptă deosebit de importantă, și, cu sprijinul permanent al bibliotecii

sindicale, nivelul activității lor crește în continuare.

La biblioteca sindicală, Iliada Dogaru și Reka Bosnyak folosesc forme multiple de propagandă a publicațiilor social-politice, științifice, tehnice și beletristice. Îndrumarea individuală a lecturii cititorilor, listele de cărți noi, afișate în bibliotecă, în atelier, publicate în ziarul de uzină sau citite la stația de radioamplificare, standurile de cărți organizate în secții cu concursul bibliotecarilor voluntari, s-au dovedit a fi metode eficiente de popularizare a cărții, de atragere la lectură a unui număr sporit de cititori.

O atenție deosebită se acordă acțiunilor de masă cu cartea organizate la club sau în secții, la bibliotecile mobile. Întîlnirile cititorilor cu scriitorii Radu Tudoran, Constantin Chiriță, Octav Pănuș, Nicolae Tăutu, serile literare *Te cîntăm, partid iubit, Omul în Cosmos*, recenziile cărților *N-a fost în zadar*, *Vi-l prezint pe Bahuev*, *Risipitorii* etc., s-au bucurat de o largă participare din partea muncitorilor uzinei.

În acțiunea de propagandă a cărții tehnice, biblioteca sindicală colaborează îndeaproape cu biblioteca tehnică, pregătind adesea acțiuni comune, utile în răspîndirea literaturii tehnice și științifice, legată de diferite profesii. Printre acțiunile cu răsunet în uzină a fost concursul „Cine știe meserie, câștigă”, organizat cu câteva luni în urmă. Pregătit în colaborare cu organizația U.T.M., concursul a antrenat toți tinerii strungări care, pe baza unei bibliografii, au studiat o serie de lucrări de specialitate, străduindu-se să pătrundă toate tainele meseriei.

Ca răspuns la cererile exprimate de o serie de muncitori din secția șasiu, s-au organizat — în cursul anului trecut — consfătuirile pe marginea unor cărți și articole ca: *Metode de înlăturare a deformațiilor pieselor sudate*, *Cartea muncitorului de tratament termice*, *Procedee noi aplicate în atelierele de formare și miezurire și Sudarea prin puncte*. Ținute la locul de muncă, în secție, în urma unui studiu temeinic al lucrărilor discutate, aceste consfătuiri au fost deosebit de folositoare, transformîndu-se în adevărate schimburi de experiență. Pentru unele probleme mai mult dezbătute, au fost făcute și demonstrații practice, urmărite cu mult interes. Trebuie spus că și înainte și după acțiunile respective, lucrările care au fost discutate au fost citite și studiate de un număr mare de muncitori.

Consfătuiri cu teme similare au fost organizate și în alte secții.

O formă eficientă a colaborării dintre biblioteca tehnică și cea sindicală este și împrumutul periodic de cărți tehnice, efectuat de biblioteca sindicală. Acest împrumut, a cărui tehnică este foarte simplă (se efectuează pe bază de borderouri, întocmite în două exemplare), creează posibilitatea de a se pune la dispoziția cititorilor bibliotecii sindicale o serie de lucrări tehnice, mai ales nou apărute și suplinește lacunele existente în fondul de cărți tehnice al acestei biblioteci.

La diferitele acțiuni de propagandă a cărții tehnice, biblioteca tehnică și biblioteca sindicală primesc sprijinul biroului de documentare tehnică, unde există o preocupare continuă de a pune la dispoziția muncitorilor, inginerilor și

tehnicienilor, toate noutățile care-i interesează din literatura de specialitate din țară și de peste hotare, pentru popularizarea tehnicii noi în scopul ridicării nivelului producției.

Colaborarea realizată între biroul de documentare tehnică, biblioteca sindicală și cea tehnică, diversele forme folosite de acestea pe linia propagandei cărții, extinderea bibliotecilor mobile și îmbunătățirea continuă a activității lor, demonstrează faptul că la „Steagul roșu”, conducerea uzinei și comitetul sindicatului, sub conducerea organizației de partid, se preocupă de folosirea cât mai judicioasă a fondurilor de publicații, de creșterea eficienței muncii cu cartea în rîndul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor.

Bălașa Anca

REÎNSCRIEREA CITITORILOR

Comitetul sindicatului I.I.S. „Ardeleana” din Alba Iulia, sub îndrumarea și cu sprijinul organizației de partid din întreprindere, a îmbunătățit activitatea cultural-educativă de masă și, în special, cea de propagandă a cărții.

Comparînd numărul de cititori ai bibliotecii sindicatului în 1963 — față de anul 1962 — rezultă o creștere de 116%. De remarcat că 86% dintre cititori sînt muncitori, 10% maiștri și tehnicieni, iar 4% alte categorii.

Aceste cifre marchează, e drept, un progres însemnat, dar faptul că numai 30% din totalul salariaților au fost cititori permanenți arată că, în această direcție, comitetul sindicatului mai are sarcini importante.

Pentru ca, de la începutul anului, să se asigure creșterea numărului cititorilor, permanentizarea lor la bibliotecă, s-a luat ca primă măsură reînscrierea tuturor cititorilor chiar în trimestrul I al anului, după cum urmează: luna ianuarie 40%; februarie 40%, martie 20%. De asemenea, comitetul sindicatului își propune să dea un sprijin apropiat bibliotecii sindicatului astfel ca, pînă la sfîrșitul anului 1964, numărul cititorilor să fie egal cu cel puțin 70% din totalul salariaților. Pentru realizarea acestui scop, vom iniția mai multe măsuri. În primul rînd, vom populariza

fondul de cărți și biblioteca, folosind următoarele metode:

— întocmirea și afișarea listelor cu cărți nou intrate în bibliotecă, pe domenii și profesii;

— amenajarea de vitrine în care vor fi expuse noile apariții;

— întocmirea și trimiterea unor scrisori de recomandare către toți salariații în care aceștia vor fi informați asupra fondului bibliotecii, a lucrărilor noi din variate domenii;

— organizarea unor expoziții tematice de cărți;

— popularizarea mai activă a cărților în ședințele de producție, în adunări pe grupe sindicale și în adunări U.T.M.

O metodă bună folosită de biblioteca sindicatului și care a dat rezultate satisfăcătoare a fost și aceea a muncii de lămurire de la om la om. La sosirea unui stoc de cărți, bibliotecara s-a deplasat în toate secțiile, informînd verbal salariații asupra conținutului lor. Tot cu această ocazie au fost popularizate și alte cărți existente în bibliotecă.

Tot pentru atragerea de noi cititori, comitetul sindicatului și biblioteca își propun să organizeze biblioteci mobile în toate secțiile.

Completarea mai judicioasă a fondului de publicații va constitui pentru

noi o preocupare fundamentală. Dacă, în domeniile social-politic și beletristic, biblioteca poate satisface nevoile de carte ale cititorilor, nu tot astfel se prezintă situația în cazul cărților tehnice. În procente, oglinda fondului de publicații arată astfel: 78% beletristică, 20% social-politică; 25% tehnice. Pentru reînnoirea fondului de cărți, a fost prevăzută, în bugetul sindicatului, o sumă care, față de alocațiile din anii precedenți, este relativ mică. Sînt, deci, necesare multă chibzuială și discernămint în achiziții, în așa fel încît suma pusă la dispoziția bibliotecii să fie folosită pentru cumpărarea celor mai necesare și mai bune cărți ce vor apare în cursul anului. Ne vom îngriji mai mult și de circulația cărților de bază ale bibliotecii, care întîrzie un timp îndelungat la unii cititori (anul trecut, de pildă, au fost reținute la cititori peste termenul de restituire 87 astfel de cărți, solicitate de un număr mare de salariați).

Manifestările de masă, mijloc eficient de creștere a nivelului cultural al salariaților, vor fi anul acesta mai frecvente, mai bine pregătite și mai variate. Se vor organiza: recenzii ale cărților care, prin conținutul lor, trezesc curiozitatea și interesul cititorilor; concursuri „Cine știe câștigă” — foarte instructive, mai ales că fiecare concurent este obligat să studieze un volum important de cărți și reviste; consfătuiri cu cititorii, în primul rînd pe teme tehnice, în cadrul cărora vor fi dezbătute materiale citite; informări tehnice asupra metodelor noi de muncă; mobilizarea salariaților la conferințele teh-

nice, la schimburi de experiență și consultații tehnice; popularizarea în colaborare cu cabinetul tehnic și biblioteca tehnică, a cărților tehnice și a materialelor documentare tehnice; organizarea în comun a unor consfătuiri cu cititorii cărților tehnice; sprijinirea acțiunilor cu cartea organizate de cabinetul tehnic.

Comitetul sindicatului și biblioteca își mai propun să închege o strînsă colaborare cu Biblioteca raională Alba, considerînd că ajutorul pe care îl pot primi din partea unor bibliotecari și metodiști cu experiență mai largă și mai calificată va avea un efect pozitiv și asupra îmbunătățirii muncii cu cartea în întreprinderea noastră. Vom cere sprijinul bibliotecii raionale în pregătirea manifestărilor de masă, în organizarea tehnică a bibliotecii noastre, vom solicita prin împrumut pentru cititorii noștri cărțile care nu se găsesc în biblioteca sindicatului.

În cursul anului 1963, prin munca, dusă de comitetul sindicatului și bibliotecă, un număr de 152 salariați și-au constituit biblioteci personale. Au fost cumpărate de la „Librăria noastră” din Alba Iulia și de la standul de cărți organizat în întreprindere cărți în valoare de 15000 de lei. Pentru viitor, ne propunem să întărim acțiunea de alcătuire a bibliotecilor personale ale salariaților, considerînd că și acesta este un mijloc de familiarizare cu lectura, de atragere și permanentizare a cititorilor la biblioteca sindicatului.

Ioana Keresztes
Stela Vesa

CUM AM ORGANIZAT FOTOTECA

Organizarea fototecii de către Serviciul de Documentare din cadrul Direcției de Sistematizare, Arhitectură și Proiectare Construcții din orașul Oradea, a însemnat concretizarea cerinței de a asigura specialiștilor noștri o cât mai bună documentare.

Realizarea acestui obiectiv a necesitat cercetarea surselor și luarea legăturii cu instituțiile care ne puteau pune la dispoziție fotografii, selectarea pe specialități a materialului adunat, organizarea propriu-zisă a fondului foto, după indicațiile Centrului de Documentare în Construcții, Arhitectură și Sistematizare. De altfel, C.D.C.A.S.-ul ne-a acordat un sprijin substanțial în procurarea, contra cost, a unor fotografii reprezentând imagini din regiunea noastră și din alte regiuni ale țării. Redacția „Scînteii” ne-a pus la dispoziție un număr însemnat de fotografii executate de reporterii ziarului în regiunea noastră. Colecția a fost completată cu lucrările efectuate în cadrul cercului „foto” existent în Direcția de sistematizare, care numără 35 de foto-amatori.

În momentul în care am strîns un număr suficient de fotografii (738) am trecut la selectarea și sistematizarea materialului pe probleme, iar în cadrul unei probleme pe faze de evoluție a construcției. Fotografiile au fost lipite pe fișe model CDCAS de format „in folio” din carton alb, cu marginile pînzate, cuprinzînd datele de identitate a fotografiei: ce reprezintă, locul fotografierii, data, cine a efectuat fotografia, filmul nr...

Astfel, în sectorul construcțiilor de locuințe avem întocmite peste 60 de fișe foto, cu sute de fotografii, pe probleme mari.

În domeniul construcțiilor social-culturale, fișele cu fotografii cuprind relevee din stațiuni de odihnă din regiune, aspecte din sistematizarea orașului Oradea și transformările prin care trece, cum este releveul clădirii din str. Republicii nr. 1, cu fotografii reprezentînd fațada ei în forma veche și după noua construcție.

Pentru completarea permanentă a fototecii, ținem o strînsă legătură cu membrii cercului „foto”, care la sugestia serviciului nostru de documentare, execută fotografiile necesare unei complete documentări a fiecărei probleme.

Fișele cu fotografii sînt păstrate în bibliorafte, așezate pe specificul construcției, lăsînd fișe libere pentru completarea în continuare cu fotografii, astfel ca la încheierea lucrării ultima fotografie să prezinte clădirea nouă în momentul recepționării și dării ei în folosință.

Filmele, după care se execută copiile, sînt introduse în plicuri de celofan și păstrate în casete de carton, asigurîndu-se astfel conservarea lor în condițiuni bune. Pe fiecare casetă este specificat numele celui care a făcut filmul și a celui care a executat fotocopiile.

În privința activității cercului „foto”, și a sprijinului efectiv pe care ni-l dă, putem evidenția pe tov. ing. Stamatiu Alexe, Ivanov Alexe, Gyulai Victor, Pataki Ladislau, Olah Michel, Fazekas Carol etc. care execută în timpul lor liber fotografii după filmele ce le fac în deplasările pe teren.

Organizarea fototecii este pentru noi a sarcină cu caracter permanent, ea constituind o oglindă a muncii noastre, în imagini, precum și o mărturie vie a schimbărilor care se petrec în prezent în regiunea noastră și în țara întregă în anii desăvîrșirii construcției socialiste.

Cornelia Tăutu

MIJLOACE AUDIO-VIZUALE ÎN BIBLIOTECA ȘCOLARĂ

Biblioteca școlii noastre a devenit locul cel mai atractiv, cel mai căutat de profesori, învățători și elevi. Atracția exercitată se datorește bogatei și variatei activități ce se desfășoară zilnic în cadrul ei. Cei 700 de elevi înscriși ca cititori frecventează cu regularitate biblioteca, unde au posibilitatea să consulte cărțile dorite din cele 10 500 de volume existente. Introducerea accesului liber la raft a fost primită cu bucurie de copii. Desigur că în aceste condiții bibliotecara Ecaterina Oprea supraveghează îndeaproape felul în care fiecare cititor-elev se orientează în alegerea cărților. În îndrumarea lecturii lor se remarcă și aportul cadrelor didactice. În afara sfaturilor date pe loc în bibliotecă, atunci când întâlnesc elevii în fața rafturilor, învățătorii și profesorii se ocupă de îndrumarea lecturii lor în cadrul cercurilor de lectură, organizate pentru cei din ciclul I, și în cadrul cercurilor literare, organizate pentru cei mai marișori. Serile cu eroii preferați, serile de basm, de ghicitori și snoave — completează activitatea bibliotecii. Printre acțiunile îndrăgite se numără și acelea organizate cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale de care dispune biblioteca — (magnetofon, pickup, televizor, aparat de proiecție, diafilme).

Nu de mult cititorii bibliotecii au avut posibilitatea să asculte prin intermediul discului pe Mihail Sadoveanu vorbind despre viața și opera lui Mihail Eminescu și recitînd din versurile marelui nostru poet. Tot prin mijlocirea discului și a benzii de magnetofon, cititorii au auzit fragmente din opera lui I. L. Caragiale și a lui Ion Creangă.

Și acțiunile organizate de bibliotecă intitulate „în fața micului ecran” se bucură de o deosebită popularitate mai ales printre cititorii mici din clasele II—IV.

Prin stația de radioamplificare a școlii popularizăm cititorii fruntași din rîndul elevilor și îi criticăm pe aceia care nu păstrează în bune condiții cărțile împrumutate sau nu le restituie la timp. Tot prin acest mijloc prezentăm lunar creațiile originale ale elevilor, citindu-le pe cele mai reușite.

Cărțile noi le popularizăm prin emisiunea stației de radioamplificare sau prin panoul „Ce e nou pentru noi”.

Biblioteca școlii organizează, de asemenea, audiții muzicale la cererea unui grup de elevi sau audiții prevăzute în planul de muncă al bibliotecii. Așa, de exemplu, foarte mulți elevi au cerut să se organizeze o acțiune cu tema *Giuseppe Verdi și creația sa*. De asemenea vom mai organiza asemenea acțiuni dedicate compozitorilor L. von Beethoven, George Enescu, Ciprian Porumbescu. Pentru exemplificări ne folosim de magnetofonul școlii. Biblioteca Centrală de Stat, prin secția muzicală, ne ajută mult la realizarea acestor emisiuni atractive. De altfel intenționăm să organizăm chiar un cerc muzical „Prietenii muzicii” și să îmbogățim discoteca pentru activitatea acestui cerc.

Pentru micii elevi din clasele I, II, III sînt organizate vizionări de diafilme. Completate cu explicațiile date de profesorii de specialitate asupra tematicii diafilmului, acțiunile sînt mai atractive și mai eficace.

Activitatea de zi de zi din școală va mai sugera și alte forme de folosire a mijloacelor audio-vizuale care-și vor găsi ecoul în rîndurile micilor cititori. Alături de celelalte acțiuni cu cartea ele vor completa activitatea bibliotecii noastre.

Prof. Ion Milea

Dimineată de iarnă. În cancelaria școlii din Pottingeni e cald și plăcut. Răsfoiesc aici cele peste 100 de fișe ale cititorilor bibliotecii sătești. De câte ori revăd astfel de fișe, în coloanele cărora întîlnesc zeci și zeci de titluri mai vechi și mai noi, semnături groase ori firave, rezezi ori poticnite, se naște acel gând ce-l încerci în fața ineditului. Sînt fișe ale elevilor școlii, în care se înșiră titluri din bibliografia pentru lectură în afara clasei, dar și fișe ale colectivștilor, mărturie a dorinței lor de a cunoaște, de a învăța. Iată, la întîmplare, cîteva titluri: *Lenin. Biografie*; *Amintiri despre Lenin*; *Leții în ajutorul celor care studiază istoria P.M.R.*; *Nemuritorul Februarie* (Antologie literară); *Jurnalul Annei Frank*; *Hanul Ancuței*; *Eclipsa*; *Despre religie*; *Cordovani*, *Cultura porumbului*; *Esopia*. M-am oprit asupra acestui ultim titlu cu gîndul la oamenii de pe vremuri, pe masa cărora zăboveau doar fabulele înțeleptului personaj legendar și, poate, alte două-trei cărțuli populare și atît. Acum fișele atestă marelle salt săvîrșit în viața oamenilor eliberați.

În casele colectivștilor, cartea pătrunde prin strădania bibliotecarului, dar și a muncii intelectualilor din sat în cadrul cercurilor de citit. Aici se înfiripă deseori discuții despre eroii cărților, despre viața din trecut și cea pe care-o trăiește astăzi satul socialist. Profesorul de matematică observă că oamenilor le place să facă asocieri între lumea cărților și cea a ceea ce trăiește de ei. „Chiar ieri, spune dînsul, am ascultat la cercul de citit pe care-l conduc, întîmplările relatate de colectivștul Barbălată, aproape aiddoma faptelor înfățișate de Mihail Sadoveanu în *Păcat boieresc*, povestire pe care o citiserăm în cadrul cercului”.

În satul Pottingeni din raionul Iași, se acordă o mare atenție cercurilor de citit. Există 7 astfel de cercuri, care punctează satul ca niște luminițe vii. Unul dintre cele mai bune este cel condus de învățătoarea Aristița Sîngeap, secretara comisiei de femei din comună. Răsfoiesc caietul ei cu însemnări de la cercul de citit:

Marți, 10 decembrie 1963. S-a citit din broșura *Superstițiile sînt dăunătoare sănătății omului*. S-au purtat discuții aprinse. A stîrnit mult interes articolul despre cartea *Singura cale de*

Tradiționalele întîlniri ale scriitorilor cu colectivștii în cadrul „Lunii cărții la sate” s-au bucurat și anul acesta de o largă participare în satele clujene. Biblioteca regională Cluj și Uniunea regională a cooperativelor de consum s-au îngrijit de organizarea acestor întîlniri prin trimiterea la bibliotecile și cooperativele din comune a unui număr sporit de volume ale scriitorilor noștri contemporani, pentru a fi citite în cadrul cercurilor de citit sau de către colectivștii dornici să cunoască operele scriitorilor care vor propozi în mijlocul lor.

În comuna Luna, scriitorii clujeni au venit în mijlocul colectivștilor cu lucrări scrise recent sau care se află pe șantierul lor de creație. Astfel, scriitorul Dumitru Mircea a citit un fragment din romanul la care lucrează, inspirat din viața unei gospodării colective, iar prozatorul Teofil Bușecan, a prezentat colectivștilor povestirea *Trei cincizeci* în care zugrăvește procesul transformării conștiinței unui colectivșt. Alexandru Căpraru a citit cîteva poezii inspirate din viața satului. Colectivștii au apreciat modul în care scriitorii reușesc să redea în scrierile lor imaginea nouă a satului socialist, arătînd în același timp că și alte lucrări ale prozatorilor Dumitru Mircea și Teofil Bușecan s-au bucurat de o caldă primire.

Colectivștii s-au interesat îndeaproape despre începuturile activității literare a celor trei scriitori, despre sursele de inspirație și proiectele lor de viitor.

Întîlniri ale scriitorilor clujeni cu cititorii satelor au mai fost organizate de către Biblioteca regională și Uniunea regională a cooperativelor de consum, cu sprijinul Filialei Uniunii Scriitorilor din Cluj, în cadrul manifestărilor culturale prilejuite de „Luna cărții

la sate" și în comunele Lunca Mureșului din raionul Aiud și Sic din raionul Gherla. Astfel, la Lunca Mureșului, în prezența a peste 350 colectivști, scriitorii Ion Rahoveanu, Iosif Harnyak și Romulus Rusan au citit din operele lor și au răspuns la întrebările privind activitatea de creație pe care o desiașoară.

În comuna Sic, numeroși colectivști au discutat cu scriitorii Pavel Aioanei și Sandor Fodor despre sursele de inspirație ale scriitorilor și despre modul cum este reflectată lumea satului nou în literatura noastră.

Panaît Mirescu

★

Luna cărții la sate a îmbogățit și gama formelor de difuzare a cărții. Printre aceste forme amintim vizitarea librăriilor satești de către grupuri de elevi conduși de diriginții lor care i-au ajutat la selectarea celor mai potrivite cărți pentru vîrsta și înclinația fiecărui. În comuna Feldioara din regiunea Brașov, prin aceste inițiative s-a reușit ca toți elevii școlii din localitate să fie posesori de biblioteci personale pe care le îmbogățesc în permanență. De altfel, în această comună se desfășoară o multilaterală activitate pentru popularizarea cărții. La stația locală de radioficare se citesc zilnic recenzii și prezentări de cărți, iar biblioteca comunală, printr-o muncă permanentă de recomandare a celor mai recente volume primite, a reușit ca în luna ianuarie să înscrie un număr de 450 cititori.

E. L.

★

Un adevărat punct de atracție pentru iubitorii de literatură l-au constituit standurile și expozițiile de cărți amenajate în cadrul Lunii cărții la sate în căminele culturale și în incinta bibliotecilor din comunele și satele regiunii Maramureș.

Dolores Ibarruri pe care l-am citit din revista „Femeia”. Au fost prezente 15 colectiviste.

Marți, 17 decembrie 1963. Broșura *Somnul și visele* editată de Consiliul Național al Femeilor a prilejuit vii discuții. Am ascultat împreună fragmente din operele lui Maxim Gorki. Au luat parte 8 femei.

Marți, 14 ianuarie 1964. Sînt de față 12 cititoare. Azi s-a citit din *Almanahul Femeii* pe 1964 bucata lui Marin Mihalache *Taina bătrînei*, după care s-a discutat broșura *Ce trebuie să știm pentru apărarea sănătății copiilor în timpul iernii*.

Marți, 21 ianuarie 1964. Pe primul plan a stat citirea și dezbaterăa cuvintării rostite de tovarășul Ion Gheorghe Maurer la Sesiunea Marii Adunări Naționale din decembrie 1963. Colectivștii au manifestat un interes deosebit față de problemele dezvoltării în viitor a agriculturii în țara noastră. Au participat 16 membri ai cercului.

★

...La ora 15 pășesc împreună cu învățătoarea Elena Vladcovski pragul unei case pe peretele căreia, sub streășină, citesc pe o tăbliță roșie: *Cerc de citit*. În fiecare joi, orele 15—17. Responsabil: învățătoarea Elena Vladcovski.

În casa colectivistei Sevastița Caras te întîmpină o atmosferă familiară, plăcută. Femeile croșetează sau torc cu furcile în brîu. Sînt, într-adevăr, bucuroase de oaspeți.

Pe masă, stau două vrafuri de cărți și broșuri, alături de aparatul de radio întrerupt momentan. După lecturile programate, cititoarele vor împrumuta iarăși cărți: *Aventură în Lunca Dunării*, *Cartea îngrijitorului de pășări* (responsabila cercului de citit acordă mare atenție pregătirii femeilor care vor lucra în sectorul avicol), *Orașe noi pe harta patriei ș.a.*

Am asistat cu plăcere la acest cerc de citit. Văd și acum masa cu cărți în vecinătatea radioului, aud bine glasul legănat al învățătoarei, citind din hazlia bucată a lui Ion Istrati *Milionul*, îmi amintesc discuțiile dintre colectivștele Catinca Prisesciuc, Victoria Badalea, Rarița Nechifor, Elena Grădinaru, Tolia Plumbu, despre viața gospodăriei lor colective, despre înfăptuirile de pînă acum ale gospodarilor din Potîngeni și despre cele viitoare.

Văd bine satul, cu casele lui, unele mai vechi, altele nou nouțe, sub vremea iernii, case în care și-a făcut loc pentru totdeauna lumina binefăcătoare a cărții.

Valerian Gheorghiu

INFORMAREA BIBLIOGRAFICĂ A SPECIALIȘTILOR DIN AGRICULTURĂ

Problema informării rapide a cititorilor asupra noutăților are o deosebită importanță. Am să mă refer, desigur, la formele de informare bibliografică a specialiștilor din agricultură asupra cărților tehnico-științifice care le sînt puse la dispoziție prin rețeaua de desfacere a cooperăției de consum.

Noi acordăm informării bibliografice o atenție specială, deoarece, prin rețeaua de desfacere a cooperăției de consum, se difuzează anual, cărți din variate domenii care însumează peste 80% din totalul cărților puse la îndemîna cititorului de la sate. În țara noastră, numărul titlurilor tipărite este an de an în continuă creștere. Pe de altă parte, la sate pornesc, în fiecare an, noi promoții de specialiști, care nu se pot limita la cele învățate în facultate. Aceasta ne obligă să lărgim gama posibilităților de informare și de procurare a cărților. Numărul inginerilor agronomi care socotesc ca și tovarășul Ion Oprea de la G.A.C. Topraisar¹ că chiar dacă la bibliotecă găsește tot ce dorește, îi place să se asigure personal, rezervîndu-și lunar o sumă destul de măritoasă pentru cumpărarea cărților, este în continuă creștere. Cererile din partea lor sînt din ce în ce mai importante, ceea ce obligă la o informare de specialitate și operativă.

Rețeaua de difuzare a cărții din Centrocoop cuprinde pe lângă librăriile și magazinele de la sate următoarele unități: librăria „Cartea prin poștă” din București, 15 secții regionale, librăriile plasate în reședințele de raion și auto-librăriile uniunilor regionale ale cooperativelor de consum. Aceste unități informează cititorii asupra cărților care urmează să apară sau asupra celor existente în sortimentul lor.

O activitate bibliografică intensă desfășoară librăria „Cartea prin poștă” din București, care ține în evidență adresele a 45 000 de cititori răspîndiți în localități rurale din întreaga țară. Adresele cuprind categorii diverse de specialiști din ramurile profesionale existente la sate; ingineri agronomi, ingineri mecanici, medici, medici veterinari, cadre didactice etc. La cerere, librăria trimite cititorilor, gratuit, la locul lor de muncă sau la domiciliu — după preferință — diverse materiale de informare bibliografică axate pe profilul preocupărilor fiecăruia. În cursul anului 1963, librăria și-a informat cititorii printr-o gamă largă de genuri de materiale, într-un tiraj total de peste 1 000 000 exemplare, care au cuprins, între altele: 20 de prospecte destinate lucrătorilor din agricultură; 12 numere din buletinul de informare „Cărți noi”; 16 prospecte destinate medicilor; 14 cata-

¹ Vezi: N. Raus, Informarea și documentarea în agricultură, C.B. XVI (1963) 12 (dec.).

LUNA CĂRȚII LA SATE

În comuna Rast — raionul Băilești și Moțăței — raionul Calafat, au avut loc întîlniri ale colectivităților cu scriitorii craioveni. Organizate de Comitetul regional de cultură și artă și Uniunea regională a cooperativelor de consum, aceste momente de contact cald și sincer între colectivități și scriitori s-au transformat în veritabile evenimente culturale. După un cuvînt introductiv al scriitorului I. Rusu-Șirianu din partea Casei regionale a creației populare, au citit din lucrările lor poeții craioveni Ilarie Hinoveanu, Mihai Pelin și prozatorii I. Prunoiu și St. Bossun.

În fața colectivităților veniți în număr mare la căminele culturale respective (cele două comune sînt centre agricole importante), au fost prezentate apoi interesante programe artistice.

În afară de întîlnirile cu scriitorii, în raioanele și comunele din regiunea Oltenia s-au desfășurat multe alte manifestări cu cartea ca: șezători literare în jurul unei cărți, întîlniri între colectivități și agronomi avînd ca temă cărți de agricultură, săptămîni ale cărții politice, agricole, de știință, sau simpozioane.

Nicolae Popa

★

Scriitorii Radu Boueanu, Traian Filip, Nicolae Jianu și Vasile Ioan au citit din lucrările lor colectivităților din comunele Teiu și Căteasca din regiunea Argeș, iar scriitorii Valeria Boiculesi, Petre Stoica și Nicolae Breban au participat la seara literară organizată la căminul cultural din comuna Rădășești — regiunea Suceava.

loage-prospecte destinate cadrelor didactice; 18 cataloage-prospecte pentru sectorul forestier; extrase din toate planurile editoriale cu lucrări de nivel mediu și superior destinate specialiștilor de diverse preocupări etc.

În urma acestei largi informări, unitatea „Cartea prin poștă” din București a primit peste 80 000 de scrisori prin care cititorii au solicitat aproximativ 250 000 de volume cărți.

Este interesant de reținut că ponderea lucrărilor de specialitate reprezintă 75% din totalul titlurilor difuzate de Librăria „Cartea prin poștă” (operele beletristice ajung ușor și în suficiente exemplare la librării, de unde cititorii și le pot procura). Faptul că informarea bibliografică nu s-a limitat la titlurile apărute, ci a avut în vedere și titlurile în curs de apariție a făcut ca librăria, la cererea a numeroși cititori, să țină în evidență „comenzile ferme”, iar la apariție să le expedieze cărțile, asigurându-le cu prioritate obținerea lor.

În luna ianuarie, librăria a înregistrat peste 8000 de cereri de cărți de specialitate din diverse domenii care vor apărea în 1964. Cereri noi sosesc zilnic.

În articolul publicat în „Călăuza bibliotecarului” se citează, între altele, declarația medicului veterinar Lucian Borcescu care arată că în baza listelor cu noutăți primite de la Librăria „Cartea prin poștă” pe adresa dispensarului, cumpără din librăria locală cărțile ce-l interesează. Este ade-

vărat că librăria „Cartea prin poștă” din București și secțiile regionale, necunoscând numele și adresa multor specialiști, trimit listele direct unităților, pentru ca, prin intermediul conducerii acestora, listele să ajungă în mâna cititorilor. Procedul nu este rău, dar cel mai indicat ar fi ca cititorul să primească nominal aceste materiale. O simplă carte poștală, pe care specialiștii din agricultură ar adresa-o librăriei „Cartea prin poștă” sau secțiilor regionale, ar fi de ajuns pentru a fi serviți permanent de această unitate și totodată informați operativ asupra producției editoriale. De aceea, pentru anul 1964, librăria „Cartea prin poștă” și secțiile regionale și-au propus să desfășoare o și mai largă activitate pentru angajarea de noi comenzi anticipate privind viitoarele apariții. Desigur că, în afara cititorilor înregistrați, care primesc cu regularitate materiale de informare bibliografică, urmează să fie atrași noi cititori.

Librăriile raionale participă și ele la satisfacerea necesităților de carte ale specialiștilor din localitate, și ale celor răspinșiți în cuprinsul raionului. Aceste librării primesc cărți din Capitală direct și zilnic, între care și lucrări tehnico-științifice potrivite profilului economic și agrozootehnic al raionului respectiv. Informarea specialiștilor care muncesc în comunele și satele din cuprinsul raionului se realizează periodic pe de o parte cu ocazia deplasării acestora la reședința de ra-

Antolibrărie la S.M.T.—Budești, raionul Oltenița

ion (prilej pentru vizitarea personală a librăriei sau pentru consultarea cărților la standul ce se organizează de către cooperativa locală la diverse ședințe profesionale), iar pe de altă parte prin trimiterea de către librării — pe adresa specialiștilor — a unor comunicări operative despre titlurile care au apărut sau urmează să apară.

O posibilitate deosebită pentru procurarea cărților de specialitate o oferă autolibrăriile existente în fiecare regiune. În prezent circulă 28 astfel de autolibrării. Ele sînt dotate cu un bogat fond de carte, corespunzător unor librării orășenești, care este axat pe cerințele cititorilor vizitați și pun operativ la dispoziția celor din comune și sate ultimele noutăți editoriale. În anul 1963, autolibrăriile și-au desfășurat activitatea în întreaga țară și au cuprins 400—500 de localități, în fiecare regiune.

Faptul că autolibrăriile difuzează cărți cu plata imediată sau eșalonată creează conducerilor instituțiilor și unităților agricole socialiste posibilitatea

să completeze fondul bibliotecilor documentare, iar cititorilor specialiști de la sate să-și îmbogățescă bibliotecile personale.

Din articolul amintit, am reținut observația că, atunci cînd se completează fondul de cărți agrozootehnice al bibliotecilor comunale, nu întotdeauna se consultă specialiștii din G.A.C. respectivă, comenzile făcîndu-se la contabilitate. Pe viitor, vom avea grijă ca lucrătorii de pe autolibrării să consulte nu numai conducerea administrativă, ci și specialiștii din unitatea respectivă care cunosc nevoile reale de carte ale cititorilor.

În încheiere, vreau să subliniez că Oficiul difuzării cărții din Centrocoop, înțelegînd bine rolul pe care îl joacă informarea bibliografică în răspîndirea cărții în general și, mai ales, printre specialiștii din agricultură se străduiește să dezvolte această activitate în așa fel încît numărul cititorilor de la sate ținuți la curent cu noile apariții să crească din ce în ce mai mult.

L. Ernest

O NOUĂ BIBLIOTECĂ ORGANIZATĂ PE PRINCIPIILE RAFTULUI LIBER

Din luna februarie a acestui an, Biblioteca raională „Tudor Vladimirescu” din Capitală a trecut la noul sistem de servire a cititorilor pe baza accesului liber la raft.

Timp de mai multe luni, colectivul bibliotecii, ajutat de bibliotecari din raion, au pregătit fondul de cărți pentru raftul liber, verificînd clasificarea și confruntînd fiecare volum cu cataloagele. De asemenea, au fost redactate fișe de carte, în vederea trecerii la sistemul simplificat de evidență a imprumutului.

Biblioteca a primit un ajutor substanțial din partea Sfatului popular al raionului Tudor Vladimirescu, prin acordarea sumei de 100 000 lei pentru rafturi și alt mobilier, covoare etc. În pregătirea fondului de cărți și în organizarea cataloagelor, colectivul de bibliotecari a primit un ajutor continuu din partea Bibliotecii Centrale de Stat a R.P.R. și a Bibliotecii Capitalei.

În prezent, Biblioteca raională „Tudor Vladimirescu” are la dispoziția cititorilor un fond de aproximativ 17 000 de volume, organizat pe principiile accesului liber la raft. În scopul îndrumării lecturii cititorilor, au fost organizate rafturi tematice: în ajutorul celor care studiază în învățămîntul de partid și U.T.M., Căminul nostru, Oameni de seamă, Călătorii etc. Cataloagele alfabetic și sistematic, bine organizate, constituie un ghid prețios pentru cititori, în cunoașterea întregului fond de peste 30 000 de volume ale bibliotecii.

Organizată pe principii științifice, dotată cu mobilier modern și dispunînd de un fond de cărți bogat și variat, Biblioteca raională „Tudor Vladimirescu” este deosebit de solicitată de cititori, al căror număr este în continuă creștere.

PRINTRE CITITORI

E o zi obișnuită de activitate la secția de împrumut pentru mături a Bibliotecii regionale Dobrogea. Cititori de toate vârstele poposesc în fața rafturilor, se așază la ghișeu pentru a prinde sau a împrumuta cărți. Aceiași cititori cu care am discutat și altă dată sau care vin pentru prima oară la bibliotecă. Printre ei, sînt și cîțiva care de abia au părăsit secția pentru copii.

Unii pășesc timid; alții, „veterani”, se îndreaptă înarmați cu semne de raft spre o grupă sau alta de cărți.

Îi privesc pe fiecare, le urmăresc preocupările și astfel se înfiripă discuțiile între bibliotecar și cititor.

Iată că spre mine se îndreaptă un om trecut de 40 de ani. „Urmez cursul seral — îmi spune dînsul — și vreau să citesc cărțile indicate în bibliografia literaturii romîne pentru clasa a XI-a. M-ar interesa, pentru început *Nuvele* de Ion Slavici și *Viața la țară* de Duiliu Zamfirescu”.

Tovarășul Constantin Bălășescu e muncitor la Agenția „Export-lemn”. A început cu mulți ani în urmă școala dar n-a avut posibilitate să o termine. Ne-am îndreptat împreună spre rafturile cu literatură romînă. Am ales împreună cărțile dorite. Din acest moment, am înscris un nou cititor.

În fața rafturilor cu cărți social-politice stă tovarășa Elisabeta Defta, funcționară la C.F.R., care pregătește seminarul la învățămîntului politic. Pentru tema *Sistemul mondial socialist* i s-a indicat lucrarea *În ajutorul celor ce urmează învățămîntul seral de partid*, anul II. Printre cărțile expuse nu a găsit acest titlu. E momentul să intervin. Îi recomand, între altele, *Manualul de economie politică*,

APLICAȚIE PRACTICĂ

De curînd, activiștii culturali din raionul Bistrița regiunea Cluj, au participat la o aplicație practică model cu tema *Planul de dezvoltare economică a G.A.C. pe anii 1963—1964*. Organizată în cadrul seminarului raional, aplicația practică, alături de alte acțiuni cuprinse în planul de învățămînt pe acest an, a prilejuit activiștilor culturali cunoașterea multor probleme de bază ale întăririi economico-organizatorice a G.A.C., a fost un adevărat schimb de experiență în legătură cu metodele și formele de propagandă a cărții în satul colectivizat.

Aplicația practică a avut loc în satul Crainimăț, comuna Sieu-Măgheruș, în colaborare cu gospodăria colectivă care a obținut în anul trecut cu 500 kg porumb boabe la hectar peste cantitatea planificată.

Avîndu-se în vedere deosebita importanță a acestei acțiuni în cunoașterea de către activiștii culturali a diferitelor probleme de economie agrară, la organizarea ei au fost antrenate biblioteca raională, casa raională de cultură, biblioteca comunală. Un sprijin deosebit a fost acordat din partea

comitetului raional de cultură și artă, al Sfatului popular comunal și conducerii gospodăriei agricole colective. De altfel, toți colectiviștii din Crainimăț au luat parte cu însuflețire la preparative, alături de inginerul agronom al gospodăriei și de cadrele didactice.

În timpul aplicației practice, activiștii culturali au fost informați asupra realizărilor gospodăriei colective. În continuare, a avut loc o seară de calcul condusă de inginerul agronom al gospodăriei și o călătorie pe harta raionului, intitulată *Pe drumul belșugului*. Pentru a ilustra progresul continuu al gospodăriei colective din Crainimăț și perspectivele ei de dezvoltare, o serie de produse agricole obținute de colectiviști au fost prezentate în cadrul unei expoziții de cărți. Deosebit de apreciată a fost și expoziția de artă populară, organizată cu obiecte lucrute de gospodinele satului. În încheiere, colectiviștii și activiștii culturali au participat la un program artistic pregătit de brigada artistică de agitație, echipa de dansuri, corul și taraful artiștilor amatori din comună.

Ernest Bako

unde se vorbește amplu despre sistemul mondial socialist și, în mod deosebit, am insistat să studieze *Declarația Consfăturii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești* — noiembrie 1960.

Din nou mă îndrept spre rafturile de literatură, unde două eleve citesc o listă de cărți. Este bibliografia lucrărilor pentru lectura în afara clasei. Unele cărți au fost restituite astăzi pentru a fi cerute de elevi care încă nu le-au citit.

Un băiat blond îmi împărtășește dorința de a citi cărți de acțiune, cu eroi curajoși, capabili de a dovedi mult spirit de sacrificiu. Am fost convins că operele scriitorului sovietic Arcadie Gaidar vor satisface exigența tînărului nostru cititor.

Literatura de călătorii este genul care captivează mulți tineri și vîrstnici. Jurnalele de călătorie ale unor îndrăzneți exploratori, cu multe peripecii constituie o lectură plăcută și instructivă pentru toți. Un bătrînel, întrebînd dacă-i plac astfel de cărți, mi-a răspuns zîmbînd poate amintirilor: „Pe vremuri am fost marinar. Acum revăd cu ajutorul cărților toate locurile de mult cunoscute“.

M-am îndreptat spre alt cititor. Acesta mi-a cerut părerea în alegerea materialului pentru întocmirea referatului: *Omul societății noi, socialiste*. I-am indicat, printre alte lucrări, *Bazele educației comuniste și Puterea educativă a colectivului*.

Cititoarea Maria Popa, soră la Spitalul unificat de adulți, a solicitat cărți din bibliografia Concursului „Iubiți cartea“, *Lenin despre religie, 40 de ani de luptă a partidului* de Gheorghiu-Dej, *Poezii* de George Coșbuc, vor fi primele cărți citite din bibliografia la alegere.

...Trec de la un cititor la altul, discutăm, ne împărtășim părerile. Sînt aspecte ale activității noastre cotidiene, din care desprindem că prezența bibliotecarului trebuie să fie nelipsită la raftul de cărți, alături de cititori.

Maria Drăgulinescu

PENTRU CEA MAI REUȘITĂ MANIFESTARE DE MASĂ

În scopul îmbunătățirii propagandei cărții în bibliotecile din raionul Horezu, Comitetul de cultură și artă în colaborare cu secția de învățămînt a sfatului popular raional, au organizat de curînd un concurs cu premii „pentru cea mai reușită manifestare de masă cu cartea“. Concursul a avut ca obiectiv principal orientarea activității bibliotecilor către sprijinirea sarcinilor muncii politice de masă, desfășurată în comunele raionului sub conducerea organizațiilor de partid.

Biblioteca raională a întocmit din timp regulamentul de organizare a concursului, care a fost difuzat tuturor bibliotecilor comunale, satești și școlare.

Pentru bibliotecile comunale și satești, regulamentul prevedea următoarele acțiuni: seri literare și seri de poezie, simpozioane, concursuri „Drumeții veseli“ și „Cine știe, cîștigă“ pe teme literare, agrotehnice și științifice, procese literare, „De vorbă cu eroii cărții“, „Călătorii pe hartă“.

Bibliotecilor școlare le-au fost recomandate următoarele acțiuni: recenzii, concursuri „Pentru cel mai bun povestitor“ și „Pentru cel mai bun recitator“, concursuri „Cine știe, cîștigă“.

Au fost organizate 6 centre de concurs, care grupau bibliotecile din 3—5 comune. Comisia de organizare a fost compusă din reprezentanți ai comitetului raional de cultură și artă, secției de învățămînt, comitetului raional U.T.M. și bibliotecii raionale.

La concurs s-au prezentat 32 biblioteci comunale, satești și școlare. Acțiunile prezentate au dovedit că bibliotecarii din raionul Horezu au posibilități pentru a organiza acțiuni interesante, bine pregătite, cu un conținut corespunzător celor mai diverse preocupări ale colectivităților.

Acțiunile prezentate de o serie de biblioteci școlare ca acele din Dăiești și Costești, au dovedit preocuparea profesorilor de limba și literatura română pentru organizarea acțiunilor de masă cu copiii și totodată faptul că elevii cunosc bine operele clasicilor literaturii noastre. Cei mai buni interpreți și organizatori ai manifestărilor prezentate au primit premii.

La cele 36 acțiuni de masă prezentate au participat peste 2000 de colectiviști.

Concursul „Pentru cea mai reușită manifestare de masă“, a oferit bibliotecarilor posibilitatea unui larg schimb de experiență.

Sabina Vasilescu

ZILE ALE BIBLIOTECII

Răspunzînd inițiativei lansate de Biblioteca raională Gura Humorului, colectivul metodic al Bibliotecii raionale Dorohoi organizează o serie de schimburi de experiență pe centre metodice. Bogate în acțiuni ample, ele constituie, în comunele unde au loc, adevărate „zile ale bibliotecii”.

Potrivit unei planificări, schimburile de experiență se desfășoară în bibliotecile cu cea mai bună activitate. Pentru întocmirea programului și pentru judicioasa lui desfășurare, fiecare bibliotecă este îndrumată la fața locului de către un lucrător al bibliotecii raionale. Acțiunile organizate se bucură de concursul organelor locale și de colaborarea căminelor culturale. Larg popularizate, ele atrag sute de colectivști. S-au remarcat schimburile de experiență organizate la bibliotecile comunale Mihăileni, Pomirla, George Enescu și Oroftiana.

La Mihăileni, sosiseră încă de dimineață bibliotecarii din comunele învecinate. Fruntașii în cele două concursuri bienale, bibliotecara Georgeta Pohonțu a cîștigat o bună experiență în munca de popularizare a cărții și de organizare a acțiunilor de masă. Ea este una dintre căutătorii de noi forme în activitatea cu cartea. Atenția bibliotecarilor sosii pentru schimbul de experiență a fost atrasă de colțul „În ajutorul colectivștilor” — unde se găsesc plicuri cu planuri de lectură pentru fiecare echipă din G.A.C., de panoul Ce e nou în gospodărie și, mai cu seamă, de schița satului, care indică fiecare casă din comună unde există cititori ai bibliotecii, cit și numărul acestora.

După ce au vizitat un cerc de citit, bibliotecarii s-au îndreptat spre căminul cultural. Majoritatea iubitorilor de cărți sosiseră și așteptau să înceapă seara literară Poezii noastre cîntă pacea. Manifestarea, emoționantă și plină de semnificații, a fost pregătită de către profesorul de literatură română. Iubitorii de poezie din sală au recitat versuri ale poezilor Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu, Maria Banuș. Colectivistul Dumitru Hortopan a declamat din poemul Lidice, iar colectivista Ana Butnaru a dat glas unor fragmente din poemul Ție-ți vorbesc, Americă!

Cele mai multe dintre manifestările de masă cu cartea au fost susținute de către cititorii fruntași. Mobilizarea și atragerea colectivștilor în popularizarea cărții este unul dintre aspectele

noi ale vieții culturale specifice satului socialist. La biblioteca comunală „George Enescu”, șase tinere colectiviste au prezentat un montaj literar pe tema Lupta popoarelor din colonii pentru libertate și independență. Înfățișînd uriașul avînt al popoarelor care-și scutură lanțul robiei milenare, prezentatoarele au făcut să vibreze inimile celor peste 300 de participanți; la Brăiești, concursul „Cine știe, cîștigă” pe tema Sectorul zootehnic, izvor de mari venituri a fost susținut de către cititorii fruntași Olga Pascu, Elena Bitu, Constantin Ungureanu și Ion Pînzaru — îngrijitori de animale.

Unele acțiuni cu cartea din cadrul schimburilor de experiență sînt axate pe cele mai interesante probleme ale consolidării gospodăriilor colective din localitățile respective. Aceste manifestări scot în evidență rolul hotărîtor al aplicării la locul de muncă a prețioaselor învățăminte extrase din cărți. Toate acțiunile de acest gen sînt conduse de către specialiștii din gospodăriile colective (ingineri agronomi, ingineri zootehnici, medici veterinari, tehnicieni).

La Biblioteca comunală din Pomirla, cîteva sute de oameni își dăduseră întâlnire în seara aceea cu cartea. Constătuirea avea ca temă Ce am citit — ce aplicăm în practică. Primul a luat cuvîntul inginerul zootehnic Aristide Palievici, care a vorbit participanților despre metodele avansate de muncă ale crescătorilor de animale din comună, despre modul în care aceștia folosesc cărțile, despre acțiunile bibliotecii comunale pentru popularizarea broșurilor agrozootehnice menite a veni în sprijinul calificării profesionale a cititorilor.

Colectivștii participanți la discuții au dezvăluit celor din sală „secretele” rezultatelor bune obținute în producție, care își au explicația și în sfatul cărților. Mulți dintre ei s-au dovedit a fi cititori pasionați. Colectivista Viorica Lupașcu a vorbit despre metodele agro-tehnice aplicate după lectura broșurii Cum am obținut 4290 litri lapte pe cap de vacă furajată, iar colectivista Maria Crihan s-a referit la foloasele practice ale broșurii Creșterea păsărilor pentru sporirea producției de carne și ouă.

★

Acțiunile cu cartea organizate la centrele metodice din cuprinsul raionului Dorohoi scot în evidență largile

posibilități de care dispun bibliotecarii în munca de răspîndire a cuvîntului scris. În zilele cînd au fost organizate astlel de acțiuni, n-au lipsit nici expozițiile de cărți. În cuvîntul de încheiere, bibliotecarii au recomandat cititorilor ultimele noutăți. Mulți dintre colectivîști au împrumutat cărți chiar atunci.

Popularizarea cititorilor fruntași s-a dovedit a fi un stimulent elicace. La Pomîrla, bibliotecara a vorbit cu însuflețire despre realizările celor mai buni cititori din comună, ale căror exemple constituie cea mai bună propagandă agrozootehnică pentru ceilalți colectivîști.

Reușita manifestărilor cu cartea organizate în colaborare cu căminele culturale își are explicația în sprijinul dat

organizatorilor de către organele locale de partid și de stat. Cu ocazia schimbului de experiență din comuna „George Enescu”, au fost de față secretarul organizației de partid din comună, membrii consiliului de conducere al gospodăriei, cadrele didactice. Majoritatea acțiunilor cu cartea au fost urmate de programe artistice.

Schimburile de experiență din raionul Dorohoi, care se deslășoară în tot decursul iernii, sînt bogate în învățămînte. Ele contribuie la extinderea în biblioteci a celor mai bune forme de propagandă a cărții, constituind astfel un mijloc elicace de sprijinire a cititorilor în rezolvarea sarcinilor actuale de producție.

Ion Beldeanu

CURS DE CALIFICARE PENTRU BIBLIOTECARI

În scopul pregătirii de specialitate a bibliotecarilor din regiunea Banat, la începutul lunii ianuarie s-a organizat la Arad un curs de calificare cu o durată de 26 de zile. Au participat 45 de bibliotecari, iar programul de învățămînt a cuprins lecții de specialitate ce au fost susținute de către metodiștii bibliotecii regionale și ai bibliotecii raionale Arad.

În cadrul cursului s-au ținut și valoroase expuneri pe teme politice, agro-tehnice și de cultură generală, la care și-au adus contribuția lectori ai cabinetului de partid și specialiști de la Consiliul agricol raional Arad.

Lecțiile de specialitate au fost axate pe teme ca: *Organizarea cataloagelor alfabetic și sistematic, Clasificarea zecimală, Descrierea publicațiilor, Munca de masă în biblioteci și altele.*

În scopul aprofundării cunoștințelor teoretice, s-a organizat un schimb de experiență în cadrul căruia au fost vizitate bibliotecile comunale din: Vinga, T. Vladimirescu și Orțișoara — raionul Arad, Becicherecul Mic — raionul Timișoara, Biled — raionul Sînnicolaul Mare. Cu această ocazie, cursanții au studiat diferite probleme ale organizării bibliotecilor.

Bibliotecarii au participat la diferite acțiuni de masă, între care, simpoziioanele: *Să cinstim memoria lui Lenin și Literatura despre Unirea Principatelor.* În comuna Biled, bibliotecarii au asistat la concursul „Cine știe răspunde” pe tema *Hrana, condiție de bază în creșterea productivității animalelor*, la care au participat colectivîști crescători de animale.

Aplicînd cunoștințele predate, cursanții au pregătit acțiunea „de vorbă cu eroii cărții” „*Drumul dragostei*” de Petru Vințilă.

La examenul final s-au dat răspunsuri bune, fapt care exprimă atît preocuparea lectorilor de a transmite cursanților cunoștințe temeinice, cît și grija celor din urmă de a și le însuși.

Dintre cursanți, s-au remarcat în mod deosebit bibliotecarii Nicolae Mătărîngă, comuna Prilipeți, raionul Bozovici; Wilhelm Spausta, comuna Dalboșești, raionul Bozovici; Barbara Murașriu, comuna Voiteni, raionul Deta, Ion Dumbravă, comuna Vrani, raionul Oravița, Maria Cristin, comuna Topolovăț, raionul Lugoj, Elena Ianovan, comuna Felnac, raionul Arad și Elena Paul, comuna Odvoș, raionul Lipova.

Ana Canea
Haralambie Țugui

FIECĂREI VÎRSTE — CARTEA CEA MAI POTRIVITĂ

Literatura pentru copii a cunoscut în ultimii ani o dezvoltare deosebită, atât în ceea ce privește calitatea artistică a lucrărilor, cât și ca număr de titluri și volume. Astfel, pentru anul 1964 sînt prevăzute să apară circa 150 de titluri pentru copii, adică aproape la fiecare două zile o nouă carte. Această creștere a numărului de titluri este însoțită de o precizare tot mai mare a vârstei căreia se adresează cartea.

Spre deosebire de maturi, unde diferențele de vîrstă nu au însemnătate hotărîtoare, în alegerea lecturilor la copii o perioadă de doi-trei ani aduce de obicei mari schimbări în puterea de înțelegere, nivelul de cunoștințe, gusturile și preferințele micilor cititori. Și cum aflarea vârstei copilului intrat în bibliotecă este de obicei punctul de introducere al oricărei discuții, ea trebuie să constituie totodată punctul de plecare în alegerea cărților care i se vor recomanda. Desigur că nu există limite fixe între vîrste, nici uniformitate în ceea ce privește nivelul de înțelegere la diferite vîrste. Totuși, vîrsta constituie un indicator prețios în ceea ce privește capacitatea de asimilare a copilului. De aceea și în literatura pentru copii s-au stabilit trei mari grupe de cărți: pentru preșcolari, pentru școlarii mici și pentru pionieri și școlarii mari. Desigur că unele lucrări destinate preșcolarilor mari vor putea fi citite cu plăcere și de școlarii mici, iar cărțile adresate școlarilor mici constituie de multe ori o lectură folositoare și pentru preșcolari.

„Literatura” pentru preșcolari este cea mai ușor de recunoscut de orice bibliotecar, deoarece nu necesită un efort deosebit de lectură. Ea se dezvoltă însă de la prima pagină, și adesea chiar prin copertă, datorită culorilor vii și

bogăției desenelor acestora și de cele mai multe ori prin scurtimea textului. Așa au apărut, pentru a putea fi „citite” de preșcolari, basmele *Capra cu trei iezi* și *Punguța cu doi bani* de I. Creangă, *Scufița roșie* și *Motanul încălțat* de Frații Grimm, și vor apărea în 1964 *Fata babei și fata moșului* de I. Creangă, *Albă ca zăpada* și altele. Aceste lucrări sînt „recitite” de nenumărate ori de preșcolari, bineînțeles după ce părinții sau educatorii le-au povestit basmul respectiv. Asemenea acțiuni de „citire” colectivă a unor lucrări destinate celor mici pot fi organizate și de bibliotecari, mai ales acolo unde există secții pentru copii. Dar basmele sînt o „lectură” pentru o vîrstă înaintată, începînd aproximativ de la patru-cinci ani înainte. Pentru cei care abia acum iau contact cu lumea exterioară și care trebuie să-și formeze primele noțiuni, s-au publicat mai puține lucrări. Totuși există un fond de cărți format și pentru această vîrstă. Lucrearea maestrului Arghezi, intitulată *Șapte frați* cu desene de Clelia Ottone constituie o „lectură” atractivă chiar pentru cei mai mici cititori. Ghiduşile unor jucării de pîslă — iepuraș, ursuleț, pui de găină, vulpe etc. — amuză și ajută la fixarea cîtorva noțiuni. În anul 1964 va mai apărea o lucrare a maestrului Arghezi intitulată *Animale mari și mici* în care copiii vor întîlni desene sugestive înfățișînd diferite animale care trăiesc în preajma omului și care-i aduc diverse foloase. Versurile care însoțesc aceste desene nu sînt o simplă explicare ci conțin în ele imagini, ajută la îmbogățirea limbajului, pot fi ușor memorate, conținînd multă poezie. Tot pentru această vîrstă preșcolară, dar ceva mai evoluată, sînt și lucrările *Un an întreg* de V. Eftimiu, în care fiecare din cele 12 catrene are

în vedere o lună a anului, *Șantier de Dem. Botez* — înfățișând o întâmplare hazlie cu niște animale — jucării care muncesc la construcția unei școli, pe terasa grădiniței, *Constructorii* de Clelia Ottone și M. Stoian precum și *Micul marinar* de Lucia Cosmescu. Pentru a-i ajuta pe copii să capete cunoștințe mai largi despre munca celor mari pot fi folosite cărțile *Povestea piinii* sau *Acceleratul* de Veres Zoltán în traducerea lui Ion Brad, apărută în 1963, placheta de versuri *Trenulețul* de M. Cremene și multe alte lucrări pe teme similare. Cu asemenea cărți, ne apropiem de vârsta preșcolară mare, când începe a se pune un accent mai puternic pe formarea unor deprinderi și a unor frumoase trășături de caracter. Cartea *Lanci și leul* de V. Marek poate fi folosită cu succes în asemenea scop. Ea îi vorbește copilului în imagini simple, sugestive și convingătoare, despre curaj, îndrăzneală. În ea e satirizată cu finețe frica de întuneric, de apa rece, de mișcarea în aer liber. Pentru prietenie, pentru cinste și bună înțelegere la joc sau la micile îndeletniciri pledează și cartea *Marșinel sportiv* de Nell Cobar. În plus, pentru iubitorii culorilor, lucrarea oferă prilejul unui exercițiu folositor, cuprinzând pagini în contur de negru, care trebuie colorate de cititor.

Pentru preșcolarul mare, cartea este și un mijloc de a călători cu imaginația, de a cunoaște universul mai apropiat și mai îndepărtat. În micul pui de om începe a se prefigura tot mai distinct omul de mâine. De aceea lui i se vorbește de obicei serios, fără abuzul de alintări pe care vârsta de 4—5 ani le acceptă fără discernămint. Începe vârsta lui „de ce?” și „cum se face?”, întrebări care preced marile probleme ce se vor pune copilului și adolescentului de mai târziu. Acum el poate rezista la lecturi mai ample ca volum, mai complicate în construcție. Noțiuni complexe ca partid, patrie, socialism, colectiv, se cer explicate măcar în mod sumar, dar nu cronat. Scriitorilor care-și propun asemenea scopuri li se pun în față greutăți mari, ținând seama de nivelul de cunoștințe și puterea de înțelegere a cititorilor cărora se adresează. Titel Constantinescu în *Trei căsuțe, trei drumuri*, întrebându-l cu pricepere fantasticul de basm, ca și descrierea realistă, reușește să zugrăvească pentru cei mici un tablou strălucitor și plin de măreție al patriei noastre în plin avânt de construcție.

Cunoașterea mediului înconjurător e o dorință tot mai arzătoare a copilului. Cărți ca *Gize, flori și mulți copii* de Nina Stănculescu, *Pretutindeni de privești* de N. Jianu sau *Doctorul Aumădoare* răspund acestei dorințe, fără a fi simple îndreptare sau descrieri de locuri și viețuitoare. De altfel, ele pot fi citite cu același interes și la prima vîrstă școlară, cînd, pe lîngă fabulația propriu-zisă, pe lîngă imaginile clare din desene, copilul începe să rețină și amănunte despre obiceiurile, caracteristicile unor viețuitoare de pe pămînt. Bunul doctor Aumădoare e un model de devotament față de animalele în suferință, devenind prin aceasta și un model de comportare pentru micul cititor. Apariția acestei lucrări într-o nouă ilustrație, inspirată, ajută la apropierea ei de publicul căruia îi este destinată. O altă lucrare ce ajută să se facă trecerea de la cunoștințele învăluite în lumină de basm pe care le capătă adesea copilul în această perioadă, la cele științifice, exacte, este *Minuni ce nu mai sînt minuni* de T. Opreș. Împreună cu *Minunatul zbor al lui Ron-Ron* de St. Tita, adevărat „roman” al zborului primelor viețuitoare în Cosmos, destinat celor mici, cu *Zborul merșorului în lună* de B. Rossin și cu multe din cele citate mai înainte, aceste cărți îi ajută pe copii la punerea bazelor concepției materialiste asupra lumii, la sădirea încrederii lor în forțele omului. Mai pot fi amintite printre lucrările destinate preșcolarilor volumele de versuri: *Poezii pentru toate orele* de Mioara Cremene, *Elefantul Trombocilă* de J. Tuwin, *Azi pitic, miine voinic* de Traian Filip conținînd poezii scurte, ce pot fi ușor înțelese, unele din ele chiar memorate și recitate la diferite ocazii. Fiecare din aceste volume are o idee dominantă. Mioara Cremene, urmărind activitatea unei zile întregi la căminul de copii, poetul polonez J. Tuwin, face haz și satirizează pe neastîmpăratul Trombocilă, iar debutantul Traian Filip descifrează cu încredere și seriozitate năzbîtiile de o zi ale copilului.

Literatura destinată școlărilor mici este și mai bogată în lucrări importante, datorită în mare parte unor scriitori cunoscuți din scrierile lor pentru maturi. Astfel *Prisaca* de T. Arghezi sau *Baba Iarna într-o sat* de Otilia Cazimir, au devenit cărți dintre cele mai cunoscute și iubite de copiii acestei

vîrste. Cicerone Theodorescu a adunat în volumul *Băiatul cu poveștile* mai multe din poemele sale publicate anterior separat, cărora le-a adăugat și câteva poezii noi. *Povestea brîscoșei țesătoare* de Eugen Jebeleanu, deși poate fi citită și preșcolarilor datorită frumuseții imaginilor și construcției sale simple, clare, e mai propice ca lectură pentru școlarii mici ținînd seama de lungimea poemului, ca și de unele situații pline de umor mai greu de sesizat la o vîrstă mai mică. Pentru prima dată apar în volum câteva scrieri destinate copiilor de Nicolae Labis, grupate sub titlul *Păcălici și Tindăleș*. Aventurile pline de haz ale celor doi eroi, frați mai mici ai vestiților „Păcălă și Tindală” poartă pe cititor în lumea poveștilor ca și în aceea a satelor din zilele noastre. Iar *Țara rîndunelor*, volumul de versuri semnat de Ion Gheorghe, cuprinde un mozaic de poezii pe teme variate, care împreună cîntă patria, bogățiile și frumusețile ei.

Pentru cei care au început să învețe istoria, lucrările *Intrunirea* de Al. Sahighian, izbutit portret al unui tînar utecist, *Fluierașul și alămia* — episod din timpul răscoalei lui Horia și *Vîntoarea lui Dragos* de D. Almaș — reluare pentru copii a legendei întemeierii Moldovei, constituie o lectură ajutătoare și pregătitoare în același timp. Călin Gruia în volumul *Drumul spune povești* leagă istorisirile populare despre trecut cu întîmplările din zilele noastre, face trecerea de la basme și legende la povestirile realiste despre lucruri și oameni din viața de fiecare zi a copilului, *Băiețelul de hîrtie* de Mircea Sîntimbreanu își propune să trezească în micii cititori respect pentru cei ce fabrică îmbrăcămintea și încălțămîntea pe care el le folosește, iar Șerban Nedelcu în *O vizită neașteptată* vorbește copiilor la nivelul preocupărilor lor, despre dezvoltarea sectorului zootehnic într-o gospodărie agricolă colectivă.

Un capitol important îl formează basmul popular. El nu are vîrstă, nu îmbătrînește și nu se perimează. E primit cu aceeași plăcere și de către cei mici ca și de maturi, descoperindu-i însă noi sensuri pe măsura creșterii la fiecare cititor în parte a puterii sale de sesizare a frumuseților artistice pe care această creație populară le cuprinde. Dar în special biblioteca micului cititor tre-

buie să cuprindă un număr mare de basme. *Crincu, vîntorul codrilor, Făt-frumos din lacrimă* de M. Eminescu, *Trude, Zina ploilor* de Th. Storin, *Ali Baba și cei patruzeci de hoji*, *Tom Degețel, Povestea lui Citpaisepe*, sînt numai cîteva din cele mai noi volume de basme puse la îndemîna copiilor în prezentări grafice adecvate. Alături de acestea stă cu cinste volumul *Omuleș* de Victor Eftimiu, basm în versuri de inspirație populară, dar îmbogățit cu sensuri noi de pana măiastră a poetului.

Această sumară trecere în revistă a titlurilor mai importante pentru preșcolari și școlarii mici apărute în cursul anului 1963, arată marea varietate de preocupări, genuri, modalități de exprimare, pe care cartea pentru copii de această vîrstă le înglobează. De aceea bibliotecarul e nevoit să le cunoască atît conținutul cît și prezentarea grafică, pentru a se putea mai bine orienta cărei vîrste sau categorii de cititori să recomande cartea. Un ajutor în această privință îl formează seriile și colecțiile. Pentru iubitorii de basme colecția *Traista cu povești* poate fi cu precădere indicată. În această colecție se publică basme populare românești, basme ale popoarelor lumii și basme ale tezaurului clasic român și străin, de inspirație folclorică. Seria *Clasicii romîni și străini*, într-o prezentare bogat ilustrată, pentru copii, a fost inaugurată cu volumul *Balada unui greier mic* de G. Topîrceanu și va fi urmată de volume din Al. Vlahuță, G. Coșbuc, I. Al. Brătescu-Voinești, Fl. Farago, M. Gorki și alții. O altă serie este aceea care răspunde întrebării *Cum se face* și în care au apărut *Camionul lui Iliuș* de George Nestor, *Băiețelul de hîrtie* de M. Sîntimbreanu, și sînt în curs de apariție *Didi-Ri-poveste dulce* de Călin Gruia, *Buzdurucă cel născut dintr-o nucă* de Irimie Străuș, *Excursie în munți* de Paul Anghel și altele. Albumele cu plante și animale au fost semnate pînă acum de E. Jianu și la toate s-a adăugat și un supliment cu desene în alb negru, pentru a fi colorate de copii, ajutînd astfel la fixarea unor imagini și noțiuni despre plantele și viețuitoarele respective. O nouă serie de cărți distractive a fost inaugurată prin volumul *Cine știe* de I. Nicolau. Lucrarea cuprinde cîteva planșe cu diferite păsări și animale înfățișate în mediul lor natural precum și mai multe poezii

referitoare la aceste viejuitoare semnate de M. Sevastos. Urmind indicațiile tipărite pe ultima pagină a cărții, copiii își pot construi lesne un joc amuzant și instructiv, bazat pe cunoașterea unor operațiuni aritmetice simple. Seria se va continua cu lucrări urmărind dezvoltarea cunoștințelor de geografie, istorie, literatură. De asemenea s-a conturat și o serie de *Teatru pentru cei mici*, destinat diferitelor serbări și manifestări artistice din grădinițe, din care a apărut *Băiețelul ghețurilor* de Mioara Cremene, *Întoarcerea zlivei minunilor pe pământ* de Val. Silvestru, *Teatru pentru preșcolari* de V. Cucu Stăuble și e în curs de apariție volumul *Începe teatru!* de Al. Popovici.

Adesea, aceste serii se recunosc doar prin format și prin unele detalii la copertă sau în interior. Aceasta pentru a nu șabloniza, pentru a nu uniformiza cărțile prin coperte sau paginare tip, care ar fi în detrimentul fanteziei, al noutăților, al vioiciunii, atât de necesare copiilor pentru copii. Deși înmulțirea neconținută a formatelor creează unele dificultăți bibliotecarilor, ele sînt compensate de efectul estetic pe care îl produc asupra micului cititor, ajutîndu-l să găsească în acest fel o noutate, contribuind astfel la stimularea imaginației sale. Piesele și scenetele cuprinse în aceste volume pot fi jucate cu ușurință de copii și cele mai multe nu necesită recuzită sau costumație deosebită. De multe ori e de ajuns o simplă cortină improvizată dintr-o bucată de pînză și cîteva decupaje de hirtie. Organizarea unor acțiuni cu cititorii copii în cadrul bibliotecii, folosind aceste piese, fie cu prilejul unor zile festive, fie pentru a ajuta la o mai bună cunoaștere a cărților, nu cere eforturi prea mari. Asemenea serbări pot fi completate cu lecturi sau recitări dintr-o anumită carte cu poezii pe o anumită temă etc.

Îndrumarea micului cititor către un gen sau altul, către basm sau povestirea realistă, către cartea mai bogat sau mai puțin bogat ilustrată este o muncă de mare răspundere, în care trebuie ținut seamă nu numai de preferințele copilului, ci și de nevoile educării sale în spiritul nou, comunist. De aceea, atracția preșcolarului și școlarului mic pentru basm poate fi completată cu îndemnul către cartea ce zugrăvește realități istorice sau prezente, către cunoașterea multilaterală a vieții. Abți-

nerea unor copii de a citi versuri, datorită fie exprimării mai sintetice, cerută de poezie, fie unor imagini mai abstracte, fie lipsei unei acțiuni care să le mențină treaz interesul în timpul lecturii, fie chiar și din cauza efortului de urmărire a ideii, care e mai mare în cazul poeziei decît al prozei, poate fi risipită cu ajutorul cărților de versuri dintre cele mai bune — semnate de Topirceanu, Arghezi, Otilia Cazimir — prin organizare de lecturi în colectiv, de concursul de recitări etc.

Literatura destinată celor mai mici cititori a făcut pînă acum în mică măsură obiectul unor cercetări critice de specialitate. Uneori chiar apariția lucrărilor a fost consemnată cu întîrziere. Aceasta îngreunează într-o oarecare măsură munca bibliotecarului, îl obligă să cunoască el însuși cărțile respective. Pentru cititorul preșcolar, și în foarte mare măsură și pentru școlarul mic, numele autorului cărților pe care le citește rămîne necunoscut, el nu-l mai caută pe o nouă carte. Ceea ce conține acum e tema, subiectul sau desenul. De aceea numele autorului e un indiciu în primul rînd pentru bibliotecar, și apoi pentru cititorul mic. Sumarul unor volume și forma lor de prezentare e de asemenea un bun îndreptar pentru bibliotecar în determinarea vîrstei căreia se adresează o carte sau alta. De exemplu, culegerea de povestiri *Raiul* de M. Sadoveanu, atît prin bucățile incluse în volum, cit și prin desenele care însoțesc aceste povestiri se adresează școlarilor mici, deși aceleași titluri pot fi întîlnite în diferite volume pentru maturi.

Desigur că problema reeditării celor mai valoroase lucrări capătă în cazul literaturii pentru copii o importanță deosebită. La fiecare doi-trei ani generația de cititori pentru care a fost scrisă cartea se schimbă. În același timp, coeficientul de perisabilitate este cu mult mai mare la cărțile pentru copii decît la cele pentru maturi. Lipsa unor coperte colorate, a celofanului care va proteja scoarțele cărții, a unor supracoperte rezistente s-a făcut din plin simțită în ultimii ani, tocmai datorită sporirii numărului de titluri și a tirajelor la lucrările destinate copiilor. Începînd cu anul 1964 această greutate a fost depășită, o bună parte din lucrările pentru copii vor avea coperti dintr-un carton rezistent, vor fi case-rate, lăcuite sau celofanate, avînd ast-

fel pe lângă o rezistență sporită și un aspect mai plăcut. În același timp, o serie de lucrări vor fi retipărite ca de exemplu: *Povești și Povestiri* de I. Creangă, *Stejarul din Borzești* de E. Camilar, *Bondicel își alege o meserie* de M. Breslașu, *Ciopârșilă*, de T. Utan și altele. Se va avea în vedere ca în decurs de doi-trei ani, iar altele chiar de la an la an, toate cărțile mai importante pentru copii să fie mereu retipărite.

Bibliotecarii pot ajuta editarea în acest sens făcând cunoscute, fie direct, fie prin organele raionale, regionale sau centrale, propunerile lor de editare.

Cartea pentru preșcolari și școlarii mici este numai o parte a literaturii pentru copii. Această carte are un rol important în educarea comunistă a tinerelor generații, contribuind la așezarea primelor jaloane ale conștiinței socialiste a cetățeanului de mâine. Folosirea din plin și cu pricepere a acestui instrument de educație comunistă cere multă răbdare și o pregătire temeinică din partea bibliotecarului. Cunoașterea aparițiilor viitoare devine astfel mai mult decât necesară. Deocamdată revistele și publicațiile pentru copii nu și-au constituit rubrici permanente de comentare a cărților apărute, nici pentru anunțarea titlurilor ce urmează să iasă de sub tipar. Astfel că singurele surse de informație pentru bibliotecar rămâne publicația „Cărți noi” care nu este nici ea întotdeauna foarte promptă. Un ajutor în această privință l-ar putea da revista „Călașa bibliotecarului”, publicind, pe lângă prezentări și recenzii și bibliografii de cărți apărute într-o anumită perioadă, cu scurte indicații necesare bibliotecarilor.

În articolul de față am încercat o trecere în revistă a lucrărilor destinate primelor grupe de copii — preșcolari și școlari mici — fără a aborda problemele muncii bibliotecarului cu aceste categorii de cititori. Într-un articol viitor vom încerca să urmărim cele mai importante apariții din ultimul timp destinate pionierilor și școlariilor din clasele IV-VIII, socotind că problema: „Fiecărei vârste — cartea cea mai adecvată” trebuie abordată printr-o largă cunoaștere a lucrărilor destinate copiilor.

Viniciu Gafița

Receptivi la fenomenele din jurul lor, înzestrați cu o sensibilitate specifică vârstei, copiii simt nevoia de a-și exprima impresiile imediate prin forme directe și pe cât se poate, demne de a fi luate în seamă.

Am avut ocazia să asist la o după-amiază de poezie organizată de secția de copii a Bibliotecii regionale Bacău, cu elevii clasei a VI-a a unei școli din localitate. Manifestarea a decurs așa cum trebuie să se desfășoare orice acțiune bine organizată. Mă interesa mai mult partea a doua a întâlnirii cu micii cititori și anume, deschiderea cercului „prietenilor poeziei”, inaugurat prin citirea primelor „producții literare” ale celor mai talentați din viitorii membri.

Un grup de vreo 25 de fetițe și băieței de 11—12 ani erau numai ochi și urechi. Bibliotecara Vasilica Florea îi lămură asupra condițiilor de înscriere și felul în care își va desfășura activitatea acest cerc.

Așteptate cu nerăbdare, s-au făcut auzite și primele poezii. Stângace dar pline de simțire, rostite cu tremur în glas sau răspicat, în funcție de gradul de emotivitate, versurile micuților poeți vorbeau despre dragostea lor față de partid, despre copilăria lor fericită, despre frumusețile regiunii în care trăiesc. Partidului, Țara mea, Noul oraș Onești, Sint și eu școlăriță sint citeva din primele încercări. Ele aparțin elevelor Elena Moga și Elena Zăvoi de la Școala de opt ani nr. 7. Caracterul oarecum festiv al deschiderii a exclus de data aceasta de pe ordinea de zi punctul „discuții”. Viitoarele ședințe vor prilejui micuților ocazia să-și aprecieze critic creațiile.

Și cum, a scrie nu e lucru de joacă, biblioteca și-a propus să invite la viitoarele ședințe membri ai cenaclului literar din localitate. Un sfat de la cei mai mari e binevenit oricând.

M. M.

DESPRE UNELE PROBLEME PRIVIND LECTURA PARTICULARĂ A ELEVILOR

Sprrijinirea procesului instructiv-educativ din școală este un obiectiv permanent în activitatea secției de copii a Bibliotecii regionale Ploiești. Ținând seama de importanța stringerii legăturilor bibliotecă-școală cât și de necesitatea lărgirii orizontului de cunoștințe al copiilor, secția de copii a Bibliotecii regionale Ploiești caută să pună la dispoziția cititorilor ei în primul rînd cărțile cuprinse în listele de lectură recomandate de programa școlară.

În acest scop am întocmit o serie de materiale de popularizare a bibliografiei recomandate elevilor la diferite obiecte de învățămînt. Astfel, s-a organizat un panou intitulat „Ce știm despre scriitorii noștri” la care sînt expuse portretele scriitorilor noștri clasici, cu date biografice și titlurile unor lucrări ale acestora, accesibile copiilor. Cărțile ale căror titluri sînt menționate pe panou sînt prezentate în vitrine, care se schimbă periodic.

Deosebit de utile în îndrumarea lecturii cititorilor sînt și listele bibliografice sub formă de pliante: *Ce să citească elevii din clasele I-a, a II-a, a III-a și a IV-a, Ce să citească elevii din clasele a V-a, a VI-a, a VII-a, a VIII-a etc.*, prin care, lunar, sînt recomandate cîteva titluri de cărți pentru elevii din fiecare clasă. Fișierul pe clase, care cuprinde lucrările recomandate în programele de limba romină pentru anul școlar 1963—1964 vine să completeze materialele de informare a cititorilor noștri.

Lectura particulară a elevilor constituie un sprijin prețios în însușirea și aprofundarea — de către elevi — a cunoștințelor predate în școală. Totodată, lectura particulară le lărgeste orizontul, trezindu-le interesul pentru cunoașterea operelor scriitorilor noștri clasici și contemporani ca și a capodoperelor literaturii universale.

Trebuie spus însă, că nu întotdeauna lucrările recomandate elevilor ca lectură particulară, sînt cele mai potrivite. Uneori, copiilor li se dă pentru citit un număr prea mare de pagini, fără să se țină seama de timpul pe care aceștia îl au la dispoziție. De altfel, în alegerea cărților pentru lectura particulară mai ales a școlărilor mici, ar trebui ca în afară de volumul lecturii, să se țină seama și de alți factori ca accesibilitatea unor lucrări și condițiile grafice în care sînt executate acestea.

Pentru elevii din clasa I-a, de exemplu, sînt recomandate 24 de lecturi, deci 2 lecturi pe lună — ceea ce ne pare destul de mult, mai ales ținînd seama de faptul că elevul nu învață să citească din primele zile ale anului școlar; nici dacă profesorii fac din aceste cărți lecturi cu glas tare (o oră pe săptămînă), problema nu pare rezolvată în mare măsură. Micii școlari întîmpină greutăți în lectura unor publicații. Dacă în cartea lui Ion Istrate *Oul Năzdrăvan* caracterul literelor este mare, ușurînd lectura școlărilor mici, în *Scufița Roșie* de Ch. Perrault sau în *Grădinița veseliei* de Alexandru Sen se folosesc caractere mici care îl plictisesc și îl obosesc pe micul începător.

Un volum mare de pagini are și programa pentru clasa a II-a care prevede 28 de lecturi însumînd peste 350 de pagini și cea pentru clasa a III-a (34 de lecturi, printre care *Basme* vol. I și II de Frații Grimm).

Și pentru clasa a IV-a cele 47 de lecturi însumează volume bogate în pagini, de pildă Tudor Arghezi — *Cartea cu jucării*, Cezar Petrescu — *Fram, ursul polar, Neghiniță*, Eusebiu Camilar — *Povestiri eroice*, Collodi — *Pinocchio etc.* Exprimînd paginația acestor publicații statistic, înseamnă că elevul din clasa a IV-a trebuie să citească peste 1500 de pagini în 240 de zile ale unui an școlar, deci aproape 70 de pagini pe zi. La clasa a V-a sînt recomandate 48 de lecturi în afară clasei, iar pentru clasa a VI-a 50, ceea ce ar însemna 4 cărți pe lună într-un an calendaristic și aproape 6 cărți pe lună într-un an școlar.

Este adevărat că unele titluri se repetă de la o clasă la alta, dar asta nu înseamnă că ele nu trebuiesc revăzute de copii. Pe lîngă faptul că uneori în programă se recomandă un număr mare de lucrări, unele dintre acestea au un conținut greu de înțeles pentru copii. De pildă, la clasa a III-a, copiilor li se recomandă lectura *Palatul de cleștar* de Barbu Ștefănescu-Delavrancea. Acest basm este însă destul de greu de înțeles de elevii de 9—10 ani.

La clasa a VI-a se recomandă J. Bart *Schițe marine* dar nu se precizează care dintre schițe. Oare fragmentele din *Europolis* sînt ele accesibile copiilor de 12 ani chiar dacă sînt cuprinse într-o publicație din biblioteca școlară? Destul de grele pentru copiii din aceeași clasă rămîn și cărțile *Copilăria mea* de Maxim Gorki, *Insula cu elice* și *Arhipelagul în flăcări* de J. Verne.

Unii tovarăși profesori merg mai departe decît programa și recomandă la clasa a V-a de exemplu *Odiseia* și *Iliada* de Homer, pentru că se studiază istoria antică de această clasă. Pentru același motiv, li se recomandă *Spartacus* de Giouvagnoli. Ar fi mai indicat poate ca profesorii să citească elevilor numai fragmentele ilustrative cursului lor.

Poate că ar trebui ca învățătorii și profesorii să selecteze recomandările programelor școlare, deoarece ei cunosc posibilitățile de asimilare ale elevilor. Deosebit de folositor ar fi ca la începutul fiecărui trimestru să se dea elevilor liste de lectură particulară bătute la mașină cu ortografia corectă a autorilor și titlurilor. De foarte multe ori elevii vin cu liste de cărți scrise după dictarea profesorilor, cu nume de autori și titluri greșite, deoarece elevii nu cunosc ortografia corectă — mai ales cînd este vorba de numele scriitorilor străini.

Să vedem acum cum îi ajutăm noi bibliotecarii pe elevi în problema lecturii particulare. În primul rînd, prin concentrarea în rafturi separate a publicațiilor existente în bibliotecă și recomandate în programele școlare pe clase.

Uneori însă, acest lucru este greu de realizat deoarece o serie de publicații se găsesc în momentul de față în număr insuficient, din cauză că n-au mai fost reeditate de ani de zile. Este cazul unor volume ca Elena Farago *Poezii* (clasa I-a), ultima ediție în anul 1957, Eftimiu V. *Păunașul codrilor* (clasa II-a), M. Popa *Casa cu melci* (clasa II-a), Eusebiu Camilar *Stejarul din Borzești* (clasa III-a), Eminescu, M. *Călin nebunul* (clasa IV-a), Alexei Tolstoi *Cheia de aur* etc. Alte cărți au apărut cu titluri modificate față de programă. De exemplu, Marcu A. *Fetița care le știe pe toate*, a apărut cu titlul *Fetița îngîmfată* (clasa II-a), Barusdin, I. *Svetlana a crescut* a apărut *Svetlana s-a făcut mare* și altele, fără ca modificările să fi fost operate și în programe sau să fie anunțate cadrele didactice.

Ar fi necesar ca programa să folosească descrieri analitice pentru ca atît cadrele didactice cît și bibliotecarii să-i poată îndruma pe elevi în găsirea lucrărilor incluse în diferite culegeri. Uneori, din cauză că nu se precizează volumul în care se găsește o anumită lucrare, aceasta nu poate fi dată elevilor. Astfel *Alba ca zăpada și cei șapte ani de acasă* de Octav Pancu-Iași, *Izvorul fermecat* de Călin Gruia recomandată la clasa III-a, *Povestire istorică* de Dumitru Almaș (la clasa IV-a) etc. nu sînt de găsit. De asemenea, la clasa V-a se indică Alexandru Sahighian *Comoara piraților*, fără să se menționeze că este titlul unui capitol din *Coiful de aur*, sau, la aceeași clasă, se indică *Basme populare secuiești* fără să se arate că titlul culegerii este *Nunta tătine-meu*.

Nu este destul să cerem copiilor să citească, ci trebuie să le punem mai lesne la îndemînă lecturile respective. Pentru aceasta, editurile trebuie să ne ajute în primul rînd prin reeditarea unor titluri de mult epuizate, iar cei care elaborează listele de recomandare din programele școlare, să facă din acestea adevărate instrumente de îndrumare bibliografică precisă și eficientă pentru profesorii, învățătorii și bibliotecarii ce lucrează cu copiii.

Camelia Teodorescu

MAI MULTĂ ATENȚIE ACȚIUNILOR PENTRU COPII

TRADIȚII CARE OBLIGĂ

Pentru micii cititori din Brașov, secția de copii a bibliotecii regionale a devenit, cu trecerea anilor, un loc deosebit de îndrăgit. Copiii s-au obișnuit să găsească întotdeauna aici cartea care-i interesează și cele peste 16 000 de volume ale bibliotecii le oferă posibilități multiple în acest sens; în deprinderea celor mai mulți a intrat lectura zilnică a presei de copii și tineret, a revistelor de știință, tehnică și a celor ilustrate, care se află în numeroase colecții; de o largă participare s-au bucurat acțiunile de masă cu cartea, ca și vizionările la televizor, al căror program este aliașat săptăminal. Toate acestea au determinat ca numărul cititorilor secției de copii să fie de peste 2 000 și să crească de la un an la altul.

Bibliotecarele Ileana Iordache, Aneta Cepoi și Rosvitha Winkler, au dovedit fantezie și inventivitate în organizarea diferitelor manifestări cu cartea. Adesea, multe dintre acestea nu au fost doar consemnate în registrele de evidență, ci au rămas în amintirea participanților. Manifestările festive cu prilejul zilei de 1 Iunie, ciclurile de acțiuni intitulate De vorbă despre scriitori, Să cunoaștem istoria patriei, Străbătând lumea (despre mari călători și exploratori), De vorbă despre compozitori, Evenimentele lunii, Actualitatea zilei, Vreau să știu (despre diferite probleme de fizică, matematică sau chimie), Cîteva cunoștințe despre sport și altele, au constituit pentru copii ocazii binevenite de a asculta lucruri interesante, de a-și îmbogăți cunoștințele, invitații la lectura cărților de importanță hotărîtoare în formarea culturii lor.

La reușita multor acțiuni a contribuit cunoașterea cerințelor micilor cititori. Bibliotecarele i-au ajutat de multe ori pe copii în aprofundarea lecțiilor predate în școală și totodată s-au preocupat să le dea și alte cunoștințe noi, să le lărgescă sfera de preocupări. În studierea cerințelor copiilor, alături de cunoașterea programei analitice și a particularităților de vîrstă, s-a dovedit utilă și „poșta bibliotecii”, unde copiii își comunică sugestiile în legătură cu acțiunile la care ar dori să participe.

CÎND SCADE EXIGENȚA

Din păcate, uneori, colectivul secției de copii renunță la bunele tradiții și prezintă cititorilor manifestări insuficient pregătite, organizate numai în virtutea faptului că sînt prevăzute în planul de muncă. Lipsa de pregătire, lipsa de exigență față de nivelul unor acțiuni, duc la compromiterea acestora, la anularea elicienței lor.

Aceasta a fost soarta manifestării din 24 ianuarie 1964, dedicată aniversării Unirii Principatelor. Adresîndu-se copiilor de vîrstă școlară, acțiunea era menită să le reamintească principalele momente ale actului Unirii, să le sintetizeze semnificația acestui eveniment istoric și să le trezească interesul pentru cunoașterea operei și activității personalităților care au avut un rol important în perioada respectivă.

Felul în care s-a desfășurat manifestarea, nu numai că nu a contribuit la realizarea acestor obiective, dar i-a și derutat pe copii. Iată cîteva aspecte dintre cele mai „reprezentative”.

Bibliotecara, instalată comod pe un scaun, astfel încît doar cei din primele rînduri s-o poată zări, ridică deasupra capului un atlas deschis la harta țării noastre și se adresează copiilor (de vîrste, cam între 5 și 14 ani): „Recunoașteți harta, copii?”

Copiii (cor unitar): Daaa!!!

Bibliotecara: „Dar știți voi cum era țara noastră în urmă cu peste 100 de ani?”

În rîndul copiilor, derută. Unii răspund cu un „Nu!” prelungit, cîțiva, mai mari, lansează un „Știiim!” triumfător, iar preșcolarii se uită unii la alții, foarte stîngheriți de atîta ignoranță.

Expunerea continuă în acelaș mod, cu povestirea actului Unirii, a domniei lui Alexandru Ioan Cuza etc., punctată pe alocuri de cite un „da!” sau „nu!” din partea copiilor, solicitați în felul acesta de bibliotecară ca participanți direcți.

Printre altele, copiii au prilejul să afe că Unirea Țărilor române s-a înfăptuit „pentru că lui Cuza” îi era greu să conducă două țări”, că divanurile ad hoc erau „niște adunări pentru Unire” etc., etc. Și apoi, în final, întrecând orice așteptări, se face proiecția diafilmului Ridichea uriașă. De astă dată, în sală, rolurile s-au schimbat: preșcolarii erau în mare animație iar cei mai mari, sincer nedumeriți.

Cînd totul s-a terminat, copiii au plecat spre casă, destul de dezamăgiți, amestecînd cu dezinvoltură în discuțiile lor divanurile ad hoc și povestea ridichii...

Aniversarea Unirii Principatelor, eveniment de importanță deosebită în istoria poporului nostru, a fost sărbătorită anul acesta pe tot cuprinsul țării. Articolele publicate în presă, conferințele organizate în case de cultură, cluburi sau biblioteci, discuțiile purtate cu elevii în școli, au subliniat semnificația actului Unirii și rolul său în evoluția ulterioară a statului român.

Așa zisa manifestare care a avut loc la secția de copii a bibliotecii din Brașov, nu se înscrie pe această linie. Felul în care a fost făcut expunerea n-a folosit copiilor, i-a dezinforma chiar. Iar includerea în acțiune a diafilmului Ridichea uriașă (o poveste cu un moș, o babă și alte personaje, care colaborează pentru scoaterea din pămînt a unei ridichi de proporții gigantice), a fost cu totul nepotrivită și a creat posibilitatea înțelegerii simpliste — de către copii — a evenimentului Unirii. Lipsa de exigență a bibliotecarelor în pregătirea acestei manifestări a influențat negativ asupra gîndirii și cunoștințelor copiilor.

COLABORAREA — O SIMPLĂ FORMULĂ?

În planul de muncă al Bibliotecii regionale Brașov, se pomenesc într-o frază despre necesitatea întăririi legăturilor cu școlile, pentru sprijinirea procesului instructiv-educativ. Practic, însă, nu s-au luat măsuri pentru realizarea acestui obiectiv.

În orașul Brașov sînt mai multe școli, elementare și medii, cu ale căror biblioteci secția de copii ar trebui să aibă legături permanente, mai ales pe linia organizării propagandei cărții. Această colaborare ar veni mult în sprijinul secției de copii, care nu are o sală adecvată pentru manifestări de masă de mai mare amploare și unde, după spusele bibliotecarelor, cu greu se poate asigura diferențierea copiilor după vîrstă. Totodată, organizarea de acțiuni comune ar impulsiona activitatea bibliotecilor școlare, care sînt încă deficitare în această direcție.

Biblioteca Școlii Medii nr. 1, de exemplu, satisface în mare măsură, prin cele aproape 18 000 de volume ale sale, cercurile elevilor, mai ales lucrările recomandate de profesori ca lectură în aula clasei, sînt achiziționate într-un număr mai mare de exemplare. Bibliotecarele Domnica Marinescu și Marianne Siegmund recomandă copiilor cărțile cele mai potrivite, îi ajută să le înțeleagă conținutul. Cei 900 de cititori înscriși în cursul anului școlar 1963—1964 și media de 6 cărți citite de fiecare în curs de 4 luni, sînt cea mai bună dovadă a strădaniei lor.

Pentru propaganda cărții, cele două bibliotecare folosesc vitrinele și listele de cărți noi, prezentările de cărți, listele de recomandare și, bineînțeles, manifestările.

Trebuie spus însă, că acestea din urmă se organizează destul de rar și nu sînt întotdeauna cele mai necesare elevilor. În perioada septembrie 1963—ianuarie 1964, au avut loc 3 acțiuni cu cartea: Motivul cărții în poezia lui Tudor Arghezi, G Coșbuc, Comentariu la Divina Comedie — prezentare și Viața și opera lui Ch. Dickens sînt teme interesante și bine alese, dar în organizarea acțiunilor bibliotecii se putea aborda o problemă mult mai largă. În perioada de pregătire, sprijinul bibliotecii regionale ar fi fost binevenit. Pentru aceasta însă, era necesar ca problema colaborării inclusă de altfel în planul de muncă anual, să nu rămînă doar o formulă, ci să se concretizeze în inițiative menite să ridice nivelul propagandei cărții în rîndul elevilor.

O instituție în cadrul căreia s-ar putea desfășura o bogată activitate cu cartea în rîndul copiilor este Casa pionierilor. Situată într-un cadru natural de un pitoresc specific Brașovului, Casa pionierilor este frecventată de 4 000—5 000 de copii care activează în cele 15 cercuri de muzică, pictură, aeromodellism, științele naturii, etc. Dacă numai 90 de cititori s-au înscris la biblioteca de la Casa pionierilor pînă către sfîrșitul lunii ianuarie, aceasta se datorește desigur faptului că fondul de cărți este insuficient și doar în mică măsură destinat copiilor, dar și acțiunilor de masă, puține ca număr și puțin eficiente. Și aici, ajutorul bibliotecii regionale ar fi fost deosebit de folositor și ar fi determinat organizarea, în cadrul colectivului numeros de copii care își petrec timpul liber la Casa pionierilor, a unor activități cu cartea bine pregătite.

Munca de masă este un capitol de mare importanță în activitatea dusă de bibliotecă în rândul micilor cititori. De nivelul de realizare și caracterul actual al acțiunilor, de organizarea lor în funcție de vîrsta și preocupările copiilor, depind în bună măsură calitatea muncii de masă a bibliotecii, nivelul propagandei cărții, creșterea numărului de cititori.

Biblioteca regională Brașov are, prin secția sa de copii, posibilități multiple pentru a organiza în rândul copiilor activități de masă interesante și instructive. Este necesar însă, ca întregul colectiv al bibliotecii și în primul rînd bibliotecarele de la secția de copii, să dea acestei probleme importanța cuvenită.

Secția metodică-bibliografică poate să-și concretizeze sprijinul punînd la dispoziția secției de copii materiale de îndrumare a lecturii, liste de recomandare, texte pentru acțiuni de masă. De asemenea, asistînd la acțiunile secției de copii sau participînd direct la pregătirea acestora, metodiștii pot influența creșterea exigenței față de calitatea manifestărilor cu cartea și îmbogățirea tematicii acestora.

Secția de copii ar trebui să devină un adevărat laborator în care să se aplice diverse forme și metode ale muncii de propagandă a cărții în rândul micilor cititori. Ar crește astfel și experiența metodiștilor în domeniul muncii cu copii și — în felul acesta — și nivelul acestei activități în bibliotecile din regiune.

Bune rezultate ar aduce și realizarea unei colaborări permanente între secția de copii a bibliotecii regionale, biblioteca de la Casa pionierilor și școlile din orașul Brașov. Biblioteca regională trebuie să vină în sprijinul bibliotecarilor care lucrează în colective mari de copii, ajutîndu-i în alegerea tematicii acțiunilor, în redactarea textelor. Cadrele didactice și mai ales profesorii de limba și literatura română își pot aduce în această direcție o contribuție însemnată.

Beatrice Arion

CONSĂTUIRE CU CITITORII REVISTEI „LUMINIȚA”

Secția de copii a Bibliotecii regionale Crișana în colaborare cu Casa pionierilor din Oradea și cu diferite școli din oraș, organizează adesea pentru micii cititori acțiuni de masă deosebit de apreciate.

Recent, a avut loc o consfătuire cu cititorii revistei „Luminița”, care s-a bucurat de o largă participare din partea copiilor. În discuțiile purtate, copiii au apreciat varietatea articolelor publicate în revistă, caracterul atractiv al acestora. O serie de materiale despre frumusețile și bogățiile patriei le-au oferit prilejul să afle despre realizările poporului nostru în construcția socialistă, despre transformările care se petrec în fiecare zi în orașe și sate.

Pionierii Ioan Bele, Mihai Afloarei, Greta Weiss, Stana Marinică și alții, au subliniat faptul că multe articole publicate în „Luminița” au constituit un prețios ajutor în pregătirea adunărilor pionierești, în discutarea unor probleme ca: întărirea colectivului de elevi, lupta împotriva rămînerii în urmă la învățătură, organizarea timpului liber într-un mod cît mai plăcut și folo-

sitor și altele. De asemenea, au fost apreciate jocurile literare cu ajutorul cărora copiii își verifică și își îmbogățesc cunoștințele de literatură, ca și poeziile, care sînt memorate și prezentate la serbările școlare. Copiii au venit și cu propuneri: ar fi bine să se publice mai des articole despre mari compozitori, oameni de știință, scriitori, i-ar interesa prezentarea unor monumente istorice, muzee, instituții din orașul București și altele. Aceste sugestii vor fi comunicate de către copii redacției revistei.

Discuțiile care s-au purtat în timpul consfătuirii au demonstrat că asemenea acțiuni sînt deosebit de utile și dezvoltă interesul copiilor pentru lectura publicațiilor care le sînt destinate. Totodată, reușita acestei manifestări a arătat bibliotecarilor că, în organizarea acțiunilor cu micii cititori, trebuie să-și facă loc și asemenea discuții în legătură cu presa pentru copii, factor important în munca de educare comunistă a tinerei generații.

Aurelia Iacob

INSTRUMENTE DE LUCRU NECESARE VALORIFICĂRII MOȘTENIRII LITERARE (II)

Bibliografierea contribuțiilor literare din presă și revistele de specialitate este, de fapt, o latură a unei activități mai vaste care cuprinde bibliografierea tuturor contribuțiilor, notelor, rubricilor diverse din întreaga presă. Propusă de I. Bianu în 1895, aprobată în 1945 de conducerea Academiei, bibliografia analitică a periodicelor s-a desfășurat cu intermitență pînă astăzi, cînd s-a ajuns la încheierea perioadei 1820—1850 — materialul fiind cules pînă în 1860.

Ni se pare că utilitatea unei asemenea lucrări nu mai comportă discuții, dar ritmul este, tot atît de evident, prea lent. Realizarea acestui instrument care să satisfacă cerințele formulate de variate categorii de cercetători ar fi, incontestabil, o operă națională cu consecințe nebănuite de fructuoase. În lipsa ei, inițiativele luate, la diferite intervale, de bibliotecari sau specialiști în vederea realizării unor indexuri de reviste pot fi considerate etape pregătitoare, care reprezintă, însă, și cuceriri de sine stătătoare. Faptul că „Viața rominească”, de la Iași și „Convorbiri literare”, două reviste cu o existență îndelungată, sînt astăzi indexate, constituie un prețios ajutor în munca cercetătorilor, care sînt mulțumiți să apeleze și la table de materii pe 10—15 ani, atunci cînd există. În afara indexurilor publicate¹ trebuie menționată activitatea depusă în cîteva mari biblioteci, care dețin un prețios material informativ. Astfel, la Biblioteca Filialei Academiei R.P.R. din Cluj se află prelucrată integral, incluzînd deci materialul literar, revista „Foaia pentru minte, inimă și literatură”, în curs de elaborare fiind indicele revistei „Luceafărul”. La secția de istorie literară și folclor a Academiei R.P.R. se află prelucrate, privind numai partea literară, următoarele periodice: „Foile Duminecii” (1837), „Gazeta Transilvaniei” (1838—1855), „Tribuna” (1884—1900), „Albina Carpaților” (1878—1880), „Luceafărul” (1902—1909), „Organul luminării” (1847—1848), „Telegraful român” (1853—1868, 1876—1879, 1900—1901), „Familia” (1865—1875), „Pagini literare”, „Abecedar”, „Gînd românesc”, „Scinteia” (1952—1960). Pentru majoritatea periodicelor enumerate s-au întocmit și fișe bibliografice analitice, în cadrul cărora se dau indicații de cuprins și observații critice². La Biblioteca Centrală Universitară din Cluj se continuă bibliografierea revistei „Transilvania”, în 1963 ajungîndu-se pînă în anul 1917, operația urmînd să fie continuată în 1964. Pentru publicațiile Academiei R.P.R. s-a întocmit recent un *Catalog general analitic* cuprinzînd perioada 1948—1957.

Adunată la un loc seria de indexuri constituie un instrument util informativ. În acest sens ni se pare întemeiată propunerea făcută în ședința Consiliului Editurilor ca să se inițieze o colecție de monografii consacrate marilor reviste din trecut, lucrări în care să se redea într-un studiu introductiv aportul periodicului respectiv la mișcarea literară din țara noastră, iar într-a doua parte cuprinsul colecției, pe numere sau pe teme³.

O altă categorie de instrumente de lucru o constituie *Cataloagele de manuscrise, documente, corespondență*. În afara cataloagelor referitoare la fondurile Cabinetului de manuscrise al Bibliotecii Academiei R.P.R., bine cunoscute specialiș-

¹ Există indexuri tipărite pentru revistele: „Arhiva”, „Șezătoarea”, „Pentru popor”, „Cosînzecana”, „Revista ideii”, „Noua revistă romină”, „Neamul românesc”, în majoritate anexate la corpul revistei. De asemenea trebuie reținute: Bibliografia revistelor redactate de M. Kogălniceanu, publicată de Iuliu Furmuzache în „Arhiva rominească”, 1940—1941; bibliografia publicației „Foița de istoria și literatură”, publicată de A. Sacerdoțanu și Caludia Mihăilescu în „Revista arhivelor”, vol. 6, 1940—1941; repertoriul bibliografic întocmit de Mircea Tomescu pentru „Revista pentru istorie, arheologie și filologie (1882—1922)”, Buc., 1945. O recapitulare a principalelor indexuri la Mircea Tomescu, *Repertorii bibliografice de reviste*, „Scriptum”, 1943, p. 168—179.

² Informațiile le datorăm amabilității tovarășului Ioan Domșa.

³ În acest sens amintim monografia consacrată revistei „Contemporanul” de Savin Bratu și Zoe Dumitrescu-Bușulenga.

tilor, au mai fost realizate lucrări asemănătoare și pentru alte biblioteci⁴. În ultimii ani au apărut lucrări prețioase consacrate manuscriselor din epoca feudală⁵ (importante pentru istoria culturală, în primul rând, dar și pentru analiza unor fenomene literare din acea epocă), ca și corespondenței unor importanți scriitori⁶. Numeroase acte și scrisori au fost publicate în revistele de specialitate, ca „Studii și cercetări de istoria literară și folclor”. „Studii și cercetări de bibliologie” sau chiar în săptămânalele literare⁷. Dar lucrarea care ni se pare că este de primă urgență e „Repertoriul manuscriselor literare”, ce ar putea fi elaborat după modelul *Repertoriului manuscriselor de cronici interne*, Buc., Editura Academiei R.P.R., 1963 (carte care trebuie reținută și pentru că menționează manuscrisele cronicarilor cuprinși în istoria literaturii române). Ne referim la utilitatea pe care ar putea-o avea o lucrare în care să se indice la fiecare scriitor în parte ce manuscrise s-au mai păstrat, în ce bibliotecă sau arhivă se află; unde și când au fost publicate; de asemenea ar urma să fie arătate locurile unde se află fonduri de corespondență și de acte. Desigur că un asemenea repertoriu nu ar putea pretinde că epuizează problema; periodic ies la iveală scrieri inedite sau scrisori deținute de particulari sau, pur și simplu, descoperite. (În această perspectivă ar putea fi întocmit un index cu apariția periodică, așa zis de „creștere”, care să înglobeze scrisorile publicate sau semnalate după apariția repertoriului. Alcătuit pe baza unei largi cooperări interbibliotecare repertoriul ar rezolva nenumărate deziderate, dintre care semnalăm numai două: rezolvarea cerinței ca la operele fundamentale să se pornească de la manuscris și nu de la ultima editare antumă, și semnalarea scrierilor inedite, încă, la ora actuală.

Repertoriile iconografice ar urma să ofere date tot atât de importante, nu numai pentru ilustrarea edițiilor, dar și pentru aprofundarea cercetării. Într-o asemenea carte ar trebui arătat la fiecare scriitor în parte ce fotografii sau stampe de epocă există și unde, ce facsimile au fost reproduse și unde; de asemenea, cum s-a oglindit scriitorul sau eroii lui în arta plastică (portrete de artiști celebri, sculptori, gravuri; opera ca temă pentru unii pictori — ca Aman de exemplu). Apoi ar trebui înregistrate materialele iconografice referitoare la familia scriitorului, la activitatea lui cetățenească (cum este cazul lui Mihail Sadoveanu, de exemplu), la biografia lui, în marile sale etape (casa în care s-a născut, școala unde a învățat etc.)⁸.

O categorie de instrumente care au atras puțin atenția istoricilor noștri literari este aceea a *catalogelor de biblioteci care au aparținut scriitorilor*. Asemenea lucrări s-au întreprins cu frumoase rezultate, în străinătate⁹; contribuții prețioase s-au publicat și în revistele noastre, unele privitoare la lecturile întreprinse de scriitor, altele la fondurile de cărți adunate de bibliofili (cu un important rol în istoria culturală, ca Pappazoglu, Oltelnicănu). Că opera unui scriitor depinde în mare măsură de lecturile pe care le-a făcut, nu este un fapt care mai trebuie demonstrat; dar biblioteca, așa cum și-a alcătuit-o scriitorul, este un indiciu deosebit de prețios pentru a înțelege preocupările și afinitățile sale și, mai mult, în cazul în care cuprinde adnotări originale (ca în cazul lui N. Bălcescu, G. Coșbuc, Liviu Rebreanu etc.) este prima fază din atelierul de creație, esențială, adeseori, pentru întregul proces de elaborare. Multe biblioteci s-au pierdut, multe s-au risipit în

⁴ Cităm: Nicolae Comșa, *Manuscrise românești din Biblioteca Centrală de la Blaj*, 1944, listele date de N. Iorga în lucrările sale despre vechile biblioteci: *Două biblioteci de mănăstiri Gbighiu și Arșes...* Buc., 1904 și în volumele sale de *Studii și documente cu privire la istoria românilor*. vol. XII, XV, XVII, XIX. De asemenea: Dan Simionescu, *Manuscrisele literare din Biblioteca Universității Cuza Vodă-Iasi*. „Scriptum”, 1943, p. 26-40.

⁵ P. P. Panaitescu, *Manuscrisele slave din Biblioteca Academiei R.P.R.* Buc., Editura Academiei R.P.R., 1959, vol. I: M. Bezca, *Miniaturi și manuscrise în Repertoriul monumentelor și obiectelor de artă din timpul lui Ștefan cel Mare*, Buc., Editura Academiei R.P.R., 1959.

⁶ Marta Anineanu, *Catalogul corespondenței lui Vasile Alecsandri*, Buc., Editura Academiei R.P.R., 1957; Augustin Z. N. Pop, *Catalogul corespondenței lui Mihail Kogălniceanu*, Buc., Editura Academiei R.P.R., 1959; Nicolae Liu, *Catalogul corespondenței lui Ion Ghica*, Buc., Editura Academiei R.P.R., 1962.

⁷ Un volum special consacrat acestui aspect: Augustin Z. N. Pop, *Contribuții documentare la biografia lui Mihail Eminescu*, Buc., Editura Academiei R.P.R., 1962.

⁸ Pentru M. Sadoveanu există un album: *Aspecte din viața și opera lui Mihail Sadoveanu*, Buc., E.S.P.L.A., 1958.

⁹ Cităm numai două lucrări mai ample: *Biblioteca Voltera* Katalog Knig. Moskva—Leningrad. 1961; Hans Ruppert, *Goethes Bibliothek Katalog*. Weimar, Arion, 1958. Se mai pot adăuga catalogele bibliotecilor lui M. V. Lomonosov (Moscova, 1961), a lui Gheorghe Lazăr (din monografia lui Bogdan, Duică, Buc., 1924)... O lucrare sugestivă, *La vie de Goethe en images*, présentée par Walter Hoyer, Leipzig 1963; de asemenea Heinz Kachele, *Bertold Brecht; Sein Leben in Bildern*, Leipzig, 1963.

diverse locuri, dar iarăși multe sînt contopite în fondurile marilor biblioteci, de unde vor trebui depistate și scoase la lumină. Arhiva Hașdeu de la Iași, fondul oriental Cipariu de la Cluj¹⁰ ș.a. ar trebui prezentate ca atare pentru a putea înțelege preocupările unor personalități cu activitate atît de bogată. Cataloage de biblioteci publice s-au mai publicat și în trecut și ele oferă date importante pentru înțelegerea mediului intelectual în care s-au format revoluționarii de la 1848 în Țara Românească sau oamenii de seamă din secolul trecut¹¹. Alte cataloage sau prezentări de ansamblu au fost publicate recent¹². Credem că și în această problemă s-ar putea elabora un instrument de lucru și anume un *repertoriu bibliografic al cataloagelor de biblioteci publicate în volume, în periodice sau aflate în stare de manuscris*.

Toate instrumentele pe care le-am enunțat impun o largă cooperare a specialiștilor, ca și un for unic centralizator care să dispună de toate elementele necesare valorificării moștenirii literare. Ne putem permite, ca în literatura de anticipație, să ne închipuim că cercetătorul din anii viitori va avea la dispoziție o vastă sală cu pereții captonați cu fișiere, în care să afle, la scriitorul dorit, indicațiile privitoare la manuscrisele existente, operele publicate în periodice, operele publicate în volume, referințele generale asupra vieții și creației lui, referințele speciale, iconografia.

Deocamdată, s-au realizat progrese în elaborarea unor bibliografii individuale, cuprinzînd, în general, opera publicată și referințele; în majoritatea cazurilor avem de a face cu „bibliografii ascunse”, apărute în volumele din colecția „Clasicii romîni”¹³, cu recapitulări, axate pe publicațiile apărute într-o anumită perioadă de timp¹⁴, sau cu bibliografii anexate la o prezentare monografică succintă¹⁵. Volumele special consacrate unei bibliografii individuale sînt destul de puține¹⁶.

S-au publicat bibliografii tematice în volume sau sub formă de studiu, domeniu puțin acoperit în trecut; dar majoritatea prezentărilor sînt de recomandare ori limitate la o perioadă destul de restrînsă. De asemenea un sector care a luat mai mult avînt în ultimii ani este acela al bibliografiilor consacrate unei importante preocupări a literaturii comparate, anume receptarea operei unui scriitor în țara noastră, receptare care s-a făcut cel mai adesea prin intermediul unor mari scriitori romîni (așa dar un alt prilej de a pune în lumină activitatea oamenilor de litere din trecut). Numai în ultimii ani au apărut două repertorii generale, unul consacrat literaturii ruse și sovietice în țara noastră, celălalt literaturii iberice și sud-americane, o contribuție la studiul relațiilor romîno-bulgare ca și volume consacrate destinului operei lui Cehov, Tagore, Dickens în România.

În aceste sectoare, ca și în cele mai ample menționate mai sus, bibliografii din țara noastră au astăzi un cuvînt de spus, atît pentru a scoate la lumină comorile lîngă care lucrează sau pe care le cunosc, cît și pentru a participa la o operă de importanță culturală națională.

Alexandru Dușu

¹⁰ În acest sens: M. Guboglu, *Despre manuscrisele și tipăriturile orientale din fondul „Timotei Cipariu”*. „Limbă și literatură”, 1957, p. 147—166.

¹¹ Cităm pe I. Genilic, *Catalog de cărțile ce se află în biblioteca colegiului Național*. Buc., 1846—1847. 2 vol.; I. C. Gîrleanu și Gr. I. Dianu, *Catalogul alfabetic de cărțile aflate în Biblioteca Centrală*. Buc., 1865—69, 4 vol. *Catalogul cărților de citit în Biblioteca Academiei Mihăilene, Iași*, 1841; catalogul lui Fr. Walbaum 1838, catalogul bibliotecii V. A. Urechia din Galați, 1890, 3 vol. etc.

¹² De exemplu: N. Georgescu, Tîstu, *O bibliotecă militară la Iași în 1846*, „Studii și cercetări de bibliologie”, III, 1960.

¹³ Ca de exemplu bibliografia Bălcescu din *Opere*, vol. II, 1960; Rebreanu în *Opere alese*, vol. I, 1959; alte bibliografii au apărut ca anexe la monografii, cum este cazul bibliografiei Alecu Ru so, publicată în cartea lui Al. Dima, 1957, sau în volumele omagiale „Studii și articole”... (Sadoveanu în 1952, Bălcescu în 1953).

¹⁴ Cităm articolul lui M. Protase din „*Studia Universitatis Babeș-Bolyai*”, 2/1960, privitor la opera lui Budai-Deleanu în anii regimului de democrație populară, bibliografia lui G. Jucan din „*Limbă și literatură*”, V, 1961, privitoare la opera lui M. Eminescu după 23 August. Prezentată strict cronologic, bibliografia păcătuiește prin amestecul pe care-l face dintre opere, ședințe comemorative, surse iconografice; o bibliografie individuală, fie și curentă, trebuie să prezinte datele într-o anumită sistematizare, pentru a avea o valoare informativă sporită.

¹⁵ Ne referim în special la rubricile publicate în revista „*Lucafăru*” în 1960 și reluate recent sub titlul „*Dicționar de istorie literară contemporană*”.

¹⁶ *Delavanca* de E. Milicescu, *I. Creangă* de I. Rotaru, *Al. Vlahuță* de Al. Bojin, *Kogălniceanu* de Dan Simionescu în „*Studii și materiale de istorie modernă*”, 1957 — completări i-au fost aduse de Constantin Angelescu în „*Studii și cercetări științifice — Istoria*”, Iași, 1957. *Agirbiceanu* de serviciul de documentare și bibliografie al Bibliotecii Universitare „Babeș-Bolyai”. O bibliografie Eminescu a publicat P. I. Roizman la Moscova, 1960.

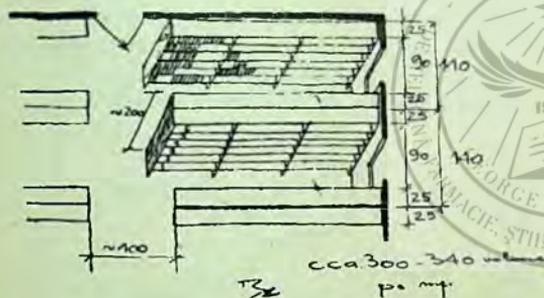
AMENAJAREA BIBLIOTECILOR

BIBLIOTECA COMUNALĂ — AMENAJAREA SPAȚIULUI (II)

Pentru justificarea științifică a spațiului minim necesar unei biblioteci publice, utilizăm următoarele norme, cu caracter orientativ: Suprafața totală = suprafața depozit + suprafața lectură (copii, adulți) + suprafața anexe (windfang, intrare, birou, circulații și grup sanitar). Suprafața depozit închis = $\frac{\text{Nr. total vol.}}{300 \text{ vol./m}^2}$.

Din această formulă rezultă suprafața necesară depozitării fondului, în care sînt incluse și spațiile de circulație dintre rafturi [Schema 15].

Pentru calcularea mediei de 300 vol./m² se consideră în primul rînd, o așezare a rafturilor ca în Schema 15; rafturile au adîncimea medie de 0,25 m., spațiul de circulație între 2 rafturi este de 0,90 m., iar cea dintre capetele a două grupuri de rafturi de 1 m. Experiența arată că pe 1 m liniar de poliță, pot fi așezate în medie 40

Schema 15

volume (cărți și broșuri); cum rafturile au în medie 6 polițe pe verticală, rezultă 240 volume pe metru liniar de raft. Tot din schema 15 reiese că pe suprafața 1,40 m² [1 m. l. raft × 1,40 m (2 rafturi + circulația)] vor intra 480 volume, ceea ce revine cca. 340 vol./m². Cum la suprafața totală se adaugă culoarul de circulație mediană (capătul rafturilor) de 1 m. lățime, se consideră cca. 300 vol./m².

Suprafața spațiului de lectură se compune din numărul locurilor necesare înmulțite cu suprafața medie pentru un loc de lectură așezat, cca. 2,50 m².

Pentru anexe: windfang cca. 1,50 m²; intrare cca. 2 m²; cataloage cca. 1 m²; (un catalog cu 24 sertare); grup sanitar minimum 3 m²; birou cca. 9 m².

Circulațiile se calculează în raport cu mărimea bibliotecii. Cînd sala de lectură se transformă pentru manifestări de masă se prevede 0,65 m² pentru un scaun.

Intrucît normele indicate sînt orientative și valabile deopotrivă pentru bibliotecile comunale și raionale, urmează ca fiecare unitate să rețină în vederea amenajării acele date care corespund cu numărul de cititori, numărul de volume și cu suprafețele existente.

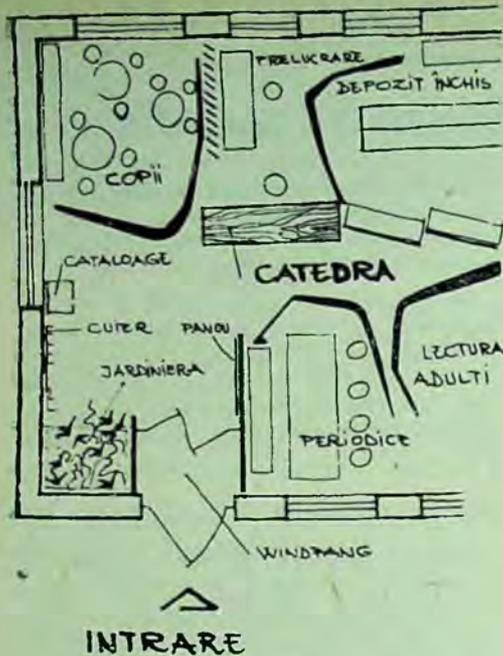
Biblioteca comunală cu acces liber la raft

Tendința modernă, pe deplin justificată biblioteconomic și social-educativ, este aceea a generalizării accesului cititorilor la rafturile cu publicații. Localurile noi ce se construiesc au în vedere acest deziderat și de aceea se preconizează încăperi largi, cu forme cît mai regulate, iar încăperile destinate pentru birouri, depozite, grup sanitar, etc. sînt dispuse adiacent spațiului central, care întrunește funcțiunile esențiale.

Studiul nostru este axat pe problema reamenajării localurilor existente, iar schemele și planurile elaborate au un caracter de principiu, pentru a putea fi aplicate diverselor situații pe care le au bibliotecile din țara noastră.

Extinderea accesului liber în bibliotecile noastre comunale, conduce la o amenajare eficientă și atrăgătoare. În acest scop este obligatoriu ca spațiul total al actualelor biblioteci să fie cît mai mult deschis, spre a deveni un singur compartiment, continuu, flexibil, căpătînd suplețea necesară pentru diferitele funcțiuni prevăzute (vezi schema 8 din numărul trecut).

Modernizarea interioară reclamă uneori modificări constructive radicale. În sistemul organizării bibliotecii cu raft liber, întîlnim de obicei două variante: a) expunerea în rafturi a întregului fond de publicații, măsură ideală pentru bibliotecile cu spațiu restrîns, evitîndu-se o fărîmițare ce stînjește buna funcționalitate. Dubletele pot fi păstrate în partea de dulap din secțiunea de jos a rafturilor tematice deschise; b) expunerea majorității fondului și menținerea unui mic depozit, separat de obicei prin așezarea însăși a mobilierului și totdeauna amplasat lîngă catedra de servire, pentru a ușura servirea și din acest fond. Bibliotecile mici pot ajunge cu ușurință la organizarea raf-

Schema 16 a

tului liber, știut fiind că multe din ele depozitează publicațiile în dulapuri-vitrine, deseori accesibile publicului. Când suprafața totală este sub 35 mp. spațiul de lectură este contopit cu zona de răsfoire, alegere, periodice și copii. Astfel, zonele se pot delimita prin mobilier, panouri sau riflaje așa cum reiese din schemele prezentate în numărul trecut. Alt avantaj al acestui sistem de organizare constă în adaptarea relativ ușoară a spațiului bibliotecii pentru manifestările culturale (când aceasta nu este încorporată în clădirea Căminului cultural).

Este bine să fie reținute câteva indicațiuni:

— Biblioteca cu raft liber necesită o suprafață mai mare decât cea cu depozit închis, ceea ce se poate obține și prin deschideri ample în zidurile despărțitoare.

— Suprafața de depozitare a publicațiilor se calculează după norme ceva mai mici decât la depozitul închis (cca. 200 de vol./mp.).

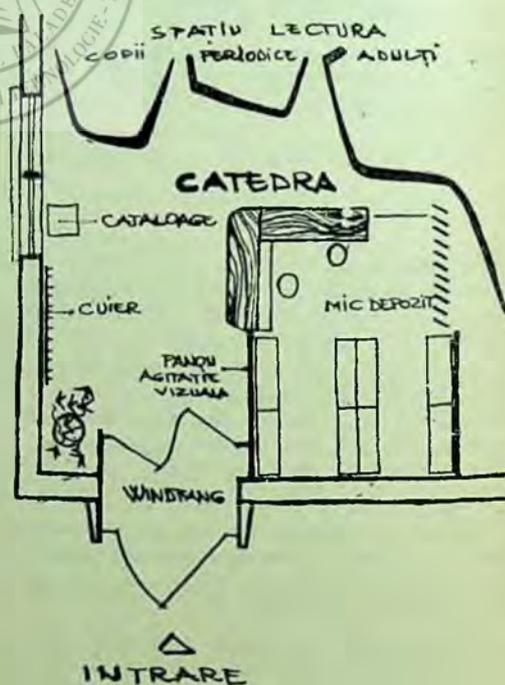
— În cazul că există o suprafață suficientă, se va rezerva în zona intrării, aproape de catedră, un spațiu-club (schema 24, pag. 175), unde au loc discuții între cititori, între aceștia și bibliotecar. Ca mobilier, el cuprinde o masă mică și 2—3 scaune.

— În zona fondului expus, circulațiile trebuie să fie lesnicioase, evitându-se impresia de aglomerare.

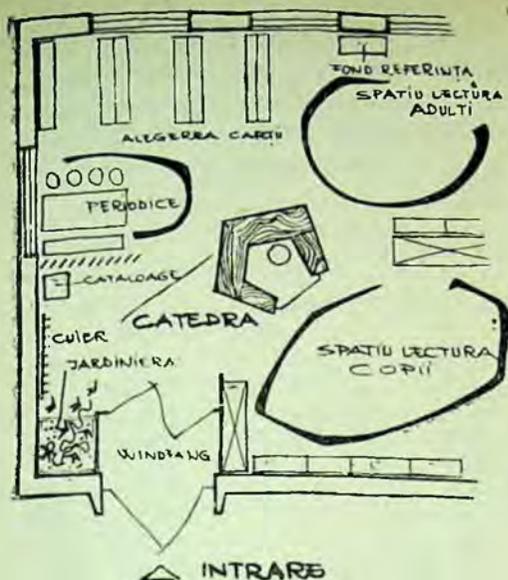
— În bibliotecile mici, rafturile libere se așează de-a lungul pereților (sau zig-zaguri cu unghiuri foarte deschise și alveole largi) economisind astfel mult spațiu. Pentru a evita monotonia așezării, este bine ca din loc în loc, între rafturi, să fie așezate panouri de agitație vizuală sau rafturi expoziție. În bibliotecile cu spațiu mai mare, rafturile se pot așeza și perpendicular pe perete, măbind capacitatea de depozitare. Așezarea rafturilor nu trebuie să acopere în nici un caz ferestrele. Ele vor fi așezate de regulă, pe peretele opus ferestrelor, astfel ca lumina să cadă pe suprafața lor.

— Catedra bibliotecarului se amplasează în raport cu intrarea și apoi în funcție de celelalte zone, astfel încât să asigure o perfectă supraveghere. Ea va fi așezată într-un unghi bine luminat, ca și colțul de lectură. Catedra, așa cum vom arăta într-un articol viitor despre mobilier, va fi compartimentată pentru depozitarea cărților ce se prelucrează sau a celor restituite din împrumutul la domiciliu.

În cazul când avem 3 încăperi ce formează între ele unghiuri greu de supravegheat, este indicată așezarea catedrei în apropierea intrării, pentru a fi controlat în primul rînd accesul și ieșirea cititorilor, apoi colțul pentru copii și după aceea zonele de lectură. Catedra se poate așeza în fața intrării (schema 16 a), chiar lângă intrare (schema 16 b) sau în mijlocul cir-

Schema 16 b

Schema 16 c

culației principale, insular (schema 16 c) pentru a se evita, pe cât posibil, încrucișarea circuitului cititorilor care vin să împrumute cărți la domiciliu, cu cei care rămân în bibliotecă.

— Diferitele compartimente se pot delimita și prin rafturi cu față dublă, așezate perpendicular pe pereți.

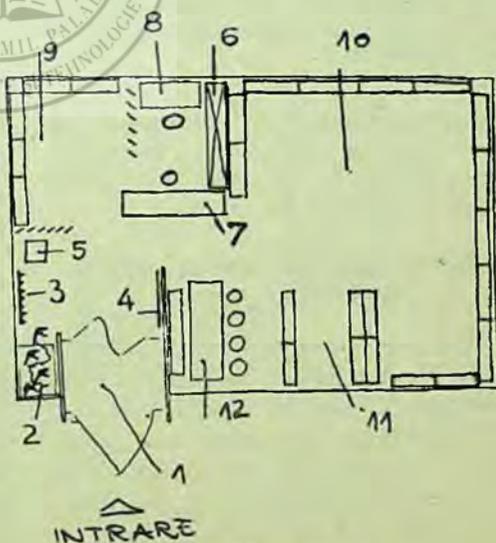
Biblioteci încorporate în clădirea Căminului cultural

Așa cum am văzut, localul bibliotecilor comunale este adeseori încorporat în corpul de clădire al căminului cultural; acestea, la rândul lor, sînt adăpostite în construcții vechi, eventual reamenajate sau în localuri realizate după proiecte tip în vigoare. Amplasarea spațiului destinat bibliotecii în multe cămine culturale, nu este totdeauna fericit rezolvată, fapt care creează dificultăți de amenajare. Fie că spațiul este întunecos, fie că nu se bucură de independența funcțională convenită, fie că este insuficient sau defectuos împărțit, iată tot atîtea motive ce impun o reamenajare riguroasă. Spațiul bibliotecii trebuie izolat de zgomotul din cămin, iar încăperile se cer categoric grupate și cât mai bine luminate, cu ferestre mari, generoase. În documentarea noastră, am întîlnit unele situații evident contraindicate, unde accesul publicului la cămin se face printr-un culoar destul de mic. În stînga și în dreapta acestui culoar, sînt am-

plasate cîte o încăpere, ambele destinate bibliotecii. Cînd se lasă o singură încăpere, suprafața sa este cu totul insuficientă. Cînd ambele aparțin bibliotecii (exemplu în comuna Piscu — regiunea Galați, în Mircești, Rădești și Schitu Golești din regiunea Argeș etc.), este de-a dreptul imposibil să organizezi un flux biblioteconomic judicios și eficient (schema 24). Cînd clădirea are etaj, este de dorit ca spațiul bibliotecii să fie pe același nivel, pentru evitarea circulațiilor vertical, iar încăperile trebuie dispuse pachet, legate între ele direct (fără intrări separate din culoar).

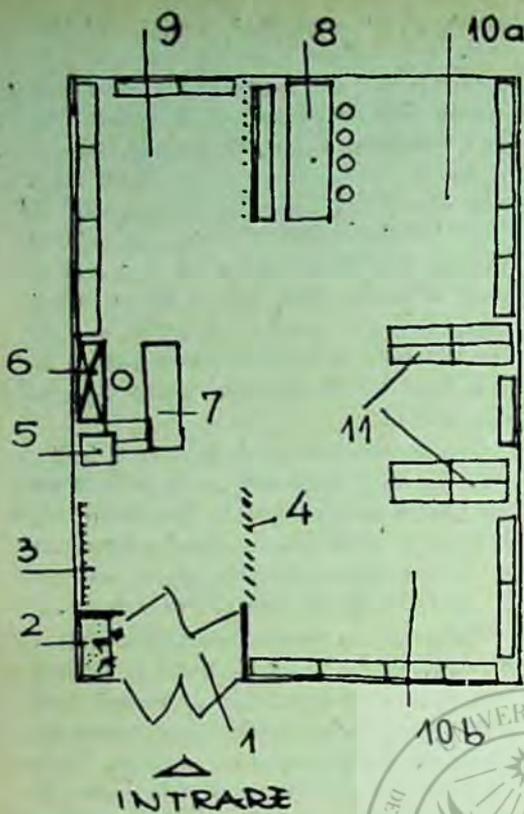
Este recomandabil ca la intrarea în bibliotecă din holul căminului, să se prevadă un mic spațiu pentru expoziție sau punctul de agitație al bibliotecii. Amenajarea interioară se va face după principiile expuse mai sus și exemplificate în rîndurile ce urmează.

Proiectele tip pentru construcția căminelor culturale cu bibliotecă, astăzi în vigoare, sînt mult ameliorate, dar în același timp susceptibile de îmbunătățiri care decurg din principiile biblioteconomice moderne, lucru de care este necesar să se țină seama la elaborarea noilor proiecte tip. Înțelegînd imperativul, ca întreaga viață culturală de la sate să fie concentrată în căminele cultu-

Schema 17

1 Windfang ; 2 jardiniară flori ; 3 cuier ; 4 panou agitație vizuală ; 5 cataloage ; 6 dulap depozit ; 7 catedră bibliotecar ; 8 prelucreare ; 9 lectură copii ; 10 lectură adulți ; 11 raft liber (alegera cărții) ; 12 periodice

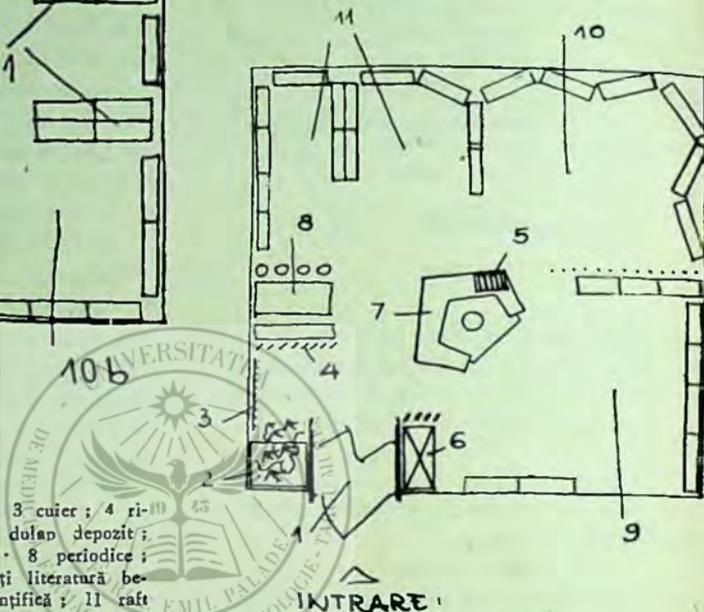

Schema 18

1 Windfang ; 2 jardiniară flori ; 3 cuier ; 4 radiator lamelar ; 5 cataloage-fișier ; 6 dulap depozit ; 7 catedră bibliotecar cu prelucrare ; 8 periodice ; 9 lectură copii ; 10 a lectură adulți literatură beletristică ; 10 b lectură adulți științifică ; 11 raft liber (alegera cărții).

Pentru înțelegerea însă mai deplină a problemelor de amenajare, considerăm utilă analiza câtorva exemple, prezentând în paralel situația existentă în momentul documentării noastre cât și variante optime de aplicare a recomandărilor cuprinse în acest studiu.

Exemplele au fost alese din regiunile Galați și Argeș, pornind de la considerentul că ele sînt caracteristice și cu o schemă de

Schema 19

1. Windfang ; 2 jardiniară flori ; 3 cuier ; 4 radiator lamelar ; 5 cataloage-fișier ; 6 dulap depozit ; 7 catedră bibliotecar cu prelucrare ; 8 periodice ; 9 lectură copii ; 10 lectură adulți ; 11 raft liber (alegera cărții).

rale, viitoarele construcții vor căuta să asigure spații corespunzătoare bibliotecilor, care ocupă un loc de seamă în ansamblul activității culturale din comună.

Analiza amenajării unor cazuri tipice de bibliotecă comunale

După cum s-a arătat, schemele prezentate au un caracter general, de principiu. Fiind orientative, bibliotecarii urmează să le adapteze la condițiile specifice în care funcționează localul unității lor. Oricum, pentru a îndeplini cerințele de modernizare, este recomandabil să se respecte criteriile de amenajare, în sistemul raftului liber, materializate în schemele de plan arătate mai sus (schema 17, 18 și 19). Ele pot și trebuie aplicate, indiferent de forma concretă a spațiului sau de numărul încăperilor.

plan foarte frecventă. Modificările constructive necesare obținerii unei reamenajări moderne, rezultă din schemele alăturate. Ele sînt realizabile (în urma studiului de rezistență întreprins) fără a fi totuși prea costisitoare. Orice asemenea modificări vor fi aplicate în urma consultării specialiștilor și a elaborării unui plan de amenajare, ele putînd fi executate de un tehnician constructor. Propunerile noastre, reclamă din partea executantului o atenție sporită față de cerințele tehnicii construcțiilor specifice modificărilor structurale în clădiri existente.

BIBLIOTECA COMUNALĂ „LIEȘTI” (REGIUNEA GALAȚI)

Situația existentă (Schema 20)

— Dispune de un spațiu destul de mare, însă zonificarea nu este în concordanță cu cerințele funcționale moderne;

— Este încorporată în clădirea unei case vechi și compusă din 4 încăperi grupate în „L”:

— Datorită împărțirii existente, spațiul este rigid, fărâmițat în încăperi distincte. Imprumutul deranjează lectura, deoarece colțul de lectură conține și fondul de cărți expus spre alegere, iar catalogul, greșit amplasat nu este cercetat și de cititorii care vin numai pentru împrumut.

— Punctul de servire-control este așezat defectuos, nelegat de depozit, de cataloage, de spațiul de lectură și de punctul de prelucrare.

— Spațiul de depozitare este foarte mare în raport cu celelalte, ținând seama de faptul că funcționează în sistemul raftului liber. Actualul depozit auxiliar este suficient pentru dublete.

— Periodicele se răfoiesc pe aceleași mese, destinate lecturii.

— Nu există colț pentru copii, care citesc laolaltă cu adulții. Lipsește de asemenea windfangul și cuierul.

— Punctul de prelucrare este impropriu plasat.

Propunere de reamenajare. (Schema 21)

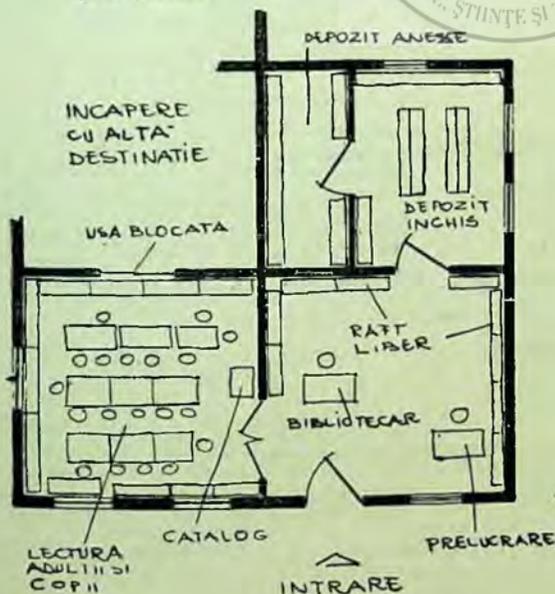
— Realizarea unui spațiu continuu (flexibil), prin deschideri mari în zidul dintre zona intrării, lectură și depozit.

— Se creează windfangul, cu o ușă exterioară și două uși batante (uși normale cu balamale batante. Detalii se vor da în articolul privitor la mobilier). Prin acest windfang, care pătrunde în spațiul bibliotecii, se obține o separare funcțională între zona de lectură, zona pentru copii și pentru periodice pe de o parte și zona de răsfoire-alegere pe de altă parte.

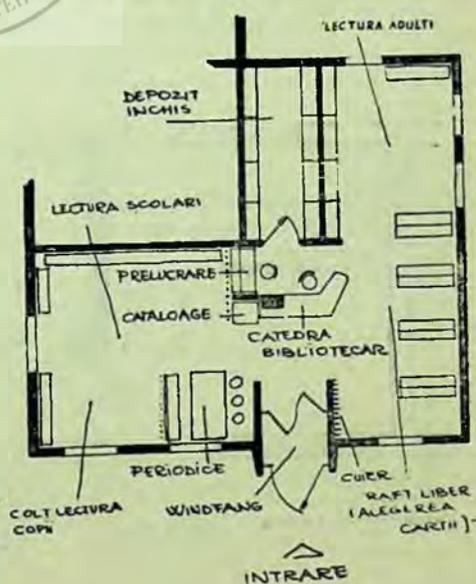
— Catedra de servire-control și punctul de prelucrare sînt astfel grupate încît să aibă legătură cu depozitul de dublete (organizat în actualul depozit auxiliar), contribuind deopotrivă la delimitarea funcțională a zonelor. Așezarea catedrei asigură supravegherea integrală.

— Catalogul este amplasat lângă catedră, în spațiul intrării.

— Cuierul este așezat pe unul din pereții windfangului, iar pe celălalt se amenajează punctul de agitație.

Schema 20

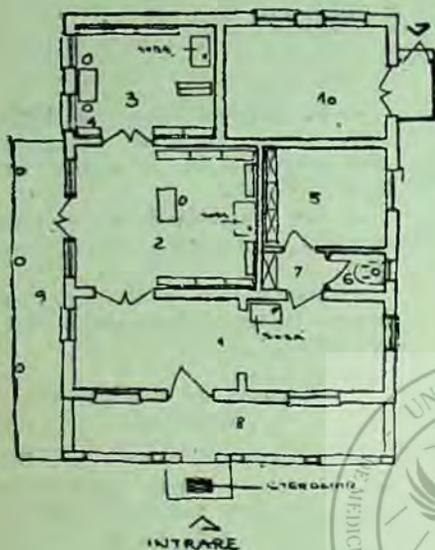

Schema 21

În urma documentării efectuate, socotim că această soluție poate fi aplicată tuturor unităților de acest tip, printre care se numără, spre exemplu și bibliotecile din comunele Mircești, Rădești și Schitu Golești din regiunea Argeș.

BIBLIOTECA COMUNALĂ JARIȘTEA (REGIUNEA GALAȚI)

Situația existentă

Schema 26

1 intrare; 2 împrumut; 3 depozit-prelucrare;
4 catalog; 5 depozit auxiliar; 6 w.c.; 7 sasa
tampon; 8 și 9 prispie; 10 încăpere nefolosită
de bibliotecă.

— Datorită grijii deosebite a Sfatului popular din comuna Jariștea biblioteca a căpătat un spațiu amplu, într-o clădire existentă, cu o zonă verde în față, creindu-i astfel condițiuni optime pentru desfășurarea activității culturale.

Cu toate acestea însă, spațiul interior nu este judicios zonificat, fapt care reclamă o reamenajare corespunzătoare, obținându-se astfel o bibliotecă modernă.

— Spațiul de la intrare (1) nu este folosit în mod corespunzător.

— În încăperea (2) este zona de răsfoire alegeri și împrumut, iar încăperea (3) folosește ca depozit cu birou de prelucrare. Accesul cititorilor este permis și în depozit. Tot aici este amplasat și catalogul (4). Încăperea (5) este utilizată ca depozit-auxiliar, deci un spațiu mort.

— Există o cabină w.c. (6) la care se intră prin sasa tampon (7).

— Clădirea este înconjurată pe latura E și S de prispie (8 și 9).

— Încăperea (10) nu aparține bibliotecii.

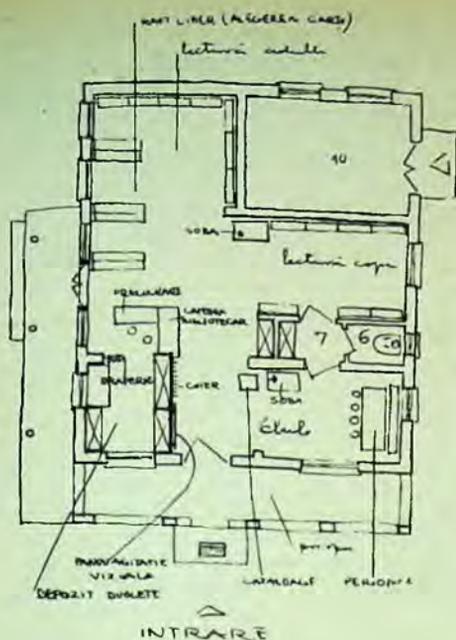
— Biblioteca nu are zonă de lectură pentru copii și nici cuier.

ÎN LEGĂTURĂ CU CLASIFICĂRILE DIN FIȘELE TIPĂRITE

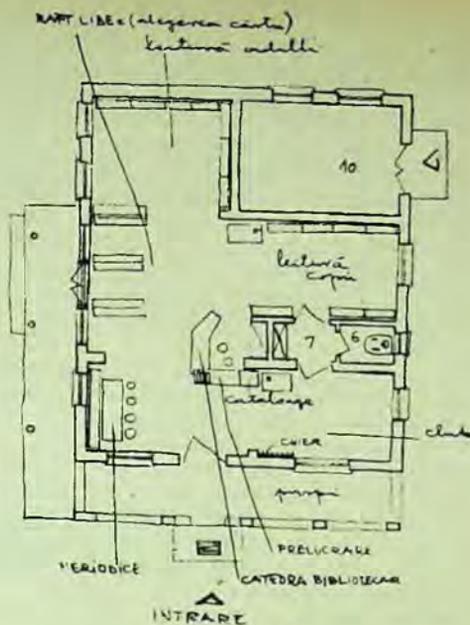
În numărul 9 din 1963 al revistei „Călăuza bibliotecarului” s-a publicat articolul în legătură cu fișele tipărite, de Elvira Lengyel, în care se scoteau în evidență unele greșeli și neconcordanțe de clasificare în fișele tipărite de Biblioteca Centrală de Stat. Printre altele, se arată că pentru cartea Îndrumător de tehnica securității muncii la lucrări de terasamente, de ing. O. Tcaciuc, fișa tipărită nu a dat indicele de clasificare 624.13:614.8 — Securitatea muncii la lucrări de pământ. Terasamente — cum prevede manualul Clasificarea zecimală și cum a fost clasificată cartea în caseta tehnică, ci a acordat lucrării, ca indice principal, subdiviziunea: 614 — Igienă publică. Igienă socială. Ocrotirea sănătății.

Autoarea articolului arată, în continuare, că astfel de schimbări de clasificare față de indicațiile manualului ar trebui aduse în prealabil la cunoștința celor ce folosesc clasificarea, adică a bibliotecarilor și conchidea: „După părerea noastră acest procedeu nu este bun pentru orientarea cititorilor, mai ales în condițiile raftului liber”.

La articolul amintit, în numărul 10 din 1963 al „Călăuzei bibliotecarului” s-a publicat un Răspuns la articolul „În legătură cu fișele tipărite”, semnat de C. Boeru, șefa Serviciului de clasificare a B.C.S., în care se arată că „punctul de vedere al Bibliotecii Centrale de Stat privind lucrările de tehnica securității

Schema 27

Schema 28

Propunere de reamenajare. (Schemele 27 și 28)

— Amenajarea se poate face cu tot fondul expus la acces liber (Schema 27) sau cu un mic depozit-dublete. (Schema 28).

— În ambele ipoteze, se realizează perfect principiile generale expuse mai sus, după cum se poate vedea în desenele alăturate.

— Datorită spațiului mai mare, s-a prevăzut și zona de club a bibliotecii, în compartimentul intrării, unde cititorii se pot întâlni între ei fără să deranjeze celelalte activități și unde se amenajează puncte de agitație vizuală.

— Deoarece intrarea este protejată de prispă, se poate renunța la acest caz la windfang.

— În timpul verii, prispă poate servi ca spațiu de lectură, amenajându-se cu mobilier de răchită.

Arh. Nicolae Gabrielli, Paul Caravia

muncii diferă de cel al manualului de clasificare zecimală în ediția 1959", și, ca atare, se preconizează ca aceste lucrări să fie clasificate „în primul rînd la domeniul respectiv”, iar la 614.8 suplimentar.

În sprijinul acestei „poziții” autoarea aduce următorul argument: „O lucrare de tehnica securității muncii la lucrările de terasamente nu va fi căutată la raft de un muncitor care efectuează lucrări de terasamente, ci de specialistul însărcinat cu organizarea tehnicii securității muncii pe șantier (în lucrarea de față este vorba de terasamente pentru construcții civile). Acesta va fi obligat să caute complexul de lucrări care tratează problema tehnicii securității muncii începînd de la terasare și urmînd necesitățile de securitate pe care le ridică diferitele faze ale construcției, așa încît socotim logică adunarea materialului într-un singur loc”.

Credem că problemele pe care le ridică cele două articole merită să fie cercetate mai amănunțit. Să analizăm mai întîi problema clasificării materialelor în chestiune, pornind de la cazul concret.

În cel de al doilea articol nu se motivează pentru ce un muncitor care efectuează lucrări de terasamente „nu va căuta la raft” acest îndrumător, care de fapt i se adresează lui direct, de asemenea nu ni se arată cu claritate nici ce este cu acel „specialist însărcinat cu organizarea tehnicii securității muncii pe șantier” și de ce acesta ar fi obligat să caute lucrarea într-un complex de lucrări asemănătoare, precum nu se arată cu precizie în ce scop ar face acest lucru.

În *Indrumătorul* respectiv, la capitolul B. Sarcinile personalului tehnico-administrativ în domeniul protecției și tehnicii securității muncii se spune următoarele: „Aplicarea măsurilor de protecția muncii, pentru a asigura o muncă sănătoasă și fără pericole, este o sarcină atât a muncitorului care execută lucrările, cât și a aparatului tehnico-administrativ al șantierului”. În subcapitolul privind sarcinile muncitorului, la pct. c., se precizează că acesta are sarcina: „Să respecte cu strictețe normele de tehnica securității și să sesizeze șeful de echipă sau maistrului orice abatere de la ele”. În subcapitolele următoare sînt prezentate sarcinile șefului de echipă și de brigadă, ale maistrului, ale șefului de lot, de sector și de șantier. Pe lângă alte atribuții, fiecăruia dintre aceștia îi revine și o sarcină de a iniția muncitorii, în multiplele probleme ale securității muncii bineînțeles la nivelul corespunzător răspunderilor lor. Acest instructaj se face în două etape: la venirea muncitorilor pe șantier și apoi la locul de muncă al fiecăruia. În mod logic se poate presupune că cei însărcinați cu instructajul muncitorilor cunosc bine și de timp îndelungat normele de tehnica securității muncii din domeniul lor și nu au nevoie ca la fiecare nouă serie de muncitori să caute la bibliotecă *Indrumătorul*; mai probabil că au un exemplar în biblioteca lor personală, fiind vorba de o sarcină profesională de lungă durată. Cel care ar avea nevoie să-și împropăteze din cînd în cînd cunoștințele învățate în timpul instructajului, este desigur muncitorul. El va căuta deci, în mod frecvent, cartea în rafturile bibliotecii. De altfel, răsfoind cartea, se poate vedea că ea se adresează foarte adeseori direct diferitelor categorii de muncitori de pe șantier.

Avînd în vedere că normele tehnice de securitatea muncii sînt strîns împlinite cu înseși normele tehnice de muncă, colectivul care a întocmit ediția din 1959 a manualului românesc de clasificare zecimală a socotit că astfel de îndrumătoare privind tehnica securității muncii este mai potrivit să fie clasificate în principal la domeniul respectiv, în relație cu indicele 614.8, iar la acesta suplimentar.

Colectivul a luat această hotărîre, în primul rînd pe baza analizei cuprinsului acestei categorii de cărți, făcută așa cum s-a arătat mai sus. În al doilea rînd, apreciîndu-se că aceste cărți vor fi căutate în bibliotecii de muncitori și eventual de instructorii lor, colectivul a socotit că — în condițiile accesului liber la raft — aceștia vor căuta îndrumătoarele la domeniul tehnicii respective, adică la 624 — Construcții. Lucrări de pămînt, Terasamente —, unde le vor găsi alături de celelalte cărți din domeniul activității lor profesionale și nu se vor gîndi probabil să le caute în domeniul Medicinii, la subdiviziunea Igienă publică.

Pentru o bibliotecă care nu așează cărțile în raft după conținut, cum e și B.C.S., este indiferent care din cei doi termeni ai unui indice compus prin relație este apreciat ca principal, cartea va fi găsită în catalog, oricum ar căuta-o cititorul, ea figurînd în amîndouă locurile; în bibliotecile în care cărțile sînt orînduite sistematic, în vederea consultării lor la rafturi — și indicația din manual are în vedere tocmai această situație — indicele principal are o importanță deosebită, deoarece el determină locul unde se va afla cartea în raft, iar la alegerea acestui loc modul de a gîndi al cititorului trebuie să joace un rol hotărîtor.

În al treilea rînd, ținem să menționăm că în alegerea indicelui principal pentru îndrumătoarele de tehnica securității muncii, colectivul redacțional al manualului a fost influențat de modul cum aceste materiale sînt clasificate de Institutul de Documentare Tehnică (I.D.T.), care are o mare experiență în clasificarea lucrărilor de tehnică și al cărui reprezentant în colectiv a avut sarcina să pregătească materialul pentru clasa 6 Tehnică. De altfel reprezentantul B.C.S. în colectiv a fost de acord cu această soluție dată problemei. Să presupunem totuși că soluția dată nu ar fi cea mai potrivită (și în stabilirea acestei aprecieri rolul decisiv l-ar putea avea rezultatul unei cercetări pe teren în bibliotecile care au introdus accesul liber la raft). Să presupunem, de asemenea, că manualul respectiv prezintă unele deficiențe reale. Se pune atunci problema cum să se rezolve corectura și completarea diferitelor greșeli și lipsuri care se pot sesiza în manualul de clasificare zecimală, în așa fel încît acestea să nu provoace greutăți și incurcături în munca bibliotecarilor. În ambele articole se spune, în mod deschis, că necomunicarea prealabilă către bibliotecii a unor schimbări de clasificare în fișele tipărite față de indicațiile preconizate în manualul de clasificare „crează confuzii”.

Socotim că eventualele modificări de clasificare nu trebuie hotărîte de o singură persoană sau de o singură bibliotecă. Manualul românesc de clasificare zecimală a fost conceput să înlesnească o clasificare unitară pentru diferitele bibliotecii de masă și, în anumite domenii (1 M, 3 C, etc), chiar pentru marile bibliotecii și servicii de documentare, de aceea în colectivul său redacțional au fost

reprezentate mai multe biblioteci și institute de documentare. Dacă se dorește ca această unitate să se păstreze și pe mai departe, credem că ar fi necesar ca îndreptările și completările ce se impun să fie aduse ediției actuale a manualului, pînă la întocmirea unei noi ediții, să fie hotărîte de o Comisie de clasificare în care să se discute fiecare caz în parte, iar deciziile acestei comisii să fie publicate în revista „Căluța bibliotecarului”.

Este mai mult ca probabil că din dezbaterile unei astfel de comisii, compusă din reprezentanți ai unor biblioteci și institute de documentare cu multă experiență în munca de clasificare, vor ieși soluțiile cele mai bune pentru problemele de clasificare ce se vor ridica.

Ioan Lupu

Tribuna BIBLIOTECARULUI

PĂRERI ȘI SUGESTII DESPRE MINIMUM DE TEHNICĂ DE BIBLIOTECĂ

În afara articolelor publicate de revista noastră pe această temă, au mai fost trimise o serie de scrisori Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, care cuprind, de asemenea, recomandări și propuneri privind conținutul și formulările textului ce va alcătui noul „Minim”. Majoritatea acestor scrisori abordează problemele arzătoare ale bibliotecilor din țara noastră, multe dintre ele încă nerezolvate. Se remarcă, îndeosebi, satisfacția bibliotecarilor pentru grija acordată prin noul „Minim” muncii tehnice de bibliotecă, mai cu seamă în bibliotecile din mediul rural și în bibliotecile care dispun de un fond restrîns de publicații, cit și preocuparea autorilor lucrării pentru găsirea unor forme de tehnică de bibliotecă mai simple, mai eficiente și cu randament calitativ mai bun.

Prima mare categorie de probleme în discuție se referă la operațiile legate de procurarea, prelucrarea, evidența și împrumutul cărților. Atenția față de aceste aspecte este ecoul dorinței bibliotecarilor de a avea o evidență precisă și unitară, de a folosi aceleași procedee tehnice de bibliotecă, de a asigura o bună păstrare a colecțiilor de cărți.

Biblioteca regională Galați propune introducerea unui aliniat la capitolul Completarea fondului de publicații, în care să se prevadă obligativitatea întocmirii procesului verbal de recepție, tocmai pentru a se urmări inventarierea cărților primite și pentru descărcarea sumelor cheltuite la contabilitatea care a făcut plata. De la această bibliotecă vine și sugestia de a se trece numărul de inventar pe foaia de titlu a cărții, în colțul din stînga jos, deasupra datelor de apariție. Același număr de inventar să fie transcris și pe verso fișei catalogului alfabetic. Aceasta este și părerea colectivului Bibliotecii regionale Oltenia, care evidențiază necesitatea notării numărului de inventar și în interiorul cărții, la o anumită pagină, pentru a se putea identifica lucrarea în cazul că foaia de titlu se pierde.

O altă problemă la care majoritatea bibliotecilor regionale răspund într-un fel sau altul este aceea a ștampilării publicațiilor. Bibliotecile regionale Argeș, Banat, Crișana, Galați sînt de părere că orice publicație trebuie ștampilată potrivit „vechilui sistem” și nu sînt de acord cu „simplificări” în această direcție. Dintre cele patru biblioteci

care abordează această problemă, numai cea din Oradea aduce argumente și anume: în foarte multe cazuri, foaia de titlu se uzează și cade, făcând astfel imposibilă stabilirea apartenenței cărții la o bibliotecă, chiar dacă nu se constată tendințe de sustragere. Se propune, în schimb, o „simplificare“, adică „o ștampilă de metal de formă ovală la dimensiunea 2X1 cm“.

Două biblioteci regionale (Brașov și Galați) au păreri cu totul diferite despre semnul de autor. Bibliotecarii de la Brașov apreciază ca absolut necesară menținerea lui pentru așezarea cărților în raft. Cei din Galați sint „întru totul de acord cu autorii [noului „Minim“] de a se renunța la indicele de autor la această categorie de biblioteci [mici]“, din considerentul că „acesta nu era folosit și nici nu este prea util“. Tot ei cer să se precizeze în textul noului „Minim“ că „ziarele și revistele nu se înregistrează în registrul inventar“. Astfel, se va atrage atenția asupra renunțării la o practică veche și se va sublinia prevederea din proiectul noului „Minim“ de a nu se inventaria colecțiile de periodice.

În legătură cu așezarea cărților, același colectiv din Galați sugerează ideea publicării, în anexă, a unui tabel care să servească la orientarea așezării în raft a cărților pentru copii. Se apreciază ca binevenite tabelele propuse de autori pentru așezarea cărților în raft și tabelele de clasificare zecimală.

Unii dintre autorii scrisorilor iau poziție și în privința registrului de mișcare a fondurilor de cărți. Bibliotecarii din Oradea optează pentru simplificarea lui. Dacă, totuși, va fi desființat, ei propun (alături de colegii lor din Galați) introducerea unor pagini speciale în registrul inventar, care să oglindească mișcarea fondului de cărți din acest registru. Astfel s-ar asigura o evidență centralizată mai clară și mai ușor de ținut asupra mișcării fondului de cărți. Biblioteca regională Brașov susține obligativitatea menținerii R.M.F. ca document pentru aprecierea mărimii fondului de publicații, a componenței lui, a ieșirii cărților etc.

O altă problemă abordată în numeroase scrisori primite din toate colțurile țării este aceea a publicațiilor cu caracter temporar. Colectivele bibliotecilor regionale Argeș, Banat, Brașov, Crișana etc. nu sint de acord cu delimitarea dată acestei noțiuni în proiectul noului „Minim“, din considerentul că numeroase lucrări pentru învățământul ideologic, broșurile privind anu-

mite aniversări, ghidurile turistice etc. sint materiale documentare de importanță permanentă. Cităm: „Trebuie găsit un criteriu sigur după care bibliotecarii să poată aprecia publicațiile cu caracter temporar“ (Crișana) „pentru a nu da naștere la confuzii și interpretări personale“ (Brașov). Biblioteca regională Galați, din contră, propune eliminarea din textul noului „Minim“ a articolelor referitoare la această problemă, deoarece am avea de-a face cu „o evidență dublă, care a dispărut de mult din practica bibliotecilor“. Argumentele în favoarea acestei idei sint următoarele:

1. apariția „din ce în ce mai rar“ a publicațiilor cu caracter temporar; (!?)

2. pentru bibliotecile comunale și sătești se achiziționează un număr restrâns de exemplare din aceste publicații, „de regulă 1—2 exemplare, care pot fi inventariate în registrul inventar de bază“ (!);

3. „broșurile cu caracter temporar ajung în comune în cantități suficiente nu prin sistemul bibliotecilor, ci achiziționate de diferite organizații de masă“;

4. „pentru unele broșuri, nu toți bibliotecarii pot stabili caracterul lor temporar“.

Importanța mînuirii și gestionării publicațiilor este obiectul scrisorii Bibliotecii regionale Hunedoara. Iată, în esență, propunerile acesteia: „Am dori ca, în viitorul Minimum de tehnică de bibliotecă, să se arate, pe baza legilor în vigoare, cum se urmăresc cititorii restanțieri, cititorii plecați din localitate și cum se recuperează cărțile pierdute de cititori“. Se socotesc necesare aceste precizări din motivul că „orice lucrător nou încadrat în aceste categorii de biblioteci se documentează ușor chiar din momentul începerii activității în toate problemele muncii de bibliotecă“.

În această chestiune, alte biblioteci regionale vin cu completări: scoaterea cărților din inventar să se facă numai după ce s-a obținut decizia de scădere din partea forului tutelar (Galați); în cazul că o carte pierdută se recuperează printr-un exemplar cu același titlu, acesta să primească același număr de inventar cu cel al exemplarului pierdut (Banat); să se indice metoda cea mai operativă de verificare a gestiunii (Banat); să se precizeze că cititorul are obligația de a prezenta la înscriere două cărți poștale (Oltenița) etc.

O altă categorie de observații se referă la activitatea bibliotecilor, la înscrierea și servirea cititorilor, la organizarea filialelor, la evidența activității cu cartea.

Biblioteca regională Crișana, de exemplu, propune ca noile fișe de cititor ale elevilor să fie întocmite în luna septembrie pentru durata anului școlar și nu la 1 ianuarie, dat fiind că elevii trec dintr-o clasă în alta la 1 sau 15 septembrie. Biblioteca regională Oltenia este de părere că colecțiile de ziare formând volume de bibliotecă, precum și revistele care de asemenea alcătuiesc volume de bibliotecă trebuie să fie evidențiate la categoria cărți difuzate (în cazul consultării lor) la specialitatea respectivă (?). Colectivul de la Crișana cere să se prevadă un singur procedeu pentru aranjarea fișelor cititorilor și anume după termenul de restituire a publicațiilor, deoarece la bibliotecile care nu folosesc sistemul de așezare după termen, multe cărți rămân nerecuperate 7—8 luni de zile. Același colectiv propune așezarea separată a fișelor cititorilor copii, tot așa cum cărțile pentru copii se așează în rafturi separate.

Unii bibliotecari cer să nu se renunțe la înregistrarea frecvenței zilnice în bibliotecile filiale și să se precizeze când trebuie raportată activitatea acestor unități (zilnic, săptăminal, lunar) pentru a fi inclusă în activitatea bibliotecii de centru (Banat, Oltenia).

În sfârșit, bibliotecile regionale aduc unele precizări și propuneri privind modul de lucru cu activul obștesc al bibliotecii; organizarea arhivei bibliotecii; întreținerea și igiena cărții (Argeș); publicarea în anexă a tuturor modelelor de tipizate care sînt folosite în diverse categorii de biblioteci (Banat), precum și a principalelor hotărîri, ordine și instrucțiuni referitoare la biblioteci (Argeș).

★

Deși bibliotecile regionale au primit cite un exemplar din proiectul noului „Minim” și au avut suficient răgaz pentru a-l studia și a formula păreri esențiale, de principiu, totuși, în multe cazuri, nu s-a reușit acest lucru. În unele răspunsuri, se simte o insuficiență pătrundere în miezul problemelor, super-

ficialitate în formularea răspunsului și, mai cu seamă, lipsa unor propuneri și idei noi. Din acest punct de vedere, autorii noului „Minim” n-au avut, din păcate, prea mult de câștigat.

Se observă o oarecare incertitudine în aprecierea unor prevederi ale textului. Cu toate că se recunoaște și se subliniază ideea simplificării operațiunilor tehnice, din majoritatea răspunsurilor nu reiese aproape nici o simplificare (bineînțeles în afara unor formulări generale de felul: „se poate renunța la multe din rubricile actualului R.M.F.”). Așa cum s-a desprins și din unele articole apărute în paginile revistei, bibliotecile regionale sînt de acord în general (și în vorbe) cu simplificări — radicale chiar — iar cînd vine cazul unei probleme concrete, atunci toți consideră că e mai bine să rămînă cum a fost. Cu alte cuvinte, noul „Minim” să rămînă neschimbat cel puțin în părțile esențiale.

Este adevărat și faptul că, în general, bibliotecile sînt interesate în rezolvarea anumitor probleme pe plan local, asupra cărora nu găsesc răspunsuri precise în normele existente. Din acest punct de vedere, unele dintre ele au abordat multe și variate aspecte ale muncii tehnice de bibliotecă.

Din toate acestea, trebuie să tragem concluzia că mai sînt încă multe probleme de discutat, dar, mai ales, de rezolvat și că o serie de prevederi n-au ce căuta în „Minim”. Mai curînd ar trebui să ne gîndim la editarea unui manual al bibliotecarului, în care să fie lămurite toate aspectele nerezolvate.

În sfârșit, încă două observații: în toiul discuțiilor, multe colective ale bibliotecilor regionale au uitat complet că prevederile din „Minim” sînt norme general valabile pentru orice bibliotecă, indiferent de sistemul din care face parte. A doua: ar fi fost bine dacă bibliotecile regionale și redacția revistei noastre ar fi consultat și pe unii dintre bibliotecarii comunali și să-țesteți cu experiență îndelungată. Poate că ei ar fi lămurit mai ușor și mai repede multe dintre întrebările la care bibliotecile regionale n-au găsit încă răspuns.

Bartha Zoltan

Portret al lui Ivan Fiodorov
păstrat la Muzeul de Istorie
din Lvov

IVAN FIODOROV

TIPOGRAF UMANIST PATRIOT

La 1 martie 1564, după nouă luni și jumătate de trudă pasionată și pricepută, în tiparnița moscovită întemeiată de țarul Ivan al IV-lea, după toate probabilitățile în 1563, învățatul tipograf rus Ivan Fiodorov, căruia i se încredințase conducerea tipografiei, ajutat de Piotr Timofeevici Mstislaveț, dă la iveală un Apostol (așa a rămas denumirea prescurtată a cărții apărute sub titlul Deiania apostolska i poslaniia sobornaia i sveatogo apostola Pavla pos-

laniia); fără a socoti trei cărți „anonime” (apărute pare-se ca experiment preliminar în perioada 1553—1563), Apostolul este considerat ca opera de început a tiparului rus, prima carte cu date de apariție precizate.

Se înțelege că asemenea fapte, ale căror infiripări se ascund în negura vremilor, continuă să constituie obiectul unor perseverente cercetări menite să proiecteze o lumină cât mai clară și să contureze tot mai exact detaliile; astfel, date și ipoteze noi în legătură cu începuturile tiparului rus și locul pe care l-a ocupat tipografia de la Moscova a lui Ivan Fiodorov, sînt prezentate de B. P. Orlov în volumul VI din 1962 al culegerilor de studii și materiale Kniga editate de Camera Cărții din U.R.S.S. și de E. L. Nemirovski în volumul VII din 1962 ale aceleiași publicații (vezi și Călăuza bibliotecarului nr. 1/1963, pag. 34). Nu este exclus ca Ivan Fiodorov să fi participat și la editarea celor trei lucrări „anonime” cunoscute (o Evanghelie, o Psaltire și un Triod, atribuite tipografului Marușa Nefediev).

Ivan Fiodorov (a cărui poreclă dobîndită ulterior, Moskvitin, l-a însoțit în peregrinările sale, atestînd o dată mai mult permanența idealurilor și atitudinii sale patriotice) a fost o figură cu adevărat remarcabilă. Era un om de cultură și pregătire temeinică, multilaterală: gravor fin și sigur, el și-a confecționat literele și vinetele după izutite desene proprii; tipograf iscusit, a utilizat procedee inovatoare — de pildă în tehnica imprimării policrome (negru-roșu cu o singură matriță), fiind totodată priceput în ale legătoriei; bun cunoscător al limbii, lucrările sale — îndeosebi postfețele scrise de el — vădesc un stilist subtil. Toate acestea s-au răsfrînt asupra reușitei Apostolului din 1564 care se distinge prin calitatea imprimării, frumusețea literelor și vinetelor, corectitudinea rîndurilor și paginației, o limbă mult eliberată de arhaisme etc.

Dar Ivan Fiodorov nu a fost numai un abil meseriaș (în Ruskii pervopecatnik Ivan Fiodorov Moscova, 1955, K. Osipov citează un episod unde, în căutare de resurse, îl găsim în 1583 la Cracovia semnînd un contract prin care se angajează să toarne un tun de aramă pentru Ștefan Bathory!), ci totodată un caracter generos și robust care a știut să înfrunte cu admirabilă și pilduitoare dîrzenie vicisitudinile vremurilor și loviturile soartei, animat de conștiință și mărturisită pasiune pentru răspîndirea luminii cuvîntului scris. Nevoit să emigreze din cauza intrigilor boierilor și clerului se stabilește în Lituania, dar partizanii uniunii cu Polonia obțin închiderea tipografiei slave și drept urmare, în 1572 — refuzînd perspectiva ademenitoare a unei vieți tihnice, ca preț al renunțării la vocația ce-l anima — se află la Lvov unde, cu mari eforturi, întemeiază o nouă tipografie (în care tipărește printre altele, — lucrare cu caracter laic, — o gramatică a limbii ruse); în 1575, lăsînd tipografia din Lvov în grija fiului său (numit tot Ivan Fiodorov), intră în slujba prin-

țului Konstantin Ostrojski, înființind în 1580 o tipografie la Ostrog, și tipărind în luna august a anului următor Biblia în limba slavonă (este interesant de notat versiunea, amintită și de K. Osipov în lucrarea mai sus citată, după care, în căutare de manuscrise pentru pregătirea ediției Biblii de la Ostrog Ivan Fiodorov ar fi călătorit prin Turcia și Tara Românească, unde tiparul cunoștea o intensă înflorire — Macarie tipărise deja în 1508 Liturghierul său). Pentru a înțelege adevărata semnificație a operei lui Ivan Fiodorov, aceasta trebuie neapărat încadrată în contextul istoric cînd tipărirea de carte slavă — laică sau religioasă — pentru ruși, ucrainieni, bieloruși avea sensul păstrării și afirmării existenței naționale periclitată de presiunile panilor polonezi, exercitate cu ajutorul catolicismului sau lutheranismului. Înfruntînd eroic lipsa de înțelegere și sprijin și grave dificultăți bănești, Ivan Fiodorov se îmbolnăvește la finele anului 1583 și moare în apropiere de Lvov.

În oceanul celor cinci miliarde de tipărituri editate anual în civilizația contemporană, se revarsă izvoarele firave dar nestăvilite pornite de opera unor premergători ca Gutenberg, Macarie, Fiodorov.

Ghedeon Stoicescu

ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI

Cu ocazia împlinirii, la 1 martie 1964, a 400 de ani de la tipărirea primei cărți ruse cu data de apariție precisă, Editura „Nauka” a pregătit, sub auspiciile Academiei de științe a U.R.S.S., lucrarea în două volume 400 de ani ai tiparului rus. Primul volum, dedicat istoriei cărții în Rusia de la Ivan Fiodorov și pînă la Revoluție, cuprinde un bogat material teoretic la dezvoltarea tiparului în Rusia, Ucraina, Bielorusia, Georgia și Asia de Mijloc. Volumul al doilea urmărește evoluția producției editoriale în perioada sovietică, producție care însumează 1748 000 de titluri față de totalul de 550 000 de titluri de cărți tipărite în 353 de ani înainte de Revoluție. Volumele cuprind numeroase ilustrații.

Conform unui decret al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., Institutul unional de informare științifică și tehnică (VINITI) a organizat în anul 1963 o serie de cursuri pentru documentaliști. Dintre acestea, amintim un curs pentru conducătorii institutelor centrale de documentare cu durata de 10 luni, pentru ingineri care deservește mașinile electronice de prelucrare a datelor de la institutele centrale și regionale de informare științifică.

Recent, Asociația bibliotecarilor din Jugoslavia a publicat primul REPERTORIU AL BIBLIOTECILOR DIN JUGOSLAVIA (Biblioteke u Jugoslavjy, Beograd, 1962). În repertoriu sînt incluse toate bibliotecile științifice și publice, cu un fond de peste 500 volume și bibliotecile speciale cu peste 250 volume. Pentru fiecare

bibliotecă se indică denumirea exactă, adresa, data înființării, profilul colecțiilor etc.

Folosind o nouă tehnică de microfilmare, se poate obține o reducere considerabilă a dimensiunii imaginii documentelor microfilmate. Astfel, o carte de 400 de pagini, poate fi repro-

dusă prin noul procedeu, pe o suprafață de numai 2,5 cm². Pe o microfîșă de format standard (12,5×7,5 cm), prin noul procedeu se pot reproduce 30 de cărți de cite 400 de pagini, adică 12 000 de pagini, în loc de 128 de pagini cite se pot reproduce prin procedeele obișnuite.

O COLECȚIE DEOSEBIT DE UTILĂ

În colecția „Probleme de bază ale teoriei marxist-leniniste“ (Editura politică) au apărut o serie de broșuri destinate celor care studiază în învățământul de partid. Prezentăm câteva din ele.

MANOLESCU, C. și SPORNIC, A. *Modul de producție socialist. Victoria definitivă a socialismului în Republica Populară Română*. Buc., Editura politică, 1963, 56 p.

Lucrarea înfățișează principalele trăsături ale modului de producție socialist, oprindu-se asupra următoarelor probleme: proprietatea socialistă și formele ei, scopul producției socialiste, dezvoltarea planificată a economiei naționale, munca în socialism, creșterea neîncetată a productivității muncii, repartitia după muncă, reproducția socialistă lărgită. De asemenea, autorii tratează pe larg problema importanței victoriei definitive a socialismului pentru dezvoltarea socială, politică și economică a țării noastre, a schimbărilor care au avut loc în structura socială și despre unitatea moral-politică a oamenilor muncii din țara noastră. În ultima parte a lucrării este prezentat programul desăvârșirii construcției socialiste elaborat de Congresul al III-lea al P.M.R.

HUTIRA, E. și DINU I. *Baza tehnică-materială a socialismului. Industrializarea socialistă în R.P.R.* Buc., Editura politică, 1963, 48 p.

Broșura prezintă învățătura marxist-leninistă despre baza tehnică-materială a socialismului, rolul industrializării socialiste în crearea și dezvoltarea acestei baze, politica P.M.R. de industrializare socialistă a țării, precum și sarcinile trasate de Congresul al III-lea al P.M.R. în direcția dezvoltării bazei tehnico-materiale a socialismului în țara noastră. Numeroase cifre ilustrează problemele prezentate. Este arătat modul în care Partidul Muncitoresc Român, pornind de la tezele fundamentale ale învățăturii marxist-leniniste cu privire la rolul industriei în construirea noii orânduiri sociale, și ținând seama de condițiile concrete din țara noastră, a realizat cu consecvență politica de industrializare a R.P.R.

POPESCU, M. *Politica P.M.R. de întărire a alianței muncitorești-țărănești și de dezvoltare a agriculturii socialiste*. Buc., Editura politică, 1963, 56 p.

Autorul relevă importanța pe care o acordă marxism-leninismul alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare.

Este subliniată ideea că numai alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, sub conducerea proletariatului și a partidului său revoluționar constituie forța socială capabilă să răstoarne dominația claselor exploatare și să înlăture transformarea revoluționară a societății.

Partidul Muncitoresc Român aplicând în mod creator învățătura marxist-leninistă cu privire la construirea socialismului la sate, a îndeplinit cu succes sarcina cea mai grea și mai complexă a perioadei de trecere de la capitalism la socialism — transformarea socialistă a agriculturii. Victoria relațiilor socialiste de producție în agricultura țării noastre a cimentat și mai mult alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare.

În continuare, sînt prezentate sarcinile trasate de partid în domeniul dezvoltării agriculturii socialiste și creșterii producției agricole, insistîndu-se asupra necesității întăririi continue a relațiilor socialiste de producție, a orientării spre o dezvoltare intensivă și multilaterală a producției agricole, spre îmbinarea armonioasă a diferitelor ramuri de producție în funcție de condițiile concrete din fiecare unitate agricolă socialistă.

CERNEA, MIHAIL. *Materialismul dialectic și istoric — concepția despre lume a partidului marxist-leninist*. Buc., Editura politică, 1963, 72 p.

Autorul abordează tezele de bază ale materialismului filozofic marxist — ale dialecticii materialiste și ale materialismului istoric.

După o succintă prezentare a caracterului științific al concepției marxist-leniniste despre lume, lucrarea se oprește asupra problemelor esențiale cu privire la materialitatea lumii, formele de mișcare ale materiei, materie și conștiință.

În continuare, se prezintă învățătura marxist-leninistă cu privire la legile cele mai generale ale dezvoltării lumii obiective și teoria cunoașterii ei.

Ultima parte a lucrării se ocupă de obiectul materialismului istoric. În încheiere, autorul subliniază însemnătatea însușirii de către toți oamenii muncii a concepției despre lume a partidului revoluționar al clasei muncitoare.

Elena Badiu Aparaschivei

VIANU TUDOR. *Studii de literatură universală și comparată*. Ediția a II-a revăzută și adăugită. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1963. 668 p.

Apărute întâia oară în 1960, într-un volum de 250 pagini, *Studiile de literatură universală și comparată* sînt, în ediția de care ne ocupăm, amplificate pînă la dimensiunea impresionantă a 650 pagini, cuprinzînd, pe lîngă sumarul inițial, toate lucrările din ultimii 15 ani ale autorului, consacrate literaturilor străine, raporturilor dintre ele sau cu literatura romînă, firesc reunite aci în matca unor preocupări comune. Luînd în discuție teme din întreaga dezvoltare a literaturii europene, din antichitate pînă în epoca modernă, autorul le supune unei metode de interpretare unitare, care pune mereu în relație faptul literar cu configurația economică, politică și socială care l-a generat și l-a favorizat, cercetînd temeiurile „influențelor literare” concepute ca „alianțe ideologice” determinate și necesare. „Istoria literară — spune acad. Tudor Vianu definind rolul comparatismului — nu se poate dispensa de studiul influențelor, dar acestea trebuie înțelese de fiecare dată ca forțe active ale unui anumit moment istoric” (Renaștere și antichitate, p. 37). Un principiu geamăn este aplicat și valorificării moștenirii literare în studiile și monografiile închinete unor scriitori și gînditori ca Goethe, Schiller, Voltaire, Stendhal, Cervantes sau Dostoievski: „Marii scriitori nu sînt „stele fixe”, ci reputații în devenire, și asigurarea transmisiunii lor nu este posibilă decît prin lucrarea de reconsiderare a lor, din unghiul propriu al fiecărui stadiu din dezvoltarea societății și al fiecărei epoci de cultură. (Prefață, p. 5—6).

Deși îl poate intimida în primul moment pe nespecialist, prin complexitatea problemelor abordate, prin erudiție și prin aria imensă pe care o cuprinde în timp și spațiu, cartea acad. Tudor Vianu este accesibilă fiecărui cititor din marile public care a parcurs cît de cît operele literaturii universale. Claritatea și echilibrul expunerii, grija de a explica anumite noțiuni de teorie și istorie literară, darul de povestitor vădit în capitolele închinete vieții unui scriitor sau altul, fac atrăgătoare și adeseori pasionantă lectura acestui volum de înaltă ținută științifică. Familiarizînd publicul romînesc la un nivel superior cu figurile proeminente ale literaturii universale, îl învață totodată să gîndească metodic asupra faptelor de literatură și constituie astfel o excelentă introducere în filozofia culturii. De asemenea, prin articolele referitoare la literatura romînă (Receptarea antichității în literatura romînă, Eminescu și Shakespeare, Caragiale în literatura lumii, Tudor Arghezi și innoirea lirismului european, Mitul prometeic în literatura romînă etc.) deschide noi orizonturi cititorului și contribuie la integrarea și studierea scriitorilor noștri în perspectiva literaturii universale.

Un bogat indice de autori, artiști și opere (întocmit de Nadia Lovinescu) face posibilă aflarea rapidă și sistematică a unor puncte de reper în vastitatea materialelor examinate.

Volumul apare astfel ca un prețios instrument de informare și de îmbogățire a minții, și totodată, de educare în spirit umanist prin concluzia (subliniată de altfel de autor în prefață) care se impune din cercetarea relațiilor între diferitele literaturi naționale și anume, „unitatea valorilor culturii progresiste ale omenirii”.

Liliana Țopa

Două cărți pentru cei mici. ALMAȘ, DUMITRU. *Vânătoarea lui Dragoș.* Buc., Editura tineretului, 1963, 40 p.; ALMAȘ, DUMITRU. *Fluierașul și alămîia.* Buc., Editura tineretului, 1963. 46 p.

Împletind firul legendei cu cel al adevărului istoric, apelînd la puterea de înțelegere a celor mici, scriitorul le atrage participarea la acțiunea cărților sale.

În prima povestire asistăm cu emoție la luptele romînilor conduși de Dragoș împotriva tătarilor, la moartea cățelușei Molda și a Zimbrului fioros răpus de mina voievodului maramureșean, ne bucurăm de faptul că Ștefan, unul din oștenii veniți din Maramureș, va întîlni pe frumoasa Draga, fiica prisăcarului Ițcu, se va îndrăgosti de ea și după alungarea oamenilor lui Hantătar va dura gospodărie harnică în ținutul eliberat, ce se va numi Moldova.

Lectura este plăcută, antrenantă, faptele se succed cu repeziciune țînd continuă atenția, iar stilul curgător asigură reușita acestei povestiri. Păcat, însă că autorul folosește unele expresii necunoscute micilor cititori, ca: „munții silhii”, „boncăluire de zimbru”, „valurile din bulboană”, „otrocolit locul”, „chiup”, „darn” și altele care vor pune în încurcătură chiar și pe buni.

Acțiunea celei de a doua cărți *Fluierașul și alămîia*, este legată de marile evenimente petrecute în vremea răscoalei țărănești din 1784, de sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan. Doi copii, Onuț Todea și Jarai Mikloș devin prieteni și tovarăși de drum.

În călătoria lor se întîlnesc cu „răscoala”. Fii de țărani, cunoscînd suferințele acestora, devin ei înșiși participanți la acțiunile răsculaților.

Dorința copiilor era să ajungă la Horia, să-l ajute după puterile lor. Onuț să-i cînte din fluier iar Jarai să-i dăruiască „alămîia miraculoasă” care îl va feri de furia boierilor.

Dar răscoala a fost înăbușită și alături de ceilalți moși vor cunoaște și ei amărăciunea înfrîngerii și răzburarea asupritorilor.

Ilustrațiile lui C. Baciuc la prima carte și cele semnate de Roni Noel la a doua, sînt adecvate textului, reușite artistic, completînd armonios înțelegerea povestirilor.

G. Maxutovici

GIOSUE, CARDUCCI. *Scrieri alese.* Poezii traduse de Tudor George și Barbu Solacolu. Proză tradusă de Nina Façon. Studiu introductiv și note de Nina Façon. Buc., Editura pentru literatură universală, 1964. XXXIV + 532 p.

„Eu nu sînt de profesiune poet, nici literat (...) sînt de profesiune om: (...) scriu (...) atunci cînd gîndul mi se impune ca un adevăr ce vrea să fie scos la lumină” spunea Giosuè Carducci, poetul Italiei, care a rămas pentru epoca de la sfîrșitul Risorgimentului și al romantismului în istoria culturii acestei țări ultimul reprezentant al intelectualului militant, poetul-cetățean pentru care arta scrișului se confunda cu menirea de tribun.

Născut în 1835 la Valdicastello în Toscana, fiu al unui medic carbonar urmărit de poliția ducatului, Carducci a învățat întîi la Florența, apoi la Școala Normală Superioară din Pisa.

Din anul 1860, pînă aproape de moarte (1907) Carducci și-a îndeplinit, timp de patru decenii, pe lîngă misiunea de poet, pe aceea nu mai puțin nobilă de dascăl, în calitate de profesor de literatură italiană a Universității din Bologna. Carducci a fost și un strălucit critic și teoretician literar ale cărui articole și cuvîntări despre marii scriitori constituie o istorie aproape completă a literaturii țării sale. Studiarea poeziei secolului al XIII-lea, puțin cunoscută pînă la el, precum și cele cinci discursuri *Despre dezvoltarea literaturii naționale* au constituit contribuții de seamă la cunoașterea evoluției literaturii italiene.

Anticlerical și democrat, de un democratism livresc care explică inconștența lui, Carducci a fost însă întotdeauna sincer cu sine însuși, loial în toate acțiunile sale și un anti-conformist prin temperament. Urînd tirania ca orice iubitor al clasicilor, democratismul poetului a continuat linia laică și progresistă a Renașterii și a iluminismului în condițiile Italiei naționale.

Poet-cetățean, romantic revoluționar, care a transpus în poezie durerile și bucuriile vremurilor sale, Carducci a încredințat deopotrivă versului, sentimentele sale întîme, iubirea, dragostea de natură, teania de moarte pe care nu o considera însă

decit momentul reintegrării în ciclul neîntrerupt al vieții.

Volumul de față, bogat prin diversitatea sa, are darul de a oferi cititorilor o imagine aproape completă asupra personalității multilaterale și complexe a poetului.

Prima parte a cărții, închinată poeziei, conține selecțiuni din marile cicluri reprezentative ale creației lui Carducci: *Juvenilia* (1850—1860), *Levia Gravia* (1860—1871), *Iambi și Epode* (1867—1879), *Rime Noi* (1861—1887), *Ode Barbare* (1877—1889), *Rime și Ritmi*, apărută în același an cu a treia serie a odelor.

Secțiunea de proză a volumului include discursuri consacrate dezvoltării literaturii naționale precum și alte articole, studii și polemici legate de evenimentele social-politice și culturale ale țării și timpului său.

Deși răsplătit cu premiul Nobel puțin înainte de moarte, Carducci s-a stins din viață singur, trist, chinuit de boală.

Dar timpul a arătat că poetul care a preamărit încrederea în om și în viitorul său, a dobândit locul ce i se cuvenea în prețuirea generațiilor următoare.

Cristina Petrescu

*

Prof. V. VELICAN, ing. AT. CIOR-LĂUȘ, ing. A. SALUNTAI. *100 întrebări și răspunsuri privind cultura cerealelor*. Buc., Editura agro-silvică. 1964. 120 p.

Editura agro-silvică a inițiat încă din anul 1963 tipărirea unei serii de lucrări de popularizare în cadrul căreia prezentarea diferitelor teme se face sub formă de întrebări și răspunsuri.

Conținutul științific bogat al acestor broșuri, bazat pe cele mai noi rezultate obținute în țara noastră, este redat la nivel accesibil maselor largi de colectivități.

În cadrul acestei serii s-a prevăzut apariția în primă etapă a mai multor broșuri în sprijinul dezvoltării unor sectoare de bază ale agriculturii cum ar fi: cultura cerealelor, cultura plantelor tehnice, cultura legumelor, cultura pomilor, cultura viței de vie, medicina veterinară ș.a.

Avîndu-se în vedere ponderea mare pe care cerealele trebuie s-o aibă în structura culturilor (grâu și porumb în special) șirul broșurilor din seria amintită a fost inaugurat prin tipă-

rirea în luna ianuarie 1964 a primelor titluri, printre care se numără și lucrarea *100 întrebări și răspunsuri privind cultura cerealelor*, care cuprinde probleme legate de cultura grâului, porumbului, secarei, orzului, ovăzului și sorgului.

În broșură se dau indicații practice privind lucrările de pregătire a terenului pentru grâu, cînd este cultivat după plante recoltate vara sau toamna, care sînt îngrășămintele și în ce cantități se aplică în diferitele condiții de climă și sol, ce lucrări de îngrijire se aplică culturii de grâu toamna, iarna și primăvara etc.

Cu privire la porumb, cititorul primește lămuriri în legătură cu: repartizarea celor mai potriviți hibrizi dubli care vor da cele mai bune rezultate în funcție de zona pedo-climatică; lucrările ce se aplică solului; stabilirea densității optimă de semănat; cantitatea de sămință, la hectar ș.a.

Ca element nou, lucrarea cuprinde indicații prețioase cu privire la modul de folosire a substanțelor chimice (ierbicide) în combaterea buruienilor, eficacitatea lor și dozele cele mai potrivite.

În legătură cu agrotehnica sorgului, cititorul găsește indicații practice care se referă la lucrările cerute de sol și de plantă pentru obținerea de recolte mari la hectar în vederea asigurării bazei furajere.

Desigur că lucrarea nu epuizează toate problemele legate de cultura principalelor cereale. Cititorii vor avea noi întrebări ca urmare firească a introducerii soiurilor noi de cereale cu o productivitate sporită la ha., a folosirii pe scară largă a îngrășămintelor chimice etc.

Pentru a răspunde necesităților practicii agricole în continuă dezvoltare, Editura agro-silvică va urmări atît reluarea — la nivelul ultimelor rezultate obținute — a problemelor atinse în seria lucrărilor „100 întrebări și răspunsuri”, precum și extinderea tematicii acesteia asupra altor sectoare de bază ale agriculturii.

Bibliotecarii pot folosi această lucrare, ca și celelalte care vor fi editate, pentru organizarea diferitelor acțiuni de masă (consfătuiri cu cititorii, concursuri „Cine știe, câștigă” etc.), recomandînd-o totodată colectivităților ca material de informare asupra celor mai importante probleme de agrozotehnie.

Gh. Pall

ȘTEFAN GHEORGHIU ÎNFLĂCĂRAT MILITANT REVOLU- TIONAR AL CLASEI MUNCITOARE (1879 — 1914)

S-a născut la 15 ianuarie 1879, în familia unui muncitor dulgher din Ploiești. De foarte tânăr a intrat în mișcarea muncitorească, căreia i-a dedicat întreaga sa viață și activitate.

Propagandist și organizator neobosit, Ștefan Gheorghiu a adus o contribuție deosebită la organizarea și luminarea proletariatului din țara noastră. A luptat pentru organizarea muncitorilor în sindicate bazate pe principiul de clasă, pentru refacerea P.S.D.; a luat atitudine hotărâtă împotriva participării României la cel de al II-lea război balcanic, făcând parte din grupul care a redactat cunoscutul manifest *Război războiului*; a sprijinit și a încurajat lupta grevistă a muncitorilor, demascând, în același timp, exploatarea cruntă la care erau supuși muncitorii, în special cei din regiunile petrolifere și din porturi. Orator talentat, devotat pînă la sacrificiu clasei din care făcea parte, a fost prezent întotdeauna acolo unde muncitorii aveau mai multă nevoie de cuvîntul său înflăcărat.

Persecuțiile suferite din partea organelor de represiune burghezo-moșierești, deseale arestări și trimiteri la urmă i-au agravat boala căpătată în anul 1907 în închisoare. A murit la 6 martie 1914, în spitalul Filaret, din București.

Anul acesta la propunerea Consiliului Mondial al Păcii se sărbătoresc, pe plan mondial, 150 de ani de la nașterea lui Taras Sevchenko, marele poet ucrainian.

Născut la 9 martie 1814, în satul Moring, ținutul Zvenigorod, gubernia Kiev, într-o familie de țărani iobagi, Taras Grigorievici Sevchenko a cunoscut asprimea vieții dusă de țărănimia rusă în vremea țarismului. Rămînînd orfan din copilărie el a fost silit să-și croiască drum în viață în condițiuni neînchipuit de grele și potrivnice. A fost, rînd pe rînd, cioban la un popă, ucenic pe la diferiți zugravi, argat, apoi „kazaciok” (fecior în casă) la moșierul Enghelhardt. Carte a învățat de unul singur și mai mult pe apucate. Traiul în mijlocul oamenilor crunt exploatați, lume din care făcea parte el însuși, l-a pregătit pentru înțelegerea suferinței și pentru lupta împotriva nedreptăților de tot felul. A cunoscut din copilărie cîntecele cobzarilor despre trecutul poporului ucrainian, despre cazacii liberi de odinioară, care au înfruntat năvălirile mongolilor, turcilor și sleahțicilor polonezi, despre Bogdan Hmelnițki, despre Gonta și Jelezneak, conducătorii răscoalelor țărănești din Ucraina.

Manifestînd talent pentru pictură, moșierul Enghelhardt îl trimite la Petersburg să învețe meserie, pe lîngă niște meserii zugravi. Avea nevoie de „un pictor de casă” care să-i împodobească pereții și tavanul conacului său. Pictorul Briullov a recunoscut talentul „slugii” și, ajutat de poetul Jukovski, îl răscumpără din iobăgie. Intrînd în Academia de arte frumoase, fostul iobag a studiat sub îndrumarea lui Briullov și a fost remarcat în mai multe rînduri pentru lucrările sale. În această perioadă el se afirmă și ca poet. Publică, în 1840, culegerea de versuri *Cobzar* în care se puteau citi cîteva dintre poemele ce aveau să-l facă celebru. În *Catarina*, poem lirico-epic, Taras Sevchenko înalță un vehement protest împotriva iobăgiei; în *Ivan Pidkova*, *Noaptea lui Taras* și altele, evocă trecutul de luptă al poporului ucrainian. Un an mai tîrziu, în 1841, Taras Sevchenko publică poemul liric *Haidamacii*, inspirat din răscoala țăranilor ucrainieni din 1768 împotriva sleahței poloneze. Poetul slăvește în versuri pline de avînt vitejia poporului ucrainian.

Primele poeme ale lui Taras Sevckenko se bucură de o bună primire în cercurile democratice, ele vestind ivirea unei noi epoci în literatura ucrainiană.

Întors în ținuturile natale, Taras Sevckenko continuă să scrie poeme realiste, străbătute de suflul revoluționar. În ele își face loc ideea unei răzcoale armate împotriva țarismului. Lupta poetului împotriva iobăgiei devine tot mai deschisă. Acum scrie poemele *Vis*, ascuțită satiră la adresa țarismului, *Caucazul*, critică a politicii colonialiste a autocrației ruse, *Bulnița*, *Sluga*, *Vrăjitoarea*, baladele *Rusalca* și *Garofița*, în care cîntă situația grea a femeii, într-o societate rău întocmită.

Convins că lupta împotriva țarismului și a autocrației trebuie dusă și pe alte căi, nu numai prin poemele denunțătoare și acuzatoare, Taras Sevckenko intră, în 1846, în rîndurile organizației politice secrete anti-iobăgiste „Societatea Sf. Kiril și Metodie”, din Kiev. Un an mai târziu, la 17 aprilie 1847, Taras Sevckenko a fost arestat, anchetat și condamnat în grabă. „Judecînd după spiritul și cutezanța sa — scrie contele Orlov, din secțiunea a III-a a jandarmeriei țariste — care depășesc orice limită, el trebuie socotit unul dintre cei mai de seamă criminali”. Contele a propus, pentru vina de a fi scris „poezii răzvrătitoare”, să fie încorporat ca soldat de rînd și trimis în deportare, sub supraveghere strictă. Nicolae I, țarul Rusiei, ținu să facă și el o recomandare: „Sub cea mai strictă supraveghere, cu interzicerea de a scrie și desena”.

Surghiunul poetului în ținutul Aralului, atunci una din regiunile cele mai înapoiate ale Rusiei și aproape sălbatică, a ținut 10 ani. A cunoscut în această perioadă hărțuiala jandarmeriei țariste, a îndurat neînchipuite suferințe, a stat în temniță. Supravegherea strictă și privațiunile de tot felul, nu l-au putut împiedica să picteze și să scrie. Stau mărturie cele peste 100 de poezii create în exil. Acum începe să scrie și proză. În nuvele ca *Argata*, *Ocnașul*, *Viața de artist*, prezintă oameni simpli, care deși asupriți și umiliți, rămîn mindri și dîrji. Este, de fapt, imaginea lui Taras Sevckenko, care și în surghiun și-a păstrat fermitatea morală, credința în popor și în lupta sa revoluționară.

Îngăduindu-i-se să părăsească, în 1857, locurile de deportare — se știa

că nu mai avea mult de trăit —, T. Sevckenko se întoarce la Petersburg. Intră în cercul „Sovremennik”-ului și se apropie de Cernișevski, Dobroliubov și alți democrați revoluționari ruși, care i-au prețuit opera încă de la primele poeme de care le-a publicat. Acum scrie poeziile *Neofiți*, *Nebunul*, *Maria*, *Nu mă plîng de sănătate* și altele, în care continuă lupta împotriva autocrației. Moare la 10 martie 1861, în plină activitate creatoare.

Moartea poetului — mai curînd uciderea sa — nu a putut opri și drumul cîntecelor sale. Căci Taras Sevckenko

a fost, cum a spus Herzen „un adevărat poet al poporului, un militant politic, luptător pentru libertate”.

Cîntecele marelui bard au pătruns și în România burghezo-moșierească. C. Dobrogeanu Gherea a făcut, încă în 1894, o prezentare a lor, iar alții, au tradus cîteva dintre ele. Mihail Sadoveanu a evocat și el, în pagini pline de căldură, figura poetului ucrainian. Drum larg nu s-a deschis însă cîntecelor sale, decît în zilele noastre, ale dreptății celor mulți cînd s-a dat și versiunea romînească integrală a lor. Poporul român aduce astfel un omagiu lui Taras Sevckenko, unul din marii poeți revoluționari ai lumii.

Sevckenko, T. *Cobzarul*. Buc., Cartea rusă, 1957. 203 p. ; *Cobzar*. Buc., Cartea rusă, 1952. 175 p. + 13 f. + 1 f. portr. ; *Viața de artist și alte nuvele*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1961. 434 p. ; Bat., L. și Deici, Al. *Taras Sevckenko*. Buc., Editura tineretului, 1958. 343 p. cu ilustr. și portr. (Oameni de seamă); Kiriluk, E. P. *Taras Sevckenko*. Marele poet ucrainean democrat-revoluționar. (1814—1861). Buc., Cartea rusă, 1955. 59 p (Monografie).

ALBERT EINSTEIN (1879 — 1955)

„Salutăm pe noul Cristofor Columb al științei, care călătorește prin mările profunde ale cunoașterii omenesti” — cu aceste cuvinte l-a salutat rectorul Universității din Princeton (S.U.A.) pe Albert Einstein, când i s-a decernat titlul de „doctor honoris causa” al acestui înalt for de cultură.

Vorbind despre teoria relativității, creația lui Einstein, președintele Aca-

demiei de Științe din Anglia marele fizician J. J. Thomson spunea: „Este una din cele mai mari izbânzi în istoria cugetării omenesti. Nu este o insulă care s-a descoperit, ci un continent întreg de idei noi, științifice”.

Nu întâmplător, Einstein a fost adesea supranumit „un Copernic al secolului XX”.

Cine a fost omul care a prilejuit astfel de aprecieri, pe deplin justificate și ce a adus esențialmente nou opera sa? Să încercăm schițarea unui răspuns.

S-a născut la Ulm, în 1879, într-o familie care cunoștea multe lipsuri materiale, tatăl peregrinând dintr-un oraș într-altul, în căutarea unor posibilități de existență mai acceptabile. Deși înclinat spre meditație și visare, tânărul Albert este nevoit să-și caute de timpuriu mijloace de trai. Pasionat pentru matematică și fizică, izbuteste să urmeze Politehnica din Zürich, având ca profesor pe matematicianul K. Minkowski. După absolvire, nu izbuteste decât să obțină o slujbă de funcționar la oficiul de patente din Berna. Publicarea, în 1905, a primei sale lucrări fundamentale asupra relativității îi aduce o faimă universală, deși tezele sale sînt la început combătute de mulți savanți. În 1909 devine profesor la Universitatea

din Zürich, în perioada 1914—1933 este profesor la Berlin, iar apoi, obligat să emigreze în S.U.A. după venirea la putere a lui Hitler, predă la Universitatea din Princeton. În 1921 i s-a decernat premiul Nobel pentru fizică, după confirmarea, cu prilejul unei eclipse, a unei teze fundamentale elaborate de el.

Einstein a fost unul dintre cei mai mari oameni de știință ai veacului nostru. Teoria relativității, creată de el, a dezvăluit formele concrete ale legăturii dintre spațiu și timp, pe de o parte și materia în mișcare, pe de altă parte, precum și ale legăturii dintre spațiu și timp. Pe această bază, teoria relativității arată, pentru prima dată, că simultaneitatea evenimentelor nu este absolută, ci relativă. Tot Einstein a elaborat importantul principiu al constanței vitezei luminii și a stabilit o importantă relație între masă și energie ($E=mc^2$), care s-a dovedit foarte însemnată în energetica nucleară.

În fizică se face distincția între teoria restrînsă a relativității și teoria generalizată a relativității, ultima reprezentînd o nouă teorie a atracției universale — ambele create de marele fizician.

Fizica îi datorează lui Einstein și alte descoperiri importante. Astfel, teoria fotonilor, particule de lumină purtătoare de cuante de energie, i-a permis să explice efectul fotoelectric și să-i descopere legile.

Pe plan social, Einstein a fost un luptător convins pentru pace, pentru cooperare internațională, un strălucit reprezentant al umanismului în secolul nostru.

I. M. Ștefan

Literatura publicată în ultimii ani în țara noastră în legătură cu teoria relativității și creatorul ei este destul de bogată. Să amintim în primul rînd Einstein A. *Teoria relativității*. (Buc., Editura tehnică, 1957, 196 p.), lucrare fundamentală, dar greu accesibilă nespecialiștilor. Expuneri mai elementare, pe care le recomandăm, sînt: Vilcovici Victori, *Albert Einstein. Teoriile sale, viața sa*. (Buc., S.R.S.C., 1957, 39 p.); Stoescu Alex. *Introducerea în teoria relativității*. (Buc., Editura tehnică, 1958, 68 p.) și Eftimiu Cornelii, *O teorie care a uimit lumea*. (Buc., Editura științifică, 1963, 72 p.). Date interesante despre viața marelui fizician se găsesc în lucrarea tradusă din limba rusă Lvov V. E.; *Viața lui Albert Einstein* (Buc., Editura științifică, 1960, 320 p.). O prezentare vie, uneori chiar umoristică, a teoriei relativității cuprinde cartea lui Șmilga V.; *Evident? Nu, încă nelămurit. Teoria relativității pe înțelesul tuturor* (Buc., Editura științifică, 1963, 328 p.). Pentru integrarea lui Einstein în istoria fizicii, este deosebit de utilă lucrarea: Einstein A. și Infeld L.; *Evoluția fizicii*. (Buc., Editura tehnică, 1957, 240 p.).

1 APRILIE — *Se împlinesc 155 de ani de la nașterea (1809) lui N. V. GOGOL, scriitor clasic rus (m. 1852).* [Gogol, N. V. *Suflete moarte. Poem.* Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 344 p. (Clasicii literaturii universale); Cernișevski, N. G. *Studii asupra perioadei gogoliene a literaturii ruse.* Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. XXII + 656 p.; Pentru scrierile anterioare, bibliografie în: „Călăuza bibliotecarului”, nr. 1 (1962), p. 48].

★

3 APRILIE. *Cu 20 de ani în urmă (1944) a murit pictorul român OCTAV BÂNCILĂ (n. 1872).* [Octav Bâncilă. (Album). Text de Cristian Benedict. Buc., Editura Meridiane, 1961. 31 p. cu ilustr. (Arta pentru toți); Coman, Anton. *Octav Bâncilă. (Monografie).* Buc., E.S.P.L.A., 1954. 112 p. cu ilustr. + 89 f. pl.].

★

4 APRILIE 1945. *14 ani de la eliberarea Ungariei de sub jugul fascist. Sărbătoare națională a poporului ungar.*

★

10 APRILIE 1884. *A apărut la Iași „Revista socială”, publicație a cercurilor muncitorești socialiste, în care s-au publicat traduceri din operele lui Marx și Engels.*

★

12 APRILIE 1961. *U.R.S.S. efectuează cu succes primul zbor al omului în Cosmos. După 108 minute de zbor pe o orbită în jurul Pământului, nava-satelit „Vostok”-1, avînd pe bord pe maiorul sovietic I. A. Gagarin, a aterizat în locul stabilit de pe teritoriul U.R.S.S. [Bibliografie în: „Călăuza bibliotecarului” nr. 3 (1962), p. 48].*

★

13 APRILIE. *Se împlinesc 45 de ani de cînd a început mișcarea revoluționară de eliberare națională din India (1919).* [Nehru, Jawaharlal. *Autobiografie.* Buc., E.S.P.L.P., 1952, 608 p.; *Descoperirea Indiei.* Buc., E.S.P.L.P., 1956. 679 p. Sichrovski, Harry. *India își șterge lacrimile. Tară veche pe făgaș nou.* Buc., Editura tineretului, 1962. 320 p. (Colecția „În jurul lumii”).]

14 APRILIE. *În urmă cu 205 ani (1759) s-a stîns din viață compozitorul german GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (n. 1685).* [Nicolescu, Mircea. *Händel.* Buc., Editura muzicală. 1959. 348 p.].

★

16 APRILIE. *120 de ani de la nașterea (1844) scriitorului francez ANATOLE FRANCE (m. 1924).* [France, Anatole. *Balul costumat. Povestiri.* Buc., Editura tineretului, 1959, 56 p.; *Cartea prietenului meu.* Buc., Editura tineretului, 1960. 148 p.; *Crima lui Sylvestre Bonnard.* (Membru al institutului) Buc., E.S.P.L.A., 1960. 202 p. + (Biblioteca pentru toți, 17); *Insula Pinguinilor.* Buc., E.S.P.L.A., 1959. 336 p. (Biblioteca pentru toți); *Istorie contemporană. Vol. 1. La umbra ulmului. Manechinul de nuiete.* Buc., E.S.P.L.A., 1958. 323 p. (Clasicii literaturii universale); *În floarea vieții.* Buc., E.S.P.L.A., 1953. 244 p. (Biblioteca pentru toți); *Povestiri.* Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 320 p. (Clasicii literaturii universale); Elvin, B. *Anatole France.* Buc., Editura tineretului, 1957. 136 p. (Oameni de seamă)].

★

18 APRILIE. *40 de ani de la moartea (1924) compozitorului român GHEORGHE ȘTEFĂNESCU (n. 1843).*

★

19 APRILIE. *Comemorarea a 140 de ani de la moartea (1824) poetului GEORGE GORDON BYRON (n. 1788).* [Byron, George Gordon. *Opere alese.* Buc., Editura pentru literatură universală. 1962. 474 p. (Clasicii literaturii universale); Călin Vera. *Syron.* Buc., Editura tineretului, 1961, 300 p. (Oameni de seamă); Gheorghiu, Mihnea. *Orientări în literatura străină.* Buc., E.S.P.L.A., 1958. 403 p.].

★

20 APRILIE. *În 1949 a avut loc primul Congres mondial al partizanilor păcii (1949).*

★

21 APRILIE. *Se împlinesc 70 de ani de la nașterea (1894) lui CAMIL PETRESCU, scriitor, om de teatru, personalitate multilaterală a vieții noastre culturale și artistice (m. 1957).* [Bibliografie de recomandare. Buc., Editat

de B.C.S., 1960. 44 p.; Elvin, B. Camil Petrescu. *Studiu critic*. Buc., Editura pentru literatură, 1962. 264 p.]

★

22 APRILIE, Se împlinesc 94 de ani de la nașterea lui V. I. LENIN.

„Corifeu al științei revoluționare, Lenin a dărimat perimatele concepții burgheze în domeniul culturii și a îmbogățit marxismul cu ideile cele mai mărețe despre revoluția culturală, despre existența a două culturi în sinul națiunilor burgheze, cultura exploata-torilor și cultura democratică a poporu-lui, despre necesitatea lichidării anal-fabetismului, despre formarea cadrelor noi de specialiști și folosirea vechilor cadre de specialiști, despre viciile școlii vechi, despre spiritul de partid în lite-ratură, știință etc. Aceste teze ale len-inismului sint îndrumătoare pentru partidele comuniste din țările de demo-crație populară în infăptuirea revolu-ției culturale”. [Gheorghiu-Dej, Gh. *Leninismul, armă puternică a popoare-lor*. În *Articole și cuvântări*. Ed. a IV-a Buc., E.S.P.L.P., 1956, p. 443].

★

24 APRILIE. Ziua internațională de luptă a tineretului împotriva colonia-lismului, pentru coexistența pașnică.

25 APRILIE. 80 de ani de la nașterea (1884) academicianului român DANIEL DANIELOPOLU, om de știință cu re-nume mondial (m. 1955).

★

26 APRILIE. Se împlinesc 400 ani de la nașterea (1546) lui *William Shakes-peare* cel mai mare dramaturg englez (m. 1616).

★

27 APRILIE. Între 27 și 30 aprilie 1962 a avut loc sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale consacrată încheierii colectivizării agriculturii. [Gheorghiu-Dej, Gh. *Raport cu privire la încheierea colectivizării și reorgani-zarea conducerii agriculturii prezentat la sesiunea extraordinară a Marii Adu-nări Naționale din 27 aprilie 1962*. Buc., Editura politică, 1962. 62 p.; *Victoria socialismului în agricultură*. Lucrările sesiunii extraordinare a Marii Adunări Naționale — 27-30 aprilie 1962. Buc., Editura politică, 1962. 687 p.]

★

30 APRILIE. Cu 15 ani în urmă, în 1949, s-au format primele detașamente de pionieri din R.P.R.

RECTIFICARE

În nr. 2/1964, articolul: *Instrumente de lucru necesare valorificării moștenirii literare* (I) pag. 92, rîndul 11 de jos în sus, se va citi:

făgașul anevoios dar plin de satisfacții al reconstituirii literare.

BIBLIOTECARI!

Reînnoiți abonamentele pe trimestrul II la **CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI**. Faceți abonamente pe întregul an pentru a vă asigura astfel continuitatea colecției.

Abonamentele pe anul 1964 se pot face la toate oficiile poștale din țară și prin factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi.

Se pot face și abonamente personale.

Costul unui abonament: pe 3 luni: 9 lei; pe 6 luni: 18 lei; pe un an: 36 lei.

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R.P.R.

București, Str. Ion Ghica nr. 4
Raionul T. Vladimirescu

editează și pune la dispoziția bibliotecilor și centrelor de documentare:

FIȘE - TIPĂRITE

pentru cataloagele alfabetice și sistematice.

Prețul unui abonament anual (1 aprilie 1964 – 1 aprilie 1965) este de:

- 400 lei (pentru abonamentul care cuprinde majoritatea cărților ce apar în R.P.R.)
- 250 lei (pentru abonamentul care cuprinde fișe numai pentru cărțile ce apar în tiraje de masă).

Fișele se difuzează direct instituțiilor abonate; (bilunar pentru abonamentele de 400 lei și lunar pentru abonamentele de 250 lei).

Bibliotecile, serviciile de documentare din întreprinderi și instituții, catedrele de învățământ superior și alte instituții interesate pot primi fișe tipărite, pe baza comenzilor ferme trimise pînă la 1 martie 1964.

Comenzile se vor adresa direct sau prin instituțiile și organizațiile tutelare pe adresa:

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R.P.R.

București, Str. Ion Ghica nr. 4
Cont virament 136.201.31 D.O.B.

LA ACEST NUMĂR AU COLABORAT

Florența ALBU, scriitoare; BAKÓ Ernest, bibliotecă raională Bistrița; Ion BELDEANU, bibliotecă regională Suceava; BARTHA Zoltan, consultant — Consiliul așezămintelor culturale din C.S.C.A.; Nina CASSIAN, scriitoare; Marcela CONSTANTINESCU, bibliotecă raională Rîmnicu Sărat; Ana CANEA, bibliotecă regională Banat; Paul CARAVIA, bibliotecă Institutului de arhitectură „Ion Mincu”; Maria DRĂGULINESCU, bibliotecă regională Dobrogea; Alexandru DUȚU, Institutul de studii sud-est europene; L. ERNEST, CENTROCOOP; Valerian GHEORGHIU, ziarist; Viniciu GAFIȚA, scriitor; Nicolae GABRIELLI, arhitect, Aurelia IACOB, bibliotecă regională Crișana; KERTESZ Gheorghe, director, bibliotecă regională Cluj; KERESZTES Ioana, comitetul sindicatului I.I.S. „Ardeleana” Alba Iulia; Ioan LUPU, șef sector Biblioteca Academiei R.P.R.; Ion MILEA, profesor; Letiția PAPU, scriitoare; Nicolae POPA, bibliotecă regională Oltenia; Ghedeon STOICESCU, Biblioteca centrală de stat; Cornelia TAUTU, bibliotecă D.S.A.P.C.-Oradea; Camelia TEODORESCU, bibliotecă regională Ploiești; Haralambie ȚUGUI, bibliotecă regională Banat; Sabina VASILESCU, bibliotecă raională Horezu.

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron (redactor șef adjunct), IOVANOV Eugen, JIANU Marcel, LUPU Atanase, POPESCU-BRĂDICENI Angela, RAUȘ Nicolae, TOMESCU Mircea.

BIBLIOTECARI!

Popularizînd secțiile „Carte prin poștă” asigurați o documentare multilaterală a cititorilor dvs.

Cititorii pot obține cărțile dorite adresîndu-se printr-o scrisoare sau carte poștală secției „Cartea prin poștă” din orașul reședință de regiune, la următoarele adrese :

REG. ARGEȘ — INTREPRINDEREA COMERCIALĂ INTERNAȚIONALĂ (I.C.I.) Pitești, str. Tîrgul din Vale nr. 23.

REG. BACĂU — I.C.I. BACĂU — Bd. 23 August nr. 34.

REG. BANAT — I.C.I. TIMIȘOARA, str. Ungureanu nr. 17.

REG. BRAȘOV — I.C.R. BRAȘOV, str. Cărămidarilor nr. 1.

REG. CLUJ — I.C.I. CLUJ, str. Fabrica de chibrituri nr. 1.

REG. CRIȘANA — I.C.I. ORADEA, str. Martirilor Deportați nr. 32.

REG. DOBROGEA — I.C.I. CONSTANȚA, str. Ștefan cel Mare nr. 84.

REG. GALAȚI — I.C.R. GALAȚI, str. 11 Iunie nr. 25.

REG. HUNEDOARA — I.C.I. DEVA, str. George Enescu nr. 40.

REG. IAȘI — I.C.E. IAȘI, str. 7 Noiembrie nr. 20.

REG. MARAMUREȘ — I.C.I. BALA MARE — cartier depozit.

REG. MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARA — I.C.I. TG. MUREȘ, str. Pașlor nr. 3.

REG. OLTENIA — I.C.I. CRAIOVA, str. Rampei nr. 35.

REG. PLOIEȘTI — I.C.I. PLOIEȘTI, str. Grivița Roșie nr. 23.

REG. SUCEAVA — I.C.I. SUCEAVA, str. 8 Mai Cartierul Burdujeni sau :

LIBRĂRIEI „CARTEA PRIN POȘTĂ” DIN BUCUREȘTI, str. Biserica Enei nr. 10.

Cărțile solicitate vor fi trimise prin poștă la adresa indicată de cititori plata făcîndu-se la primirea coletului.

La aceleași adrese se pot cere și se vor trimite gratuit, cataloage de cărți din orice domenii de activitate, cataloage ale cărților literare, recomandări, recenzii, note bibliografice etc.

BIBLIOTECARI!

Și dvs. puteți folosi fondurile bănești disponibile, recurgînd la serviciile secțiilor „Cartea prin poștă” și a librăriei „Cartea prin poștă” din București pentru a achiziționa unele lucrări necesare bibliotecii dvs.